

Spis treści

II Akty o charakterze nieustawodawczym

ROZPORZĄDZENIA

- ★ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/1368 z dnia 11 sierpnia 2016 r. ustanawiające wykaz kluczowych wskaźników referencyjnych stosowanych na rynkach finansowych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 ⁽¹⁾ 1
- ★ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/1369 z dnia 11 sierpnia 2016 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2016/388 nakładające ostateczne cło antydumpingowe na przywóz rur i przewodów rurowych z żeliwa ciągłego (zwanego także żeliwem sferoidalnym) pochodzących z Indii 4
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/1370 z dnia 11 sierpnia 2016 r. ustanawiające standardowe wartości w przywozie dla ustalania ceny wejścia niektórych owoców i warzyw 7

DECYZJE

- ★ Decyzja Komisji (UE) 2016/1371 z dnia 10 sierpnia 2016 r. ustanawiająca ekologiczne kryteria przyznawania oznakowania ekologicznego UE komputerom osobistym, notebookom i tabletom (notyfikowana jako dokument nr C(2016) 5010) ⁽¹⁾ 9
- ★ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2016/1372 z dnia 10 sierpnia 2016 r. zmieniająca załącznik do decyzji wykonawczej 2014/709/UE w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich, w odniesieniu do wpisów dotyczących Łotwy i Polski (notyfikowana jako dokument nr C(2016) 5319) ⁽¹⁾ 38
- ★ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2016/1373 z dnia 11 sierpnia 2016 r. w sprawie zatwierdzenia planu skuteczności działania sieci na drugi okres odniesienia w ramach systemu skuteczności działania jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej (2015–2019) ⁽¹⁾ 51

⁽¹⁾ Tekst mający znaczenie dla EOG

ZALECENIA

- ★ **Zalecenie Komisji (UE) 2016/1374 z dnia 27 lipca 2016 r. w sprawie praworządności w Polsce** 53

REGULAMINY WEWNĘTRZNE

- ★ **Zmiana regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości** 69
- ★ **Zmiana regulaminu postępowania przed Sądem** 71
- ★ **Zmiana regulaminu postępowania przed Sądem** 72
- ★ **Zmiany do regulaminu postępowania przed Sądem** 73
- ★ **Zmiany do Praktycznych przepisów wykonawczych do regulaminu postępowania przed Sądem** 78

Sprostowania

- ★ **Sprostowanie do rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) 2016/466 z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie wykonania art. 21 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2016/44 w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Libii (Dz.U. L 85 z 1.4.2016)** 81
- ★ **Sprostowanie do rozporządzenia Rady (UE) 2016/363 z dnia 14 marca 2016 r. zmieniającego rozporządzenie Rady (WE) nr 881/2002 wprowadzające niektóre szczególne środki ograniczające skierowane przeciwko niektórym osobom i podmiotom związanym z siecią Al-Kaida (Dz.U. L 68 z 15.3.2016)** 81

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2016/1368

z dnia 11 sierpnia 2016 r.

ustanawiające wykaz kluczowych wskaźników referencyjnych stosowanych na rynkach finansowych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 20 ust. 1,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Wskaźniki referencyjne odgrywają istotną rolę przy ustalaniu cen licznych instrumentów finansowych i w ramach licznych umów finansowych oraz stosowane są do pomiaru wyników wielu funduszy inwestycyjnych. Przekazywanie danych na potrzeby ustalenia wskaźników referencyjnych i administrowanie wskaźnikami referencyjnymi jest w wielu przypadkach podatne na manipulację, a osoby zaangażowane często znajdują się w sytuacji konfliktu interesów.
- (2) Aby wskaźniki referencyjne mogły odgrywać swoją rolę gospodarczą, muszą być reprezentatywne dla rynku bazowego lub sytuacji gospodarczej, które odzwierciedlają. Jeżeli dany wskaźnik referencyjny, taki jak międzybankowe oferowane stopy procentowe, przestaje być reprezentatywny dla danego rynku bazowego, istnieje ryzyko wystąpienia negatywnych skutków dla między innymi integralności rynku, finansowania gospodarstw domowych (pożyczki i kredyty hipoteczne) i przedsiębiorstw w Unii.
- (3) Ryzyko dla użytkowników, rynków i gospodarki UE ogólnie wzrasta, gdy całkowita wartość instrumentów finansowych, umów finansowych i funduszy inwestycyjnych opartych na konkretnym wskaźniku referencyjnym jest wysoka. W rozporządzeniu (UE) 2016/1011 ustanowiono zatem różne kategorie wskaźników referencyjnych i przewidziano dodatkowe wymogi zapewniające rzetelność i solidność niektórych wskaźników referencyjnych uznawanych za kluczowe, w tym uprawnienie właściwych organów do nakładania, pod pewnymi warunkami, wymogu przekazywania danych na potrzeby ustalenia kluczowego wskaźnika referencyjnego lub administrowania nim.
- (4) Dodatkowe obowiązki i uprawnienia organów właściwych dla administratorów kluczowych wskaźników referencyjnych powodują konieczność istnienia formalnego procesu określania kluczowych wskaźników referencyjnych. Zgodnie z art. 20 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2016/1011 wskaźnik referencyjny jest uznawany za kluczowy, jeżeli jest on wykorzystywany pośrednio lub bezpośrednio w zestawie wskaźników referencyjnych stosowanych jako odniesienie dla instrumentów finansowych lub umów finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych, o całkowitej wartości wynoszącej co najmniej 500 mld EUR szacowanej na podstawie wszystkich okresów zapadalności wskaźnika referencyjnego, w stosownych przypadkach.

⁽¹⁾ Dz.U. L 171 z 29.6.2016, s. 1.

- (5) EURIBOR (Euro Interbank Offered Rate) mierzy niezabezpieczone stopy procentowe oferowane w operacjach międzybankowych w strefie euro i jest jednym z najważniejszych wskaźników referencyjnych stóp procentowych na całym świecie. Szacuje się, że na wskaźniku tym oparte są umowy o łącznej wartości ponad 180 000 mld EUR. Mimo że umowy te są przede wszystkim swapami stóp procentowych, wskaźnik ten dotyczy również detalicznych kredytów hipotecznych o wartości ponad 1 000 mld EUR.
- (6) W związku z tym wartość instrumentów finansowych i umów finansowych, w odniesieniu do których stosuje się ten wskaźnik w Unii, zdecydowanie przekracza próg 500 mld EUR.
- (7) Biorąc pod uwagę kluczowe znaczenie EURIBOR dla pożyczek i kredytów hipotecznych w Unii, niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie w trybie pilnym.
- (8) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Europejskiego Komitetu Papierów Wartościowych,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Wskaźnik referencyjny określony w załączniku uznaje się za kluczowy wskaźnik referencyjny.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 11 sierpnia 2016 r.

W imieniu Komisji
Jean-Claude JUNCKER
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

**WYKAZ KLUCZOWYCH WSKAŹNIKÓW REFERENCYJNYCH NA PODSTAWIE ART. 20 UST. 1
ROZPORZĄDZENIA (UE) 2016/1011**

EURIBOR® (Euro Interbank Offered Rate) administrowany przez Europejski Instytut Rynków Pieniężnych (European Money Markets Institute, EMMI), Bruksela, Belgia

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2016/1369**z dnia 11 sierpnia 2016 r.****zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2016/388 nakładające ostateczne cło antydumpingowe na przywóz rur i przewodów rurowych z żeliwa ciągliwego (zwanego także żeliwem sferoidalnym) pochodzących z Indii**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1036 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie ochrony przed przywozem produktów po cenach dumpingowych z krajów niebędących członkami Unii Europejskiej ⁽¹⁾ („podstawowe rozporządzenie antydumpingowe”), w szczególności jego art. 9 ust. 4,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 20 grudnia 2014 r. Komisja Europejska („Komisja”) wszczęła dochodzenie antydumpingowe dotyczące przywozu do Unii rur i przewodów rurowych z żeliwa ciągliwego (zwanego także żeliwem sferoidalnym) pochodzących z Indii. W dniu 11 marca 2015 r. Komisja wszczęła dochodzenie antysubsydyjne dotyczące przywozu do Unii tego samego produktu pochodzącego z Indii.
- (2) W dniu 18 września 2015 r. Komisja przyjęła rozporządzenie wykonawcze (UE) 2015/1559 ⁽²⁾ („rozporządzenie w sprawie tymczasowych ceł antydumpingowych”). Komisja nie nałożyła tymczasowego cła wyrównawczego na przywóz rur i przewodów rurowych z żeliwa ciągliwego pochodzących z Indii.
- (3) W dniu 17 marca 2016 r. Komisja przyjęła rozporządzenie wykonawcze (UE) 2016/388 ⁽³⁾ („rozporządzenie w sprawie ostatecznych ceł antydumpingowych”) oraz rozporządzenie wykonawcze (UE) 2016/387 ⁽⁴⁾ („rozporządzenie w sprawie ostatecznych ceł wyrównawczych”).
- (4) Zgodnie z przepisami podstawowego rozporządzenia antydumpingowego i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1037 ⁽⁵⁾ („podstawowe rozporządzenie antysubsydyjne”) subsydia wywozowe i marginesy dumpingu nie mogą się kumulować, gdyż subsydia wywozowe są przyczyną dumpingu. Subsydia wywozowe obniżają ceny eksportowe i zwiększają marginesy dumpingu. W związku z tym Komisja uwzględniła fakt, że trzy z czterech programów subsydiowania objętych dochodzeniem były subsydiami wywozowymi. W dochodzeniu antydumpingowym Komisja obniżyła ostateczne cła antydumpingowe o kwoty subsydiów wywozowych stwierdzone w równoległym dochodzeniu antysubsydyjnym ⁽⁶⁾.
- (5) W rozporządzeniu w sprawie ostatecznych ceł antydumpingowych ostateczne cło antydumpingowe ustalono na 0 % dla przedsiębiorstwa Electrosteel Castings Ltd („ECL”) oraz 14,1 % dla przedsiębiorstwa Jindal Saw Ltd („Jindal”) oraz wszystkich innych spółek ⁽⁷⁾. W tym samym rozporządzeniu stwierdzono, że margines dumpingu wynosi 4,1 % dla przedsiębiorstwa ECL oraz 19,0 % dla przedsiębiorstwa Jindal oraz wszystkich innych spółek ⁽⁸⁾. W związku z tym ostateczne cło antydumpingowe, które nałożono, było niższe od ostatecznego marginesu dumpingu stwierdzonego w odniesieniu do tych dwóch przedsiębiorstw.
- (6) W art. 2 rozporządzenia w sprawie ostatecznych ceł antydumpingowych stwierdzono, że kwoty zabezpieczone przekraczające sumę stawek ceł antydumpingowych i ceł wyrównawczych zostaną zwolnione. Wiele krajowych organów celnych zgłaszało jednak Komisji, że w obecnym brzmieniu przepis ten prowadzi do dezorientacji dotyczącej sposobu jego stosowania w szczególnych okolicznościach przedmiotowego przypadku.

⁽¹⁾ Dz.U. L 176 z 30.6.2016, s. 21.⁽²⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/1559 z dnia 18 września 2015 r. nakładające tymczasowe cło antydumpingowe na przywóz rur i przewodów rurowych z żeliwa ciągliwego (zwanego także żeliwem sferoidalnym) pochodzących z Indii (Dz.U. L 244 z 19.9.2015, s. 25).⁽³⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/388 z dnia 17 marca 2016 r. nakładające ostateczne cło antydumpingowe na przywóz rur i przewodów rurowych z żeliwa ciągliwego (zwanego także żeliwem sferoidalnym) pochodzących z Indii (Dz.U. L 73 z 18.3.2016, s. 53).⁽⁴⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/387 z dnia 17 marca 2016 r. nakładające ostateczne cło wyrównawcze na przywóz rur i przewodów rurowych z żeliwa ciągliwego (zwanego także żeliwem sferoidalnym) pochodzących z Indii (Dz.U. L 73 z 18.3.2016, s. 1).⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1037 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie ochrony przed przywozem towarów subsydiowanych z krajów niebędących członkami Unii Europejskiej (Dz.U. L 176 z 30.6.2016, s. 55).⁽⁶⁾ Zob. motyw 160 rozporządzenia w sprawie ostatecznych ceł antydumpingowych.⁽⁷⁾ Zob. art. 1 ust. 2 rozporządzenia w sprawie ostatecznych ceł antydumpingowych.⁽⁸⁾ Zob. motyw 160 rozporządzenia w sprawie ostatecznych ceł antydumpingowych.

- (7) Art. 2 rozporządzenia w sprawie ostatecznych cel antydumpingowych należy zatem zmienić, aby wyjaśnić, że jedynie zabezpieczone kwoty przekraczające margines dumpingu zostaną zwolnione, gdyż tymczasowego cła wyrównawczego nie nałożono.
- (8) Jeżeli kwota cel tymczasowych ostatecznie pobranych na mocy art. 2 rozporządzenia w sprawie ostatecznych cel antydumpingowych przekracza kwotę cel należnych na mocy niniejszego rozporządzenia, kwotę tę należy zwrócić lub umorzyć.
- (9) Jeżeli chodzi o produkt objęty postępowaniem, Komisja wyłączyła rury i przewody rurowe z żeliwa ciągliwego bez powłoki wewnętrznej lub zewnętrznej („rury niepowleczone”) z zakresu produktu objętego postępowaniem w rozporządzeniach w sprawie ostatecznych cel antydumpingowych i wyrównawczych ⁽¹⁾. Komisja jest zdania, że przywóz rur niepowleczonej należy w Unii monitorować. W związku z tym dla rur niepowleczonej ustanowione zostaną osobne kody TARIC.
- (10) Niniejsze zmiany ujawniono zainteresowanym stronom i umożliwiono im przedstawienie uwag. Nie wpłynęły żadne uwagi, które zawierałyby sprzeciw wobec zmian.
- (11) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią komitetu ustanowionego na mocy art. 15 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2016/1036,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

W rozporządzeniu wykonawczym (UE) 2016/388 wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 2

Kwoty zabezpieczone w postaci tymczasowych cel antydumpingowych na podstawie rozporządzenia wykonawczego (UE) 2015/1559 zostają ostatecznie pobrane według poniższych stawek, równych stwierdzonym ostatecznym marginesom dumpingu:

Przedsiębiorstwo	
Electrosteel Castings Ltd	4,1 %
Jindal Saw Limited	19 %
Wszystkie pozostałe przedsiębiorstwa	19 %”

2) dodaje się art. 1a i 1b w brzmieniu:

„Artykuł 1a

Rury i przewody rurowe z żeliwa ciągliwego bez powłoki wewnętrznej lub zewnętrznej (»rury niepowleczone») objęte są kodami TARIC 7303 00 10 20 i 7303 00 90 20.

Artykuł 1b

Zwraca się lub umarza kwotę cel zapłaconych lub zaksięgowanych na podstawie art. 2, która przekracza kwoty ustanowione w art. 1.

⁽¹⁾ Zob. art. 1 i motywy 13–18 rozporządzenia w sprawie ostatecznych cel antydumpingowych oraz art. 1 i motywy 24–29 rozporządzenia w sprawie ostatecznych cel wyrównawczych.

Wniosek o zwrot lub umorzenie płatności składa się do krajowych organów celnych zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa celnego w terminie określonym w art. 236 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 (*) i art. 121 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 (**).

(*) Rozporządzenie Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz.U. L 302 z 19.10.1992, s. 1).

(**) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz.U. L 269 z 10.10.2013, s. 1).”.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się z mocą wsteczną od dnia 19 marca 2016 r., z wyjątkiem ustanowienia kodów TARIC 7303 00 10 20 i 7303 00 90 20.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 11 sierpnia 2016 r.

W imieniu Komisji
Jean-Claude JUNCKER
Przewodniczący

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2016/1370**z dnia 11 sierpnia 2016 r.****ustanawiające standardowe wartości w przywozie dla ustalania ceny wejścia niektórych owoców i warzyw**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 ⁽¹⁾,uwzględniając rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 543/2011 z dnia 7 czerwca 2011 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do sektorów owoców i warzyw oraz przetworzonych owoców i warzyw ⁽²⁾, w szczególności jego art. 136 ust. 1,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 543/2011 przewiduje – zgodnie z wynikami wielostronnych negocjacji handlowych Rundy Urugwajskiej – kryteria, na których podstawie Komisja ustala standardowe wartości dla przywozu z państw trzecich, w odniesieniu do produktów i okresów określonych w części A załącznika XVI do wspomnianego rozporządzenia.
- (2) Standardowa wartość w przywozie jest obliczana każdego dnia roboczego, zgodnie z art. 136 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 543/2011, przy uwzględnieniu podlegających zmianom danych dziennych. Niniejsze rozporządzenie powinno zatem wejść w życie z dniem jego opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Standardowe wartości celne w przywozie, o których mowa w art. 136 rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 543/2011, są ustalone w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

*Artykuł 2*Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem jego opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 11 sierpnia 2016 r.

W imieniu Komisji,
za Przewodniczącego,

Jerzy PLEWA

Dyrektor Generalny ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów
Wiejskich⁽¹⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671.⁽²⁾ Dz.U. L 157 z 15.6.2011, s. 1.

ZAŁĄCZNIK

Standardowe wartości w przywozie dla ustalania ceny wejścia niektórych owoców i warzyw

(EUR/100 kg)		
Kod CN	Kod państw trzecich ⁽¹⁾	Standardowa wartość w przywozie
0702 00 00	MA	131,8
	ZZ	131,8
0707 00 05	TR	116,3
	ZZ	116,3
0709 93 10	TR	134,4
	ZZ	134,4
0805 50 10	AR	182,4
	CL	152,2
	MA	115,2
	TR	156,0
	UY	153,5
	ZA	150,3
	ZZ	151,6
	EG	223,0
	MA	178,5
	TR	158,2
0806 10 10	ZZ	186,6
	AR	145,1
	BR	102,1
	CL	123,4
	CN	90,3
	NZ	135,1
	PE	106,8
	US	167,6
	UY	92,2
	ZA	96,7
0808 10 80	ZZ	117,7
	AR	197,7
	CL	127,1
	TR	147,9
	ZA	133,0
	ZZ	151,4
0808 30 90	TR	135,1
	ZZ	135,1
0809 30 10, 0809 30 90	TR	135,1
	ZZ	135,1

⁽¹⁾ Nomenklatura krajów ustalona w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1106/2012 z dnia 27 listopada 2012 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 471/2009 w sprawie statystyk Wspólnoty dotyczących handlu zagranicznego z państwami trzecimi, w odniesieniu do aktualizacji nazewnictwa państw i terytoriów (Dz.U. L 328 z 28.11.2012, s. 7). Kod „ZZ” odpowiada „innym pochodzeniom”.

DECYZJE

DECYZJA KOMISJI (UE) 2016/1371

z dnia 10 sierpnia 2016 r.

ustanawiająca ekologiczne kryteria przyznawania oznakowania ekologicznego UE komputerom osobistym, notebookom i tabletom

(notyfikowana jako dokument nr C(2016) 5010)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 66/2010 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie oznakowania ekologicznego UE ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 6 ust. 7 i art. 8 ust. 2,

po konsultacji z Komitetem Unii Europejskiej ds. Oznakowania Ekologicznego,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 66/2010 oznakowanie ekologiczne UE można przyznawać produktom, które mają ograniczony wpływ na środowisko w ciągu całego swojego cyklu życia.
- (2) Rozporządzenie (WE) nr 66/2010 stanowi, że określone kryteria oznakowania ekologicznego UE należy ustanowić według grup produktów.
- (3) W celu lepszego odzwierciedlenia stanu wiedzy naukowej i technicznej dotyczącej rynku tej grupy produktów oraz uwzględnienia innowacji należy zmienić zakres tej grupy produktów oraz ustanowić zmieniony zestaw kryteriów ekologicznych.
- (4) Decyzje Komisji 2011/330/UE ⁽²⁾ i 2011/337/UE ⁽³⁾ dotyczyły oddzielnie notebooków i komputerów osobistych. Należy połączyć kryteria ustanowione w decyzjach 2011/330/UE i 2011/337/UE w jedną całość w celu ograniczenia obciążeń administracyjnych dla właściwych organów i wnioskodawców. Ponadto zmienione kryteria odzwierciedlają rozszerzenie zakresu tej grupy produktów w celu uwzględnienia nowych produktów, takich jak tablety i wielofunkcyjne komputery przenośne, jak również nowych wymogów dotyczących substancji niebezpiecznych, wprowadzonych rozporządzeniem (WE) nr 66/2010 po przyjęciu decyzji 2011/330/UE i 2011/337/UE.
- (5) Celem niniejszych kryteriów jest w szczególności promowanie produktów, które mają mniejszy wpływ na środowisko i przyczyniają się do zrównoważonego rozwoju w całym cyklu życia, są energooszczędne, trwałe, nadają się do naprawy, umożliwiają łatwy demontaż i odzyskanie zasobów do recyklingu po zakończeniu okresu ich użytkowania, a także mają ograniczoną zawartość substancji niebezpiecznych ⁽⁴⁾. Produkty o poprawionych

⁽¹⁾ Dz.U. L 27 z 30.1.2010, s. 1.

⁽²⁾ Decyzja Komisji 2011/330/UE z dnia 6 czerwca 2011 r. ustalająca ekologiczne kryteria przyznawania oznakowania ekologicznego UE notebookom (Dz.U. L 148 z 7.6.2011, s. 5).

⁽³⁾ Decyzja Komisji 2011/337/UE z dnia 9 czerwca 2011 r. ustalająca ekologiczne kryteria przyznawania oznakowania ekologicznego UE komputerom osobistym (Dz.U. L 151 z 10.6.2011, s. 5).

⁽⁴⁾ Substancje objęte klasyfikacją pod względem zagrożeń ustanowioną zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniającym i uchylającym dyrektywę 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz.U. L 353 z 31.12.2008, s. 1) („rozporządzenie CLP”) i które zostały zidentyfikowane zgodnie z art. 59 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniającego dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz.U. L 396 z 30.12.2006, s. 1) („rozporządzenie REACH”).

pod tymi względami właściwościami należy propagować za pomocą oznakowania ekologicznego. W związku z tym należy ustanowić kryteria dotyczące oznakowania ekologicznego UE dla grupy produktów „komputery osobiste, notebooki i tablety”.

- (6) Kryteria te promują również wymiar społeczny zrównoważonego rozwoju poprzez wprowadzenie wymogów w zakresie warunków pracy w zakładach końcowego montażu, odnosząc się do trójstronnej deklaracji zasad dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP), inicjatywy ONZ Global Compact, wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka oraz wytycznych OECD dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych.
- (7) Zmienione kryteria, jak również związane z nimi wymogi w zakresie oceny i weryfikacji powinny obowiązywać przez trzy lata od daty przyjęcia niniejszej decyzji, z uwzględnieniem cyklu innowacji w odniesieniu do tej grupy produktów.
- (8) Decyzje 2011/330/UE i 2011/337/UE należy zatem zastąpić niniejszą decyzją.
- (9) Należy przewidzieć okres przejściowy dla producentów, których produktom przyznano oznakowanie ekologiczne UE dla komputerów osobistych i notebooków na podstawie kryteriów określonych w decyzjach 2011/330/UE i 2011/337/UE, pozwalający na dostosowanie ich produktów tak, by spełniały zmienione kryteria i wymogi.
- (10) Środki przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią komitetu powołanego na mocy art. 16 rozporządzenia (WE) nr 66/2010,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Grupa produktów „komputery osobiste, notebooki i tablety” obejmuje komputery stacjonarne, zintegrowane komputery stacjonarne, wielofunkcyjne komputery przenośne, notebooki, notebooki „dwa w jednym”, tablety, urządzenia typu cienki klient, stacje robocze i małe serwery.
2. Do celów niniejszej decyzji konsoli do gier i cyfrowych ramek do zdjęć nie uważa się za komputery.

Artykuł 2

Do celów niniejszej decyzji stosuje się następujące definicje, określone w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 617/2013 ⁽¹⁾ i w umowie między USA a Unią, o której mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 106/2008 ⁽²⁾, zmienionym przez Energy Star v6.1 ⁽³⁾:

- 1) „komputer” oznacza urządzenie, które wykonuje operacje logiczne i przetwarza dane, w skład którego wchodzi zwykle jednostka centralna (CPU) do wykonywania operacji lub, w przypadku braku CPU, urządzenie musi spełniać funkcję urządzenia dostępowego klienta do serwera działającego jako jednostka przetwarzania danych. Pomimo że komputery są przystosowane do korzystania z urządzeń wejściowych takich jak klawiatura, mysz lub touchpad, i przekazywania informacji do wyświetlaczy, takie urządzenia nie muszą być dołączone do komputera przy dostawie;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 617/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla komputerów i serwerów (Dz.U. L 175 z 27.6.2013, s. 13).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 106/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie unijnego programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych (Dz.U. L 39 z 13.2.2008, s. 1).

⁽³⁾ Decyzja Komisji (UE) 2015/1402 z dnia 15 lipca 2015 r. określająca stanowisko Unii Europejskiej w odniesieniu do decyzji podmiotów zarządzających na mocy Umowy między rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki a Unią Europejską w sprawie koordynacji programów znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych, dotyczącej zmiany specyfikacji komputerów zawartej w załączniku C do Umowy (Dz.U. L 217 z 18.8.2015, s. 9).

- 2) „komputer stacjonarny” oznacza komputer, którego jednostka główna ma być umieszczona na stałe w jednym miejscu i który nie jest przeznaczony do przenoszenia oraz jest przeznaczony do korzystania z zewnętrznego wyświetlacza, klawiatury i myszy. Komputery stacjonarne mają szeroką gamę zastosowań w domu i biurze.

„Zintegrowany komputer stacjonarny” oznacza komputer stacjonarny, w którym komputer i wyświetlacz są zintegrowane w jednej obudowie i funkcjonują jako pojedyncza jednostka zasilana prądem przemiennym przez jeden przewód. Istnieją dwa rodzaje zintegrowanych komputerów stacjonarnych:

- a) systemy, w których wyświetlacz i komputer są fizycznie połączone w pojedynczą jednostkę; lub
 - b) systemy zestawione jako pojedynczy system, w którym wyświetlacz stanowi odrębną część, ale jest połączony z jednostką główną poprzez przewód zasilania prądem stałym, przy czym zarówno komputer, jak i wyświetlacz są zasilane z jednego źródła zasilania;
- 3) „wielofunkcyjny komputer przenośny” oznacza komputer z ograniczoną możliwością przenoszenia, który spełnia wszystkie następujące kryteria:
- a) zawiera zintegrowany wyświetlacz o przekątnej równej lub większej niż 17,4 cala;
 - b) nie posiada klawiatury wbudowanej w obudowę w konfiguracji, w jakiej produkt jest dostarczany;
 - c) posiada ekran dotykowy i w głównej mierze opiera się na nim (wraz z opcjonalną klawiaturą);
 - d) posiada połączenie z siecią bezprzewodową;
 - e) zawiera baterię wewnętrzną, ale przede wszystkim ma być zasilany przez połączenie z siecią prądu przemiennego;
- 4) „notebook” oznacza komputer zaprojektowany specjalnie jako komputer przenośny, działający przez długi czas bez bezpośredniego podłączenia do źródła zasilania prądem przemiennym lub z takim podłączeniem. Notebooki są wyposażone w zintegrowany wyświetlacz, nierozłączalną klawiaturę mechaniczną (wykorzystującą fizyczne, ruchome klawisze) i urządzenie wskazujące, i mogą być zasilane zintegrowaną baterią wielokrotnego ładowania lub innym przenośnym źródłem zasilania. Notebooki są zwykle zaprojektowane tak, by spełniać podobne funkcje do komputerów stacjonarnych, w tym obsługiwać oprogramowanie o podobnych funkcjach, jak oprogramowanie wykorzystywane w komputerach stacjonarnych.

Za notebook uznaje się komputer przenośny z obracalnym ekranem dotykowym, którego nie można odłączyć oraz zintegrowaną fizyczną klawiaturą.

- a) „Przenośne urządzenie typu cienki klient” oznacza komputer odpowiadający definicji cienkiego klienta, ale zaprojektowany specjalnie jako komputer przenośny i odpowiadający również definicji notebooka. Produkty te uznaje się za notebooki do celów niniejszej decyzji.
 - b) „Notebook »dwa w jednym«” oznacza komputer przypominający notebooka z zamykaną obudową i fizyczną klawiaturą, posiadający odłączany wyświetlacz dotykowy, który po odłączeniu może działać jako niezależny komputer typu tablet, w którym klawiatura i wyświetlacz muszą być dostarczane jako zintegrowana jednostka. Notebooki „dwa w jednym” uznaje się za notebooki do celów niniejszej decyzji;
- 5) „tablet” (zwany również „komputerem typu slate”) oznacza komputer przeznaczony do przenoszenia, który spełnia wszystkie następujące kryteria:
- a) zawiera zintegrowany wyświetlacz o przekątnej większej niż 6,5 cala i mniejszej niż 17,4 cala;
 - b) nie posiada zintegrowanej, przyłączonej klawiatury fizycznej w konfiguracji, w jakiej jest on dostarczany;
 - c) posiada ekran dotykowy i w głównej mierze opiera się na nim (wraz z opcjonalną klawiaturą);

- d) posiada połączenie z siecią bezprzewodową (np. Wi-Fi, 3G itp.) i w głównej mierze opiera się na nim;
 - e) zawiera baterię wewnętrzną wielokrotnego ładowania, która stanowi główne źródło zasilania (jak również połączenie z siecią prądu przemiennego w celu ładowania baterii, niebędące głównym źródłem zasilania urządzenia);
- 6) „mały serwer” oznacza komputer, w którym stosuje się tradycyjnie części składowe komputera stacjonarnego w obudowie stacjonarnej, lecz który jest zaprojektowany zasadniczo jako komputer centralny (host) dla innych komputerów. Małe serwery są przeznaczone do pełnienia takich funkcji jak usługi związane z infrastrukturą sieciową oraz hosting danych i mediów. Podstawową funkcją tych produktów nie jest przetwarzanie danych dla innych systemów ani obsługa serwerów www. Mały serwer posiada następujące cechy:
- a) jest umieszczony w obudowie typu cokół, wieża lub innej podobnej stosowanej dla komputerów stacjonarnych, a wszelkie funkcje przetwarzania danych, przechowywania danych oraz łączności sieciowej są skupione w obrębie jednej obudowy lub jednego produktu;
 - b) jest zaprojektowany do pracy przez 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu, a nieplanowane przestoje są bardzo rzadkie (rzędu 65 godzin rocznie);
 - c) jest w stanie pracować w środowisku wielodostępnym, obsługując jednocześnie kilku użytkowników poprzez połączone w sieć jednostki poszczególnych klientów; oraz
 - d) system operacyjny jest przeznaczony do pracy w zastosowaniach domowych lub zastosowaniach serwerowych niższej klasy, w tym Windows Home Server, Mac OS X Server, Linux, UNIX, Solaris;
- 7) „urządzenie typu cienki klient” oznacza komputer z niezależnym źródłem zasilania, którego podstawowe funkcje są uzależnione od dostępu do zdalnych zasobów obliczeniowych. Jego podstawowe funkcje obliczeniowe są realizowane przy użyciu zdalnych zasobów obliczeniowych. Urządzenia typu cienki klient objęte niniejszą specyfikacją to urządzenia pozbawione rotacyjnych pamięci masowych zintegrowanych z komputerem, które są przeznaczone do eksploatacji w stałym miejscu, a nie do korzystania przenośnego.
- a) „Zintegrowane urządzenie typu cienki klient” oznacza urządzenie typu cienki klient w którym sprzęt i wyświetlacz są podłączone do sieci prądu przemiennego przez jeden przewód. Zintegrowane urządzenia typu cienki klient to systemy, w których wyświetlacz i komputer są fizycznie połączone w pojedynczą jednostkę lub systemy zestawione jako pojedynczy system, w którym wyświetlacz stanowi odrębną część, ale jest połączony z jednostką główną poprzez przewód zasilania prądem stałym, przy czym zarówno komputer, jak i wyświetlacz są zasilane z jednego źródła zasilania. Zintegrowane urządzenia typu cienki klient stanowią podtyp urządzeń typu cienki klient i są zazwyczaj zaprojektowane tak, by pełnić podobne funkcje, co urządzenia typu cienki klient.
 - b) „Urządzenie typu ultracienki klient” oznacza komputer z mniejszą liczbą zasobów lokalnych niż standardowe urządzenie typu cienki klient, które wysyła surowe dane wejściowe z myszy i klawiatury do zdalnego zasobu obliczeniowego i otrzymuje surowy materiał wideo ze zdalnego zasobu obliczeniowego. Urządzenia typu ultracienki klient nie mogą komunikować się jednocześnie z wieloma urządzeniami ani obsługiwać zdalnych aplikacji okienkowych ze względu na brak zauważalnego dla użytkownika systemu operacyjnego w urządzeniu (tj. działają one na poziomie poza oprogramowaniem sprzętowym, niedostępnym dla użytkownika);
- 8) „stacja robocza” oznacza komputer o dużej wydajności przeznaczony do wykorzystywania przez jednego użytkownika, używany zazwyczaj na potrzeby programów graficznych, komputerowego wspomagania projektowania (CAD), tworzenia oprogramowania, aplikacji finansowych i naukowych oraz do innych zadań wymagających dużej mocy obliczeniowej. Stacje robocze objęte niniejszą specyfikacją są wprowadzane do obrotu jako stacja robocza; zapewniają średni czas bezawaryjnej pracy (MTBF) wynoszący co najmniej 15 000 godzin (liczony na podstawie Bellcore TR-NWT-000332, wydanie 6, 12/97, albo na podstawie danych empirycznych); oraz posiadają kod korekcji błędów (kod ECC) lub pamięć buforowaną. Ponadto stacja robocza musi charakteryzować się co najmniej trzema spośród następujących kryteriów:
- a) zapewnia dodatkowe źródło zasilania dla grafiki wyższej klasy (np. dodatkowe sześciostykowe źródło zasilania napięciem 12 V dla magistrali PCI-E);
 - b) oprócz gniazda lub gniazd karty graficznej lub magistrali PCI-X system jest zaprojektowany dla połączenia seryjnego o parametrach wyższych niż PCI-E x4 (ang. *Peripheral Component Interconnect Express*) na płycie głównej;
 - c) nie obsługuje grafiki z jednolitym dostępem do pamięci (UMA);
 - d) posiada co najmniej 5 gniazd PCI, PCI-E lub PCI-X;

- e) umożliwia pracę wieloprocessorową z dwoma lub większą liczbą procesorów, współpracując z fizycznie odrębnymi procesorami/gniazdami, tzn. egzemplarz współpracujący z jednym procesorem wielordzeniowym nie spełnia tych parametrów; lub
 - f) posiada co najmniej dwa certyfikaty produktu wydawane przez niezależnych sprzedawców oprogramowania (ISV);
- 9) następującą dodatkową definicję stosuje się w celu określenia podproduktów w ramach definicji „notebook” i „notebook dwa w jednym”:

„subnotebook” oznacza notebooka o grubości poniżej 21 mm i masie poniżej 1,8 kg. Notebooki „dwa w jednym” (zob. osobna definicja w art. 2 ust. 4 lit. b) w formie subnotebooka mają grubość mniejszą niż 23 mm. Subnotebooki wyposażone są w procesory o niskim poborze mocy i urządzenia SSD (ang. *solid state drive*). Z reguły nie są one wyposażone w napęd optyczny (ODD). Baterie subnotebooków mają dłuższą żywotność niż baterie w notebookach, zazwyczaj ponad 8 godzin.

Artykuł 3

Kryteria przyznawania oznakowania ekologicznego UE zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 66/2010 produktom należącym do grupy produktów „komputery osobiste, notebooki i tablety”, której definicję zawarto w art. 1 niniejszej decyzji, oraz związane z nimi wymogi w zakresie oceny i weryfikacji zostały określone w załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 4

Określone w załączniku kryteria i związane z nimi wymogi w zakresie oceny i weryfikacji pozostają ważne przez trzy lata od dnia przyjęcia niniejszej decyzji.

Artykuł 5

Do celów administracyjnych grupie produktów „komputery osobiste, notebooki i tablety” przydziela się numer kodu „050”.

Artykuł 6

Decyzje 2011/330/UE i 2011/337/UE tracą moc.

Artykuł 7

1. Niniejszą decyzję stosuje się po upływie dwóch miesięcy od daty jej przyjęcia. Wnioski o oznakowanie ekologiczne UE dla produktów należących do grupy produktów „komputery osobiste, notebooki i tablety” złożone w ciągu dwóch miesięcy od daty przyjęcia niniejszej decyzji mogą opierać się na kryteriach określonych w decyzji 2011/330/UE lub 2011/337/UE albo na kryteriach określonych w niniejszej decyzji. Wnioski ocenia się zgodnie z kryteriami, na których się opierają.

2. Oznakowanie ekologiczne przyznane zgodnie z kryteriami określonymi w decyzji 2011/330/UE lub 2011/337/UE może być stosowane przez 12 miesięcy od daty przyjęcia niniejszej decyzji.

Artykuł 8

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 10 sierpnia 2016 r.

W imieniu Komisji
Karmenu VELLA
Członek Komisji

ZAŁĄCZNIK

KRYTERIA OZNAKOWANIA EKOLOGICZNEGO UE ORAZ WYMOGI DOTYCZĄCE OCENY I WERYFIKACJI

Kryteria przyznawania oznakowania ekologicznego UE komputerom osobistym, notebookom i tabletom:

1. Zużycie energii
 - a) całkowite zużycie energii przez komputer;
 - b) zarządzanie energią;
 - c) zdolności w zakresie grafiki;
 - d) zasilacze wewnętrzne;
 - e) wyższa wydajność wyświetlaczy.
2. Substancje i mieszaniny niebezpieczne w produkcie, podzespołach i częściach składowych
 - a) ograniczenia dotyczące substancji wzbudzających szczególnie duże obawy (SVHC);
 - b) ograniczenia dotyczące obecności określonych substancji niebezpiecznych
 - c) ograniczenia oparte na klasyfikacji zagrożeń rozporządzenia CLP.
3. Przedłużenie okresu użyteczności
 - a) badanie trwałości komputerów przenośnych;
 - b) jakość i trwałość baterii wielokrotnego ładowania;
 - c) niezawodność i ochrona nośnika danych;
 - d) możliwość modernizacji i naprawy.
4. Konstrukcja, wybór materiałów i gospodarowanie pod koniec cyklu życia
 - a) wybór materiałów i możliwość recyklingu;
 - b) konstrukcja umożliwiająca demontaż i recykling.
5. Odpowiedzialność społeczna przedsiębiorstw
 - a) pozyskiwanie minerałów z regionów nieobjętych konfliktami;
 - b) warunki pracy i prawa człowieka w trakcie produkcji.
6. Informacje dla użytkowników
 - a) instrukcje dla użytkowników;
 - b) informacje widniejące na oznakowaniu ekologicznym UE.

Ocena i weryfikacja: W ramach każdego kryterium wskazano szczegółowe wymagania w zakresie oceny i weryfikacji.

W przypadku gdy wnioskodawca jest zobowiązany do złożenia deklaracji, dokumentacji, analiz, sprawozdań z badań lub innych dowodów zgodności z kryteriami, dokumenty te mogą pochodzić, odpowiednio, od wnioskodawcy lub od jego dostawcy(-ów) lub jego (ich) poddostawcy(-ów), lub też zewnętrznych organów certyfikacji/badań technicznych.

W miarę możliwości weryfikację powinny przeprowadzać organy oceny zgodności, które zostały akredytowane przez krajową jednostkę akredytującą zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 ⁽¹⁾ ustanawiającym wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku. Właściwe organy uznają na zasadzie preferencyjnej:

- sprawozdania z badań wydane przez organy oceny zgodności akredytowane zgodnie z odpowiednią zharmonizowaną normą dla laboratoriów badawczych i kalibracyjnych,
- weryfikacje przeprowadzone przez organy oceny zgodności akredytowane zgodnie z odpowiednią zharmonizowaną normą dla organów certyfikujących produkty, procesy i usługi,
- weryfikacje przeprowadzone przez organy oceny zgodności akredytowane zgodnie z odpowiednią zharmonizowaną normą dla organów przeprowadzających inspekcje.

W stosownych przypadkach można stosować metody badań inne niż wskazane dla każdego z kryteriów, jeżeli zostały one opisane w podręczniku użytkownika dotyczącym stosowania kryteriów oznakowania ekologicznego, a właściwy organ oceniający wniosek uzna je za metody równoważne.

W stosownych przypadkach właściwe organy mogą wymagać odpowiedniej dokumentacji, a także mogą przeprowadzać niezależne badania weryfikacyjne lub inspekcje na miejscu.

Właściwe organy należy powiadamiać o zmianach dostawców i miejsc produkcji w odniesieniu do produktów, którym przyznano oznakowanie ekologiczne, załączając odpowiednie informacje umożliwiające sprawdzenie ciągłej zgodności z kryteriami.

Kryterium 1. Zużycie energii

1a) Całkowite zużycie energii przez komputer

Całkowite zużycie energii przez komputer musi spełniać wymogi w zakresie efektywności energetycznej określone rozporządzeniu (WE) nr 106/2008, zmienione przez Energy Star v6.1.

Można stosować korekty na parametry eksploatacyjne określone w umowie zmienionej przez Energy Star v6.1, z wyjątkiem:

- niezależnych jednostek przetwarzania grafiki (GPU): zob. kryterium 1 lit. c),
- zasilacze wewnętrzne: zob. kryterium 1 lit. d).

Do wyświetlaczy zintegrowanych o poprawionych parametrach stosuje się specjalne dodatkowe wymagania określone w kryterium 1 lit. e).

Ocena i weryfikacja: Wnioskodawca przedkłada sprawozdanie z badań danego modelu komputera przeprowadzonych zgodnie z metodą badań dla komputerów określoną w Energy Star v6.1. Wnioski dotyczące Energy Star v6.1 z USA są akceptowane, pod warunkiem że badania przeprowadzono zgodnie z europejskimi wymogami dotyczącymi mocy wejściowej.

1b) Zarządzanie energią

Funkcje zarządzania zasilaniem są udostępniane jako opcja domyślna. Gdy użytkownik lub oprogramowanie podejmie próbę dezaktywacji funkcji zarządzania energią, wyświetli się komunikat ostrzegawczy informujący użytkownika, że funkcja oszczędności energii zostanie wyłączona i oferujący możliwość utrzymania opcji domyślnej.

Ocena i weryfikacja: Wnioskodawca dostarcza opis ustawień zarządzania energią umieszczony w podręczniku użytkownika, wraz ze zrzutami ekranu ilustrującymi sytuacje, w których pojawia się komunikat ostrzegawczy.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiające wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 339/93 (Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 30).

1c) Zdolności graficzne

Zamiast wskaźników określonych w kryteriach kwalifikowalności Energy Star v6.1 stosuje się wskaźniki dla dodatku funkcjonalnego TEC_{graphics} dla samodzielnych kart graficznych (dGfx) w komputerach stacjonarnych, zintegrowanych komputerach stacjonarnych i notebookach określone w tabeli 1. Karty dGfx są wyposażone w ustawienie zarządzania energią, które wyłącza procesor graficzny (GPU) w stanie długiej bezczynności.

Tabela 1

Wskaźniki dla dodatku funkcjonalnego dla samodzielnych kart graficznych (dGfx) w komputerach stacjonarnych, zintegrowanych komputerach stacjonarnych i notebookach

Kategoria dGfx (GB/s) ⁽¹⁾	Wskaźnik TEC (kWh/rok)	
	Komputery stacjonarne i zintegrowane komputery stacjonarne	Notebooki
G1 (FB_BW ≤ 16)	30	9
G2 (16 < FB_BW ≤ 32)	37	12
G3 (32 < FB_BW ≤ 64)	47	20
G4 (64 < FB_BW ≤ 96)	62	25
G5 (96 < FB_BW ≤ 128)	76	38
G6 (FB_BW > 128 przy szerokości danych < 192 bitów)	76	38
G7 (FB_BW > 128 przy szerokości danych ≥ 192 bitów)	90	48

⁽¹⁾ Kategorie zdefiniowane zgodnie z przepustowością bufora ramki w gigabajtach na sekundę (GB/s).

Ocena i weryfikacja: Wnioskodawca deklaruje zgodność z Energy Star v6.1 w oparciu o bardziej restrykcyjne wskaźniki oraz przedstawia uzupełniające dane dotyczące obliczenia $E_{\text{TEC_MAX}}$ i parametrów ze sprawozdania z badania.

1d) Zasilacze wewnętrzne

Zasilacze wewnętrzne w komputerach stacjonarnych i zintegrowanych komputerach stacjonarnych muszą spełniać wymogi dotyczące TEC_{PSU} określone w Energy Star v6.1 oraz osiągać minimalne parametry wydajności jako odsetek znamionowej mocy wyjściowej wynoszące 0,84 przy 10 %, 0,87 przy 20 %, 0,90 przy 50 % i 0,87 przy 100 %.

Ocena i weryfikacja: Wnioskodawca deklaruje zgodność modelu zasilacza wewnętrznego, poparty przez Energy Star v6.1 $E_{\text{TEC_MAX}}$ produktów i wyników obliczeń z zastosowaniem modelu niezależne sprawozdanie z badania lub świadectw charakterystyki zasilania.

1e) Wyświetlacze zintegrowane o poprawionych parametrach

Zintegrowane komputery stacjonarne i notebooki wyposażone w wyświetlacze zintegrowane o poprawionych parametrach określone w Energy Star v6.1, które tym samym kwalifikują się do wskaźnika $\text{TEC}_{\text{INT_DISPLAY}}$, muszą automatycznie dostosowywać jasność obrazu do otaczających warunków oświetlenia. Funkcja automatycznej regulacji jasności (ABC) musi być zainstalowana jako domyślna, a użytkownik musi mieć możliwość dostosowania i kalibracji. Domyślne ustawienie ABC jest zatwierdzane zgodnie z następującą procedurą badawczą:

Badanie (i) $\left(\frac{P_{50} - P_{10}}{P_{10}} \right)$

Badanie (ii) $\left(\frac{P_{100} - P_{50}}{P_{50}} \right)$

Badanie (iii) $P_{300} \geq P_{100}$

Gdzie P_n to zużycie energii w trybie włączenia z włączoną funkcją automatycznej regulacji jasności przy n LUX z bezpośrednim źródłem światła.

Ocena i weryfikacja: Wnioskodawca przedkłada sprawozdanie z badań modelu komputera wykazujące zgodność z określoną procedurą.

Kryterium 2. Substancje i mieszaniny niebezpieczne w produkcie, podzespołach i częściach składowych

Obecność w produkcie lub w zdefiniowanych podzespołach i częściach składowych substancji, które zostały zidentyfikowane zgodnie z art. 59 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 („rozporządzenie REACH”) lub substancji i mieszanin, które spełniają kryteria klasyfikacji zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008 („rozporządzenie CLP”) w odniesieniu do zagrożeń wymienionych w tabeli 2, jest ograniczona zgodnie z kryterium 2 lit. a), b) i c). Do celów niniejszego kryterium substancje wzbudzające szczególnie duże obawy (SVHC) umieszczone na liście kandydackiej oraz substancje sklasyfikowane w rozporządzeniu CLP zostały zgrupowane w tabeli 2 ze względu na ich niebezpieczne właściwości.

Tabela 2

Zgrupowanie zagrożeń z listy kandydackiej SVHC i CLP

Zagrożenia grupy 1

Zagrożenia, w związku z którymi substancja lub mieszanina jest klasyfikowana jako należąca do grupy 1:

- substancje znajdujące się na liście kandydackiej substancji wzbudzających szczególnie duże obawy (SVHC),
- substancje rakotwórcze, mutagenne lub działające szkodliwie na rozrodczość (CMR) kategorii 1 A lub 1B CMR: H340, H350, H350i, H360, H360F, H360D, H360FD, H360Fd, H360Df.

Zagrożenia grupy 2

Zagrożenia, w związku z którymi substancja lub mieszanina jest klasyfikowana jako należąca do grupy 2:

- CMR kategorii 2: H341, H351, H361f, H361d, H361fd, H362,
- toksyczność dla organizmów wodnych kategorii 1: H400, H410,
- toksyczność ostra kategorii 1 i 2: H300, H310, H330,
- toksyczność przy aspiracji kategorii 1: H304,
- działanie toksyczne na narządy docelowe kategorii 1: H370, H372.

Zagrożenia grupy 3

Zagrożenia, w związku z którymi substancja lub mieszanina jest klasyfikowana jako należąca do grupy 3:

- toksyczność dla organizmów wodnych kategorii 2, 3 i 4: H411, H412, H413,
 - toksyczność ostra kategorii 3: H301, H311, H331, EUH070,
 - STOT kategorii 2: H371, H373.
-

2a) Ograniczenia dotyczące substancji wzbudzających szczególnie duże obawy (SVHC)

Produkt nie może zawierać substancji, które zostały zidentyfikowane zgodnie z procedurą opisaną w art. 59 ust. 1 rozporządzenia REACH i umieszczone na liście kandydackiej SVHC, w stężeniu wyższym niż 0,10 % (w/w). To samo ograniczenie ma zastosowanie do podzespołów i części składowych wchodzących w skład produktów wymienionych w tabeli 3.

Nie udziela się odstępstwa od tego wymogu w odniesieniu do SVHC umieszczonych na liście kandydackiej obecnych w produkcie lub w wymienionych podzespołach lub częściach składowych w stężeniu wyższym niż 0,10 % (w/w).

Tabela 3

Podzespoły i części składowe, do których stosuje się kryterium 2 lit. a)

-
- Obsadzona płyta główna (w tym CPU, RAM, jednostki graficzne),
 - nośniki danych (HDD i SSD),
 - napęd optyczny (CD i DVD),
 - wyświetlacz (w tym podświetlacz),
 - obudowa i mocowania,
 - osłony i maskownice,
 - zewnętrzna klawiatura, mysz lub trackpad,
 - zasilacze wewnętrzne i zewnętrzne,
 - zewnętrzne przewody prądu zmiennego i stałego,
 - zestawy baterii wielokrotnego ładowania.
-

Informując dostawców wymienionych podzespołów i części składowych o tym wymogu, wnioskodawcy mogą dokonać wstępnego przeglądu listy kandydackiej REACH, stosując wykaz substancji podlegających deklaracji IEC 62474 ⁽¹⁾. Przegląd opiera się na określeniu potencjału obecności substancji w produkcie.

Ocena i weryfikacja: Wnioskodawca sporządza deklaracje stwierdzające nieobecność SVHC na poziomie określonych stężeń granicznych lub powyżej tego poziomu w odniesieniu do produktów oraz podzespołów i części składowych określonych w tabeli 3. Deklaracje muszą odnosić się do najnowszej wersji listy kandydackiej opublikowanej przez ECHA ⁽²⁾. W przypadku gdy deklaracje są dokonywane na podstawie wstępnego przeglądu listy kandydackiej z zastosowaniem IEC 62474, wnioskodawca dostarcza również listę dostarczoną dostawcom podzespołów i części składowych. Stosowana wersja wykazu substancji podlegających deklaracji IEC 62474 uwzględnia najnowszą wersję listy kandydackiej.

2b) Ograniczenia dotyczące obecności określonych substancji niebezpiecznych

Podzespoły i części składowe wymienione w tabeli 4 nie zawierają określonych substancji niebezpiecznych na poziomie określonych stężeń granicznych lub powyżej tego poziomu.

⁽¹⁾ Międzynarodowa Komisja Elektrotechniczna (IEC), IEC 62474: *Material declaration for products of and for the electrotechnical industry* (Deklaracje materiałowe dotyczące produktów i przemysłu elektrotechnicznego), <http://std.iec.ch/iec62474>.

⁽²⁾ ECHA, *Candidate List of substances of very high concern for Authorisation* (Lista kandydacka substancji wzbudzających szczególnie duże obawy), <http://www.echa.europa.eu/candidate-list-table>.

Tabela 4

Ograniczenia dotyczące substancji mające zastosowanie do podzespołów i części składowych

Grupa substancji lub materiał	Zakres ograniczenia	Stężenia graniczne (w stosownych przypadkach)	Ocena i weryfikacja
(i) Stopy i styki metali	Nie zezwala się na zwolnienie 7b na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/65/UE ⁽¹⁾ dotyczące stosowania ołowiu w stopach lutowniczych <i>małych serwerów</i> .	0,1 % w/w	Deklaracja dostarczana przez producenta lub podmiot dokonujący ostatecznego montażu poparta ważnym sprawozdaniem z badania <i>Metoda badań:</i> IEC 62321-5
	Nie zezwala się na zwolnienie 8b na podstawie dyrektywy 2011/65/UE dotyczące stosowania <i>kadm</i> w stykach elektrycznych.	0,01 % w/w	
(ii) Stabilizatory polimerów, barwniki i zanieczyszczenia	Następujące stabilizatory stanowiące związki cynoorganiczne sklasyfikowane jako zagrożenia grupy 1 i 2 nie mogą być obecne w zewnętrznych przewodach prądu zmiennego i stałego oraz zasilaczach sieciowych: — tlenek dibutylocyny, — dioctan dibutylocyny, — dilaurynian dibutylocyny, — maleinian dibutylocyny, — tlenek dioktylcynowy, — dilaurynian dioktylcynowy.	n.d.	Deklaracje składane przez dostawcę podzespołu
	Ośłony i maskownice z tworzyw sztucznych nie zawierają następujących barwników: — barwników azowych, które mogą ulegać rozpadowi na rakotwórcze aminy arylowe wymienione w dodatku 8 do rozporządzenia REACH, i/lub — związków barwników wymienionych w wykazie substancji podlegających deklaracji IEC 62474.	n.d.	Deklaracje składane przez dostawcę podzespołu
	Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA) sklasyfikowane jako zagrożenia grupy 1 i 2 nie mogą być obecne w stężeniach większych lub równych indywidualnym i łącznym dopuszczalnym wartościom stężeń w jakichkolwiek zewnętrznych powierzchniach z gumy syntetycznej lub tworzyw sztucznych: — notebooków i tabletów, — klawiatur peryferyjnych, — myszy, — pisaków lub trackpadów, — zewnętrznych przewodów zasilania.	Indywidualna wartość graniczna stężenia WWA ograniczona na mocy REACH wynosi 1 mg/kg. Łączna wartość stężeń 18 wymienionych WWA nie może być większa niż 10 mg/kg.	Sprawozdanie z badań przedstawione przez wnioskodawcę dla odpowiednich części produktu <i>Metoda badań:</i> AfPS GS 2014:01 PAK

Grupa substancji lub materiał	Zakres ograniczenia	Stężenia graniczne (w stosownych przypadkach)	Ocena i weryfikacja
	Sprawdza się obecność i stężenia następujących WWA: WWA ograniczone na mocy rozporządzenia REACH: — benzo[a]piren, — benzo[e]piren, — benzo[a]antracen, — chryzen, — benzo[b]fluoranten, — benzo[j]fluoranten, — benzo[k]fluoranten, — dibenzo[a,h]antracen. Dodatkowe WWA podlegające ograniczeniom: — acenaften, — acenaftylen, — antracen, — benzo[g,h,i]perylen, — fluoranten, — fluoren, — indeno[1,2,3-cd]piren, — naftalen, — fenantren, — piren.		
(iii) Produkty biobójcze	W częściach klawiatury lub urządzeń peryferyjnych z tworzyw sztucznych lub gumy nie można stosować produktów biobójczych mających pełnić funkcję antybakteryjną.	n.d.	Deklaracje składane przez dostawcę podzespołu
(iv) Rtęć w podświetlaczach	Nie zezwala się na zwolnienie 3 na podstawie dyrektywy 2011/65/UE dotyczące stosowania rtęci w <i>lampach fluorescencyjnych z zimną katodą i lampach fluorescencyjnych z elektrodą zewnętrzną (CCFL i EEFL)</i> .	n.d.	Deklaracje składane przez dostawcę podzespołu
(v) Środki klarujące szkło	W produkcji szkła do wyświetlaczy LCD, szklanych osłon ekranu i szkła stosowanego na powierzchni trackpadów nie stosuje się arsenu i jego związków.	0,0050 % w/w	Deklaracja dostarczana przez dostawcę szkła poparta sprawozdaniem z badania analitycznego

(¹) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/65/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz.U. L 174 z 1.7.2011, s. 88).

Ocena i weryfikacja: Wnioskodawca dostarcza deklaracje zgodności i sprawozdania z badań zgodnie z wymogami zawartymi w tabeli 4. Sprawozdania z badań (jeżeli są wymagane) są ważne w chwili składania wniosku dla danego modelu produkcji i wszystkich dostawców. Jeżeli podzespoły lub części składowe o tej samej specyfikacji technicznej pochodzą od różnych dostawców, badania (w stosownych przypadkach) przeprowadza się na częściach każdego dostawcy.

2c) Ograniczenia oparte na klasyfikacji zagrożeń rozporządzenia CLP

Środki zmniejszające palność, plastyfikatory, dodatki i powłoki stalowe, materiały katodowe, rozpuszczalniki i sole, które spełniają kryteria klasyfikacji zagrożeń według rozporządzenia CLP w tabeli 2, nie mogą być obecne w podzespołach i częściach składowych w tabeli 5 w stężeniu 0,10 % (w/w) lub wyższym.

Tabela 5

Podzespoły i części składowe, do których stosuje się kryterium 2 lit. c)

Części zawierające środki zmniejszające palność

- główne płytki obwodów drukowanych (PCB),
- jednostki centralne (CPU),
- złącza i gniazda,
- nośniki danych (HDD i SSD),
- osłony i maskownice z tworzyw sztucznych,
- zasilacze wewnętrzne i zewnętrzne,
- zewnętrzne przewody prądu zmiennego i stałego.

Części zawierających plastyfikatory

- kable i przewody wewnętrzne,
- zewnętrzne przewody prądu zmiennego i stałego,
- zasilacze zewnętrzne,
- osłony i maskownice z tworzyw sztucznych.

Części zawierające stopy stali nierdzewnej lub powłoki niklowe

- obudowy, osłony, wkręty, śruby, nakrętki i wsporniki.

Zestawy baterii wielokrotnego ładowania

- ogniwa baterii wielokrotnego ładowania.
-

(i) Odstępstwa w odniesieniu do stosowania niebezpiecznych środków zmniejszających palność i plastyfikatorów

Stosowanie środków zmniejszających palność i plastyfikatorów spełniających kryteria klasyfikacji zagrożeń według rozporządzenia CLP wymienionych w tabeli 2 jest objęte odstępstwem od wymogów kryterium 2 lit. c), pod warunkiem że spełniają one warunki określone w tabeli 6. Materiały stosowane w zewnętrznych przewodach prądu zmiennego i stałego, które z natury zmniejszają palność, muszą również spełniać warunki określone w tabeli 6 ppkt (ii) lit. b).

Tabela 6

Warunki odstępstwa odnoszące się do stosowania środków zmniejszających palność i plastyfikatorów

Substancje i mieszaniny	Podzespoł lub część składowa	Zakres odstępstwa	Ocena i weryfikacja
Środki zmniejszające palność	(i) Główna płytk obwodu drukowanego	Stosowanie środków zmniejszających palność w laminatach płyt głównych jest objęte odstępstwem na podstawie jednego z następujących warunków: a) środek zmniejszający palność jest sklasyfikowany jako zagrożenie grupy 3. Jeżeli złożono oświadczenie zgodnie z IEC 61249-2-21 ⁽¹⁾, wyniki próby ogniowej płytki obwodów drukowanych symulującej niewłaściwe unieszkodliwianie WEEE wykazują emisje rakotwórczych wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych na poziomie $\leq 0,1$ mg TEQ/g; b) środek zmniejszający palność podlega reakcji z żywicą polimerową, a wyniki próby ogniowej płytki obwodów drukowanych symulującej niewłaściwe unieszkodliwianie WEEE wykazują emisje polibromowanej dibenzo-p-dioksyny i polibromowanego dibenzofuranu (PBDD/DF) na poziomie 0,4 ng TEQ/g, a rakotwórczych wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych na poziomie 0,1 mg TEQ/g.	Deklaracja składana przez dostawcę podzespołów poparta dokumentacją weryfikującą klasyfikację zagrożeń oraz w wymaganych przypadkach: sprawozdanie z badań przeprowadzonych przez osobę trzecią dotyczące połączenia materiału płytki, elementów i środka zmniejszającego palność Metoda badań: ISO 5660 w warunkach pirolizy utleniającej (IEC 60695-7-1 rodzaj ognia 1b ze strumieniem cieplnym 50 kW/m²) Kwantyfikacji dokonuje się zgodnie z normą EN 1948 (PBDD/DF) lub ISO 11338 (wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne).
	(ii) Zewnętrzne przewody prądu zmiennego i stałego	Stosowanie środków zmniejszających palność i ich synergetyków jest objęte odstępstwem na podstawie jednego z następujących warunków: a) środek zmniejszający palność i jego synergetyk jest sklasyfikowany jako zagrożenie grupy 3. Jeżeli złożono oświadczenie zgodnie z IEC 62821 ⁽²⁾, wyniki próby ogniowej polimeru przewodu zasilania wykazują emisje gazu kwasu halogenowego na poziomie poniżej 5,0 mg/g; b) wyniki prób ogniowych przewodu zasilania symulujących niewłaściwe unieszkodliwianie WEEE wykazują emisje polichlorowanej dibenzo-p-dioksyny i polichlorowanego dibenzofuranu (PCDD/DF) na poziomie $\leq 0,3$ ng TEQ/g. Przewody zasilania izolowane materiałami, które z natury zmniejszają palność, podlegają wymogowi dotyczącemu próby ogniowej określonego w pkt (ii) lit. b).	Deklaracja składana przez dostawcę podzespołów poparta dokumentacją weryfikującą klasyfikację zagrożeń oraz w wymaganych przypadkach: sprawozdanie z badań przeprowadzonych przez osobę trzecią dotyczące przewodu zasilania. Metoda badań: IEC 60754-1 lub ISO 19700 w warunkach zbyt małej wentylacji (IEC 60695-7-1 rodzaj ognia 3a ze strumieniem cieplnym 50 kW/m²) Kwantyfikacji PCDD/DF dokonuje się zgodnie z normą EN 1948.
	(iii) Zewnętrzne osłony i maskownice z tworzyw sztucznych	Środki zmniejszające palność i ich synergetyki sklasyfikowane jako zagrożenia grupy 2 i 3 są objęte odstępstwem dotyczącym stosowania.	Deklaracja składana przez dostawcę podzespołów poparta dokumentacją weryfikującą klasyfikację zagrożeń

Substancje i mieszaniny	Podzespoł lub część składowa	Zakres odstępstwa	Ocena i weryfikacja
	(iv) Różne podzespoły i części — zespół CPU, — nośniki danych, — wewnętrzne złącza i gniazda, — zasilacze	Środki zmniejszające palność sklasyfikowane jako zagrożenia grupy 3 są objęte odstępstwem dotyczącym stosowania.	Deklaracja składana przez dostawcę podzespołów poparta dokumentacją weryfikującą klasyfikację zagrożeń
Plastyfikatory	(i) Zewnętrzne przewody i zasilacze, zewnętrzne osłony i przewody wewnętrzne	Plastyfikatory sklasyfikowane jako zagrożenia grupy 3 są objęte odstępstwem dotyczącym stosowania.	Deklaracja składana przez dostawcę podzespołów poparta dokumentacją weryfikującą klasyfikację zagrożeń

⁽¹⁾ Zgodnie z IEC 61249-2-21 można składać oświadczenia dotyczące bezhalogenowego składu płytki obwodów drukowanych.

⁽²⁾ Zgodnie z normą IEC 62821 można składać oświadczenia dotyczące przewodów bezhalogenowych o niskim poziomie emisji dymu.

(ii) Odstępstwa dotyczące stosowania dodatków, powłok, materiałów katodowych, rozpuszczalników i soli

Stosowanie dodatków i powłok metalowych, materiałów katodowych w bateriach oraz rozpuszczalników i soli w bateriach spełniających kryteria klasyfikacji zagrożeń według rozporządzenia CLP wymienionych w tabeli 2 jest objęte odstępstwem od wymogów kryterium 2 lit. c), pod warunkiem że spełniają one warunki określone w tabeli 7.

Tabela 7

Części składowe i podzespoły objęte szczególnym odstępstwem

Substancje i mieszaniny	Podzespoł lub część składowa	Zakres odstępstwa	Ocena i weryfikacja
Dodatki i powłoki metalowe	(i) Elementy metalowe	Stopy stali nierdzewnej i powłoki odporne na zarysowania zawierające nikiel metaliczny zaklasyfikowane jako H351, H372 i H412. Warunki odstępstwa: Tempo uwalniania niklu metalicznego z powłok odpornych na zarysowania na części osłony, które mogą pozostawać w bezpośrednim i długotrwałym kontakcie ze skórą, nie przekracza 0,5 µg/cm ² /tydzień.	Identyfikacja odpowiednich części według masy i lokalizacji w produkcji. Jeżeli części osłony zewnętrznej wchodzi w bezpośredni i długotrwały kontakt ze skórą, przedstawia się sprawozdanie z badań. Metoda badań: EN 1811
Materiały katodowe do ogniów baterii	(ii) Baterie litowo-jonowe i polimerowe	Materiały katodowe do ogniów sklasyfikowane jako zagrożenia grupy 2 i 3. Obejmują one: — tlenek litowo-kobaltowy, — ditlenek litowo-manganowy, — fosforan litowo-żelazowy, — tlenek litowo-kobaltowo-niklowo-manganowy.	Deklaracja składana przez dostawcę baterii lub ogniwa poparta dokumentacją weryfikującą klasyfikację zagrożeń

Substancje i mieszaniny	Podzespół lub część składowa	Zakres odstępstwa	Ocena i weryfikacja
Rozpuszczalniki i sole elektrolitowe baterii		Rozpuszczalniki i sole elektrolitowe sklasyfikowane jako zagrożenia grupy 2 i 3. Obejmują one: — węglan propylenu, — węglan etylenu, — węglan dietylu, — węglan dimetylu, — węglan etylowo-metylowy, — heksafluorofosforan litu.	

Ocena i weryfikacja: Wnioskodawca dostarcza deklarację o spełnieniu kryterium 2 lit. c). Deklaracja jest poparta informacjami o środkach zmniejszających palność, plastyfikatorach, dodatkach i powłokach stalowych, materiałach katodowych, rozpuszczalnikach i solach stosowanych w podzespołach i częściach składowych wymienionych w tabeli 5 wraz z deklaracjami dotyczącymi zaklasyfikowania lub niezaklasyfikowania jako zagrożenia.

Na poparcie deklaracji o zaklasyfikowaniu lub niezaklasyfikowaniu poszczególnych substancji lub mieszanin pod względem zagrożeń należy przedstawić następujące informacje:

- numer CAS, WE lub numer w wykazie (w stosownych przypadkach w odniesieniu do mieszanin),
- postać fizyczną i stan, w jakim substancja jest stosowana,
- zharmonizowane klasyfikacje zagrożeń CLP w odniesieniu do substancji,
- wpisy autoklasyfikacji w prowadzonej przez ECHA bazie danych substancji zarejestrowanych REACH ⁽¹⁾ (jeżeli klasyfikacja zharmonizowana nie jest dostępna),
- klasyfikacje mieszanin zgodnie z kryteriami określonymi w rozporządzeniu CLP.

Przy uwzględnianiu wpisów autoklasyfikacji w bazie danych substancji zarejestrowanych REACH pierwszeństwo mają wpisy będące przedmiotem wspólnych wniosków.

W przypadku gdy klasyfikacja jest rejestrowana jako „brak danych” lub „niejednoznaczna” w bazie danych zarejestrowanych substancji REACH, lub jeżeli substancja nie została jeszcze zarejestrowana w systemie REACH, dostarcza się dane toksykologiczne spełniające wymogi określone w załączniku VII do rozporządzenia REACH umożliwiające wsparcie jednoznacznej samoklasyfikacji zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia CLP i wytycznymi ECHA. W przypadkach wpisów „brak danych” lub „niejednoznaczna” w bazie danych, samoklasyfikacja jest weryfikowana; akceptowane są następujące źródła informacji:

- badania toksykologiczne i oceny zagrożenia przeprowadzone przez partnerskie agencje regulacyjne ECHA ⁽²⁾, organy regulacyjne państw członkowskich lub organy międzyrządowe,
- należycie wypełniona karta charakterystyki zgodnie z załącznikiem II do rozporządzenia REACH,
- udokumentowana ekspertyza dostarczona przez specjalistę toksykologa. Opiera się ona na przeglądzie literatury naukowej i danych badawczych oraz, w razie potrzeby, na wynikach nowych badań przeprowadzonych przez niezależne laboratoria stosujące metody zatwierdzone przez ECHA,
- zaświadczenie, w stosownych przypadkach oparte na ekspertyzie, wydane przez akredytowany organ oceny zgodności, który przeprowadza oceny zagrożenia zgodnie z systemami klasyfikacji GHS lub CLP.

⁽¹⁾ ECHA, baza danych zarejestrowanych substancji REACH, <http://www.echa.europa.eu/information-on-chemicals/registered-substances>

⁽²⁾ ECHA, Współpraca z agencjami regulacyjnymi, <http://echa.europa.eu/en/about-us/partners-and-networks/international-cooperation/cooperation-with-peer-regulatory-agencies>

Informacje na temat niebezpiecznych właściwości substancji lub mieszanin mogą, zgodnie z załącznikiem XI do rozporządzenia REACH, być generowane w inny sposób niż przez badania, na przykład poprzez wykorzystanie alternatywnych metod, takich jak metody *in vitro*, ilościowe modele zależności struktura-aktywność lub grupowanie substancji i podejście przekrojowe.

W odniesieniu do substancji i mieszanin objętych odstępstwem wymienionych w tabelach 6 i 7, wnioskodawca przedstawia dowód, że wszystkie warunki odstępstwa są spełnione. Jeżeli wymagane są sprawozdania z badań, muszą one być ważne w momencie składania wniosku dla danego modelu produkcji.

Kryterium 3. Wydłużenie cyklu życia produktu

3a) *Badanie trwałości komputerów przenośnych*

(i) *Badania mające zastosowanie do notebooków*

Model notebooka przechodzi badania trwałości. W odniesieniu do każdego modelu sprawdza się, czy działa on w określony sposób oraz czy osiąga zakładane wymogi w zakresie efektywności po przeprowadzeniu obowiązkowych badań określonych w tabeli 8 oraz co najmniej jednego dodatkowego badania z tabeli 9.

Tabela 8

Obowiązkowe specyfikacje dotyczące badania trwałości dla notebooków

Badanie	Warunki badania i wymogi funkcjonalne w zakresie efektywności	Metoda badania
Odporność na wstrząsy	Specyfikacja: Trzykrotne zastosowanie impulsu falowego półsinusoidalnego co najmniej 40 G w szczycie przez okres co najmniej 6 ms na powierzchni górnej, dolnej, prawej, lewej, przedniej i tylnej produktu. Wymóg funkcjonalny: Notebook jest włączony i działa podczas prowadzenia badania. Po badaniu działa on nadal.	IEC 60068 Część 2-27: Ea Część 2-47
Odporność na drgania	Specyfikacja: Losowe drgania sinusoidalne w zakresie częstotliwości od 5 Hz do maksymalnie 250 Hz przez co najmniej 1 cykl odchylenia na koniec każdej osi na powierzchni górnej, dolnej, prawej, lewej, przedniej i tylnej produktu. Wymóg funkcjonalny: Notebook jest włączony i działa podczas prowadzenia badania. Po badaniu działa on nadal.	IEC 60068 Część 2-6: Fc Część 2-47
Przypadkowe upuszczenie	Specyfikacja: Notebooka należy upuścić z wysokości 76 cm na stabilną powierzchnię pokrytą co najmniej 30 mm drewna. Notebooka upuszcza się na powierzchnię górną, dolną, prawą, lewą, przednią i tylną oraz wszystkie rogi dolne. Wymóg funkcjonalny: Notebook jest wyłączony podczas badania, a po każdym upuszczeniu udaje się go włączyć. Po każdym badaniu obudowa pozostaje w całości, a wyświetlacz nie jest zniszczony.	IEC 60068 Część 2-31: Ec (spadanie swobodne, procedura 1)

Tabela 9

Dodatkowe specyfikacje dotyczące badania trwałości dla notebooków

Badanie	Warunki badania i parametry efektywności	Metoda badania
Odporność na temperaturę	Specyfikacja: Notebooka należy poddać co najmniej czterem 24-godzinnym cyklom w komorze badawczej. Notebook jest włączony w temperaturze $-25\text{ }^{\circ}\text{C}$ podczas cyklu zimnego oraz w temperaturze $+40\text{ }^{\circ}\text{C}$ podczas suchego cyklu ciepłego. Notebook jest wyłączony w temperaturze $-50\text{ }^{\circ}\text{C}$ podczas cyklu zimnego oraz w temperaturze od $+35$ do $+60\text{ }^{\circ}\text{C}$ podczas suchego cyklu ciepłego. Wymóg funkcjonalny: Sprawdza się, czy notebook działa po każdym z czterech cykli.	IEC 60068 Część 2-1: Ab/e Część 2-2: B
Odporność ekranu	Specyfikacja: Przeprowadza się dwa badania obciążenia. Obciążenie minimalne 50 kg należy zastosować równomiernie na pokrywie ekranu. Obciążenie minimalne 25 kg należy zastosować na środku ekranu. Podczas każdego badania notebooka należy umieścić na płaskiej powierzchni. Wymóg funkcjonalny: Po każdorazowym zastosowaniu obciążenia sprawdza się powierzchnię ekranu i piksele pod kątem braku zarysowań, skaz i pęknięć.	Wnioskodawca potwierdza wyposażenie pomiarowe i zastosowane ustawienia.
Wnikanie wody	Specyfikacja: Badanie przeprowadza się dwukrotnie. Co najmniej 30 ml cieczy należy wylać równomiernie na klawiaturę notebooka lub w trzech szczególnych odrębnych miejscach, aktywnie osuszyć go po maksymalnie 5 sekundach, a następnie sprawdzić funkcjonalność komputera po 3 minutach. Badania należy przeprowadzić z gorącą i zimną cieczą. Wymóg funkcjonalny: Notebook pozostaje włączony podczas badania i po jego przeprowadzeniu. Następnie notebook należy zdemontować i poddać oględzinom pod kątem spełnienia warunków normy IEC 60529 dotyczących wnikania wody.	Warunki przyjęcia: IEC 60529 (wnikanie wody)
Trwałość klawiatury	Specyfikacja: Wykonuje się 10 milionów przypadkowych uderzeń w klawisze klawiatury. Liczba uderzeń musi być skorygowana w celu uwzględnienia najczęściej stosowanych klawiszy. Wymóg funkcjonalny: Klawisze należy sprawdzić pod kątem ich integralności i funkcjonalności.	Wnioskodawca potwierdza wyposażenie pomiarowe i zastosowane ustawienia.
Trwałość zawiasu ekranu	Specyfikacja: Ekran zostaje w pełni otwarty i zamknięty 20 000 razy. Wymóg funkcjonalny: Ekran zostaje następnie poddany inspekcji pod kątem utraty stabilności i integralności zawiasu.	Wnioskodawca potwierdza wyposażenie pomiarowe i zastosowane ustawienia.

(ii) *Badania mające zastosowanie do tabletów i komputerów „dwa w jednym”*

Modele tabletów lub elementów tabletów w komputerach „dwa w jednym” są poddawane badaniom trwałości. W odniesieniu do każdego modelu sprawdza się, czy działa on w określony sposób oraz czy osiąga zakładane wymogi w zakresie efektywności dla każdego badania, jak określono w tabeli 10.

Tabela 10

Obowiązkowe specyfikacje dotyczące badania trwałości dla tabletów i komputerów „dwa w jednym”

Badanie	Warunki badania i wymogi funkcjonalne w zakresie efektywności	Metoda badania
Przypadkowe upuszczenie	Specyfikacja: Tablet należy upuścić z wysokości 76 cm na stabilną powierzchnię pokrytą co najmniej 30 mm drewna. Tablet upuszcza się na powierzchnię górną, dolną, prawą, lewą, przednią i tylną oraz wszystkie rogi dolne. Wymóg funkcjonalny: Tablet jest wyłączony podczas badania, a po każdym upuszczeniu udaje się go włączyć. Po każdym badaniu obudowa pozostaje w całości, a wyświetlacz nie jest zniszczony.	IEC 60068 Część 2-31: Ec (spadanie swobodne, procedura 1)
Odporność ekranu	Specyfikacja: Przeprowadza się dwa badania obciążenia. Obciążenie minimalne 50 kg należy zastosować równomiernie na pokrywie ekranu. Obciążenie minimalne 25 kg należy zastosować na środku ekranu. Podczas każdego badania tablet należy umieścić na płaskiej powierzchni. Wymóg funkcjonalny: Po każdorazowym zastosowaniu obciążenia sprawdza się powierzchnię ekranu i piksele pod kątem braku zarysowań, skaz i pęknięć.	Wnioskodawca potwierdza wyposażenie pomiarowe i zastosowane ustawienia.

Ocena i weryfikacja: Wnioskodawca dostarcza sprawozdania z badań wykazujące, że model został zbadany i spełnił wymogi funkcjonalne dotyczące trwałości. Badania muszą zostać zweryfikowane przez osobę trzecią. Istniejące badania dla tego samego modelu, przeprowadzane w oparciu o jednakowe lub bardziej rygorystyczne wymagania, są akceptowane bez potrzeby przeprowadzenia ponownych badań.

3b) *Jakość i trwałość baterii wielokrotnego ładowania*

- (i) *Minimalna trwałość baterii:* Trwałość baterii wielokrotnego ładowania w notebookach, tabletach i komputerach dwa w jednym po pierwszym pełnym naładowaniu wynosi co najmniej 7 godzin.

W odniesieniu do notebooków jest to oceniane za pomocą:

- w odniesieniu do produktów do gospodarstw domowych i konsumenckich – scenariusza Futuremark PCMark „Home”,
- w odniesieniu do produktów dla firm i przedsiębiorstw – scenariusza BAPCo Mobilemark „Office productivity”. W przypadku modeli, które kwalifikują się do wskaźników Energy Star TEC_{graphics}, stosuje się scenariusz „Media creation & consumption”.

- (ii) *Parametry efektywności w cyklu ładowania:* Baterie wielokrotnego ładowania dla notebooków, tabletów i komputerów dwa w jednym muszą osiągać następujące parametry efektywności, w zależności od tego, czy baterię można wymienić bez stosowania narzędzi (zgodnie z kryterium 3 lit. d)):

- modele, w których baterię można wymienić bez stosowania narzędzi utrzymują 80 % zadeklarowanych minimalnych parametrów efektywności po 750 cyklach ładowania,
- modele, w których baterii nie można wymienić bez stosowania narzędzi utrzymują 80 % zadeklarowanych minimalnych parametrów efektywności po 1 000 cyklach ładowania.

Parametr ten sprawdza się dla zestawów baterii wielokrotnego ładowania lub poszczególnych ogniw zgodnie z badaniem IEC EN 61960 „Wytrzymałość w cyklach”, przeprowadzonym w temperaturze 25 °C w tempie 0,2 I_L A lub 0,5 I_L A (procedura przyspieszonego badania). W celu spełnienia tego wymogu można zastosować ładowanie częściowe (zgodnie z kryterium 3 lit. b) ppkt (iii).

- (iii) *Opcja częściowego ładowania w celu osiągnięcia wymogów w zakresie parametrów cyklu ładowania:* Wymogi dotyczące efektywności opisane w kryterium 3 lit. b) ppkt (ii) mogą zostać osiągnięte za pomocą fabrycznie zainstalowanego oprogramowania i sprzętu, zakładającego częściowe ładowanie baterii do 80 %. W tym przypadku ładowanie częściowe ustala się jako domyślne, a parametry efektywności baterii sprawdza się w odniesieniu do 80 % naładowania zgodnie z wymogami określonymi w kryterium 3 lit. b) ppkt (ii). Maksymalny częściowy ładunek zapewnia trwałość baterii zgodną z kryterium 3 lit. b) ppkt (i).

- (iv) *Gwarancja minimalna:* Wnioskodawca oferuje co najmniej dwa lata gwarancji handlowej na wadliwe baterie ⁽¹⁾.

- (v) *Informacje dla użytkowników:* W fabrycznie zainstalowanym oprogramowaniu służącym zarządzaniu energią, pisemnych instrukcjach dla użytkownika oraz na stronie internetowej producenta umieszcza się informacje dotyczące znanych czynników wpływających na trwałość baterii wielokrotnego ładowania, a także instrukcje dotyczące sposobu, w jaki użytkownik może przedłużyć trwałość baterii.

Ocena i weryfikacja: Wnioskodawca przedstawia sprawozdanie z badań przeprowadzonych przez osobę trzecią, wykazujące, że zestawy baterii wielokrotnego ładowania lub poszczególnych ogniw stosowane w produkcie spełniają wymogi w zakresie trwałości i cyklu ładowania baterii. W celu wykazania zgodności można zastosować ładowanie częściowe i przyspieszoną metodę badania określoną w normie IEC EN 61960. Wnioskodawca dostarcza również wersję demonstracyjną oprogramowania do zarządzania energią oraz treść instrukcji dla użytkownika i informacji podanych na stronie internetowej.

3c) *Niezawodność i ochrona nośnika danych*

- (i) *Komputery stacjonarne, stacje robocze, urządzenia typu cienki klient i małe serwery*

Nośniki danych stosowane w komputerach stacjonarnych, stacjach roboczych i urządzeniach typu cienki klient wprowadzanych do obrotu jako przeznaczone dla firm charakteryzują się wskaźnikiem awaryjności w ujęciu rocznym (AFR) ⁽²⁾ wynoszącym mniej niż 0,25 %.

Małe serwery charakteryzują się prognozowanym AFR poniżej 0,44 % oraz bitową stopą błędów dla danych nieodzyskiwalnych wynoszącą mniej niż 1 in 10¹⁶ bitów.

- (ii) *Notebooki*

Nośnik danych pierwotnych stosowany w notebookach musi chronić sam nośnik oraz dane przed wstrząsami i drganiami. Nośnik spełnia jedno z poniższych kryteriów:

- napęd dysku twardego (HDD) powinien być tak skonstruowany, by wytrzymać impuls falowy półsinusoidalny 400 G (podczas działania) i 900 G (w stanie spoczynku) przez 2 ms bez uszkodzenia danych lub nośnika,

⁽¹⁾ Wady obejmują brak ładowania oraz niewykrzycie podłączenia baterii. Stopniowego zmniejszania wydajności baterii nie uznaje się za wadę, jeżeli nie jest ono objęte szczególnym przepisem w ramach gwarancji.

⁽²⁾ AFR oblicza się w oparciu o średni czas pomiędzy awariami (MTBF). MTBF ustala się na podstawie Bellcore TR-NWT-000332, wydanie 6, 12/97 lub na podstawie danych empirycznych.

- głowica HDD powinna wycofać się z powierzchni dysku w czasie równym lub szybszym niż 300 milisekund po wykryciu, że notebook został upuszczony,
- stosuje się technologię *solid state storage drive*, taką jak SSD (Solid State Drive) lub eMMC (embedded Multi Media Card).

Ocena i weryfikacja: Wnioskodawca dostarcza specyfikację napędu lub napędów zintegrowanych z produktem. Należy ją uzyskać od producenta napędu; zaś w odniesieniu do odporności na wstrząsy i cofania głowicy należy przedstawić sprawozdanie techniczne poświadczone przez niezależnego eksperta sprawdzające, czy napęd spełnia określone wymagania.

3d) *Możliwość modernizacji i naprawy*

Do celów wymiany starszych elementów lub naprawy i wymiany zużytych elementów lub części spełnione muszą być następujące kryteria:

- (i) *Konstrukcja umożliwiająca modernizację i naprawę:* Następujące elementy komputerów są łatwo dostępne i wymienne przy wykorzystaniu powszechnych narzędzi (tj. szeroko wykorzystywanych narzędzi dostępnych w handlu, np. wkrętaka, łopatki, szczypce, pęsety):
 - nośniki danych (HDD, SSD lub eMMC),
 - pamięć (RAM),
 - zamontowanie ekranu i jednostki podświetlenia LCD (jeżeli są wmontowane),
 - klawiatura i trackpad (jeżeli są stosowane),
 - zespoły wentylatora (w komputerach stacjonarnych, stacjach roboczych i małych serwerach).
- (ii) *Wymiana baterii wielokrotnego ładowania:* Zestaw baterii jest łatwy do wyjęcia przez jedną osobę (użytkownika nieprofesjonalnego lub serwisanta) zgodnie z etapami określonymi poniżej (¹). Baterie wielokrotnego ładowania nie są przyklejone lub przylutowane do produktu oraz nie stosuje się taśm metalowych, taśm przylepnych lub przewodów uniemożliwiających dostęp do baterii. Ponadto stosuje się następujące wymogi i definicje łatwości wyjęcia:
 - w przypadku notebooków i wielofunkcyjnych komputerów przenośnych musi istnieć możliwość wyjęcia baterii ręcznie bez użycia narzędzi,
 - w przypadku subnotebooków musi istnieć możliwość wyjęcia baterii w maksymalnie trzech etapach za pomocą wkrętaka,
 - w przypadku tabletów i komputerów dwa w jednym musi istnieć możliwość wyjęcia baterii w maksymalnie czterech etapach za pomocą wkrętaka i otwieraka.

Proste instrukcje dotyczące sposobu usuwania zestawów baterii wielokrotnego ładowania są podane w podręczniku napraw lub na stronie internetowej producenta.

- (iii) *Podręcznik naprawy:* Wnioskodawca przedstawia jasne instrukcje demontażu i naprawy (np. w postaci kopii papierowej lub elektronicznej, wideo), aby umożliwić nieniszczący demontaż produktu w celu wymiany ważnych elementów lub części, aby dokonać modernizacji lub naprawy. Są one ogólnodostępne lub dostępne po wprowadzeniu niepowtarzalnego numeru seryjnego produktu na stronie internetowej. Ponadto wewnątrz obudowy komputerów stacjonarnych należy zamieścić wykres przedstawiający umiejscowienie elementów wymienionych w ppkt (i) oraz w jaki sposób są one dostępne i wymienialne. W przypadku komputerów przenośnych wykres przedstawiający umiejscowienie baterii, nośników danych i pamięci jest dostępny w zaprogramowanych instrukcjach użytkownika oraz na stronie internetowej producenta przez okres co najmniej pięciu lat.
- (iv) *Usługi naprawy/informacje:* W instrukcji dla użytkownika lub na stronie internetowej producenta należy umieścić informacje dla użytkownika na temat tego, gdzie zwrócić się o naprawę i serwisowanie komputera, wraz z danymi kontaktowymi. W okresie obowiązywania gwarancji, o którym mowa w ppkt (vi) informacje te mogą być ograniczone do upoważnionych usługodawców wnioskodawcy.

(¹) Dany etap obejmuje operację, która kończy się wraz z wydobyciem części składowej lub elementu lub zmianą narzędzia.

- (v) *Dostępność części zamiennych*: Wnioskodawca zapewnia ogólną dostępność oryginalnych lub zgodnych części zamiennych, w tym baterii wielokrotnego ładowania (w stosownych przypadkach), przez okres co najmniej pięciu lat po zakończeniu produkcji danego modelu.
- (vi) *Gwarancja handlowa*: Wnioskodawca oferuje co najmniej trzy lata gwarancji od zakupu produktu bez dodatkowych kosztów. Gwarancja ta obejmuje umowę serwisową z opcją odbioru i zwrotu do konsumenta lub naprawy na miejscu. Gwarancja taka nie narusza prawnych zobowiązań producenta i sprzedawcy na mocy prawa krajowego.

Ocena i weryfikacja: Wnioskodawca deklaruje właściwemu organowi zgodność produktu z niniejszymi wymaganiami. Ponadto wnioskodawca dostarcza:

- kopię instrukcji dla użytkownika,
- kopię instrukcji naprawy oraz wykresy,
- opis poparty zdjęciami wykazujący możliwość wyjęcia baterii,
- kopię gwarancji i umowy serwisowej,
- ilustracje wszelkich wykresów, oznaczeń i instrukcji na obudowie komputera.

Kryterium 4. Konstrukcja, wybór materiałów i gospodarowanie pod koniec cyklu życia

4a) Wybór materiałów i możliwość recyklingu

Wnioskodawcy muszą spełniać przynajmniej kryterium części (i) oraz albo części (ii) albo części (iii). Tablety, subnotebooki, notebooki dwa w jednym i produkty w metalowej obudowie są wyłączone z podkryteriów (ii) i (iii).

- (i) *Informacje dotyczące materiałów mające ułatwić recykling*: Części z tworzyw sztucznych o masie większej niż 25 gramów dla tabletów i 100 gramów dla wszystkich innych komputerów muszą być oznakowane zgodnie z ISO 11469 i ISO 1043, sekcje 1–4. Oznaczenia muszą być wystarczająco duże i umieszczone w widocznym miejscu, tak aby były łatwe do zidentyfikowania. W następujących przypadkach stosuje się odstępstwa:
- płytki obwodów drukowanych, płyt z polimetakrylanu metylu (PMMA) i optyczne tworzywa sztuczne wchodzące w skład wyświetlaczy,
 - w przypadku gdy znakowanie wpłynęłoby na parametry lub funkcjonalność części z tworzyw sztucznych,
 - jeżeli oznakowanie jest technicznie niemożliwe ze względu na metodę produkcji,
 - jeżeli oznakowanie powoduje wyższą częstotliwość uszkodzeń w ramach kontroli jakości, co prowadzi do niepotrzebnego marnotrawstwa materiałów,
 - jeżeli części nie mogą zostać oznakowane, ponieważ nie mają wystarczającej powierzchni umożliwiającej czytelne oznakowanie odpowiedniej wielkości, które może być odczytane przez podmiot przeprowadzający recykling.
- (ii) *Poprawa możliwości recyklingu osłon, obudów i maskownic z tworzyw sztucznych*:

Części nie zawierają wbudowanych lub przyklejonych wstawek metalowych, chyba że można je usunąć przy użyciu powszechnie dostępnych narzędzi. Instrukcje demontażu wskazują sposoby ich usunięcia (zob. kryterium 3 lit. d)).

W odniesieniu do części o wadze większej niż 25 gramów dla tabletów i 100 gramów dla wszystkich innych komputerów, następujące metody obróbki i dodatki nie mogą prowadzić do powstania żywicy recyklingowej o redukcji wytrzymałości uderzeniowej wynoszącej > 25 % podczas badania metodą Izoda zgodnie z ISO 180:

- farby i powłoki,
- środki zmniejszające palność i ich synergetyki.

Akceptowane są istniejące wyniki badań żywicy recyklingowej, pod warunkiem że pochodzi ona z tego samego materiału wsadowego, co części produktu z tworzywa sztucznego.

- (iii) *Minimalna zawartość tworzyw sztucznych z recyklingu: Produkt zawiera średnio co najmniej 10 % poużytkowych tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu, mierzone jako odsetek całkowitej zawartości tworzyw sztucznych w produkcie (wagowo) z wyłączeniem płytki obwodów drukowanych i optycznych tworzyw sztucznych wchodzących w skład wyświetlaczy. W przypadku gdy zawartość materiałów z recyklingu jest większa niż 25 %, można złożyć oświadczenie w polu tekstowym towarzyszącym oznakowaniu ekologicznemu (zob. kryterium 6 lit. b)).*

Ocena i weryfikacja: Wnioskodawca weryfikuje możliwość recyklingu poprzez przedstawienie ważnych sprawozdań z badań mechanicznych/fizycznych zgodnie z normą ISO 180 oraz instrukcji demontażu. Akceptowane są ważne sprawozdania z badań uzyskane od podmiotów zajmujących się recyklingiem tworzyw sztucznych, producentów żywicy lub niezależne badania pilotażowe.

Wnioskodawca dostarcza właściwemu organowi widok zespołu rozebranego komputera lub wykaz części w formie pisemnej lub audiowizualnej. Określa on części z tworzyw sztucznych według masy, składu polimeru oraz oznakowania zgodnie z ISO 11469 i ISO 1043. Należy przedłożyć wizualną ilustrację wymiarów i umiejscowienia oznakowania oraz podać uzasadnienie techniczne stosowanych odstępstw.

W przypadku wniosków dotyczących poużytkowych części z recyklingu wnioskodawca dostarcza weryfikację przeprowadzoną przez osobę trzecią i zapewnia identyfikowalność dostawców elementów z tworzyw sztucznych. Wnioski dotyczące średniej zawartości można obliczać na podstawie okresowej lub rocznej dla danego modelu.

4b) Konstrukcja umożliwiająca demontaż i recykling

Do celów recyklingu komputery projektuje się w taki sposób, aby elementy i części mogły zostać w łatwy sposób wydobyte z produktu. Należy przeprowadzić badanie dotyczące demontażu według procedury badania opisanej w dodatku. W badaniu odnotowuje się liczbę wymaganych etapów oraz narzędzia i działania niezbędne w celu wydobywania elementów i części określonych w ppkt (i) i (ii).

- (i) Podczas demontażu wydobywa się następujące elementy i części (odpowiednio dla danego produktu):

Wszystkie produkty

- płytki obwodów drukowanych > 10 cm² mające znaczenie dla funkcji obliczeniowych.

Komputery stacjonarne

- zasilacz wewnętrzny,
- napęd(-y) HDD.

Komputery przenośne

- bateria wielokrotnego ładowania.

Wyświetlacze (jeżeli są wbudowane w obudowę produktu)

- płytki obwodów drukowanych > 10 cm²,
- tranzystory cienkowarstwowe i folie przewodzące w wyświetlaczach > 100 cm²,
- jednostki podświetlenia LED.

- (ii) Podczas badania należy wydobyć co najmniej dwa z następujących elementów i części, w zależności od produktu, bazując na elementach podanych w ppkt (i):

- napęd HDD (urządzenia przenośne),
- napędy optyczne (jeżeli występują),

- płytki obwodów drukowanych $\leq 10 \text{ cm}^2$ i $> 5 \text{ cm}^2$,
- głośniki (notebooki, zintegrowane komputery stacjonarne i przenośne komputery wielofunkcyjne),
- światłowod z polimetakrylanu metylu (PMMA) (jeżeli wielkość ekranu wynosi $> 100 \text{ cm}^2$).

Ocena i weryfikacja: Wnioskodawca dostarcza właściwemu organowi sprawozdanie z badań w zakresie demontażu wyszczególniające przyjętą kolejność demontażu, wraz ze szczegółowym opisem konkretnych etapów i procedur w odniesieniu do elementów i części wymienionych w ppkt (i) i (ii).

Badania w zakresie demontażu mogą być prowadzone przez:

- wnioskodawcę lub wyznaczonego dostawcę we własnym laboratorium, lub
- niezależny organ badawczy osoby trzeciej, lub
- Przedsiębiorstwo zajmujące się recyklingiem posiadające zezwolenie na unieszkodliwianie odpadów elektrycznych zgodnie z art. 23 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE⁽¹⁾ lub certyfikowane zgodnie z przepisami krajowymi.

Kryterium 5. Odpowiedzialność społeczna przedsiębiorstw

5a) Pozyskiwanie minerałów z regionów nieobjętych konfliktami

Wnioskodawca wspiera odpowiedzialne pozyskiwanie cyny, tantal, wolframu i ich rud oraz złota z obszarów dotkniętych konfliktami i obszarów wysokiego ryzyka poprzez:

- (i) zachowanie należytej staranności zgodnie z Wytycznymi OECD dotyczącymi należytej staranności dla odpowiedzialnych łańcuchów dostaw minerałów z obszarów dotkniętych konfliktami i obszarów wysokiego ryzyka; oraz
- (ii) promowanie odpowiedzialnego wydobycia minerałów i handlu nimi w odniesieniu do zidentyfikowanych minerałów wykorzystywanych w elementach produktu zgodnie z wytycznymi OECD w obszarach dotkniętych konfliktami i obszarach wysokiego ryzyka.

Ocena i weryfikacja: Wnioskodawca dostarcza deklarację zgodności z powyższymi wymogami oraz następujące informacje dodatkowe:

- sprawozdanie opisujące ich działania w zakresie należytej staranności oraz łańcuch dostaw w odniesieniu do czterech zidentyfikowanych minerałów. Akceptowane są również dokumenty uzupełniające, takie jak certyfikaty zgodności wydane przez program unijny,
- określenie elementów zawierających zidentyfikowane materiały oraz ich dostawców, jak również systemu łańcucha dostaw lub projektu wykorzystywanego w celu odpowiedzialnego pozyskiwania surowców.

5b) Warunki pracy i prawa człowieka w trakcie produkcji

Uwzględniając trójstronną deklarację zasad dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP), inicjatywę ONZ Global Compact (filar 2), wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka oraz wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych, wnioskodawca uzyskuje weryfikację osoby trzeciej, popartą audytami na miejscu, stwierdzającą, że w zakładzie końcowego montażu produktu przestrzegano obowiązujących zasad zawartych w podstawowych konwencjach MOP i w przepisach uzupełniających wymienionych poniżej.

Podstawowe konwencje MOP:

- (i) *Praca dzieci:*
 - Konwencja dotycząca najniższego wieku dopuszczenia do zatrudnienia z 1973 r. (nr 138),
 - Konwencja dotycząca zakazu i natychmiastowych działań na rzecz eliminowania najgorszych form pracy dzieci z 1999 r. (nr 182).

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy (Dz.U. L 312 z 22.11.2008, s. 3).

(ii) *Praca przymusowa lub obowiązkowa:*

- Konwencja dotycząca pracy przymusowej lub obowiązkowej z 1930 r. (nr 29) i protokołu z 2014 r. do Konwencji dotyczącej pracy przymusowej lub obowiązkowej,
- Konwencja o zniesieniu pracy przymusowej z 1957 r. (nr 105).

(iii) *Wolność zrzeszania się i prawo do rokowań zbiorowych:*

- Konwencja dotycząca wolności związkowej i ochrony praw związkowych z 1948 r. (nr 87),
- Konwencja dotycząca stosowania zasad prawa organizowania się i rokowań zbiorowych z 1949 r. (nr 98).

(iv) *Dyskryminacja:*

- Konwencja dotycząca jednakowego wynagrodzenia z 1951 r. (nr 100),
- Konwencja dotycząca dyskryminacji w zakresie zatrudnienia i wykonywania zawodu z 1958 r. (nr 111).

Przepisy uzupełniające:

(v) *Godziny pracy:*

- Konwencja MOP dotycząca ograniczenia czasu pracy do ośmiu godzin dziennie i czterdziestu ośmiu godzin tygodniowo w zakładach przemysłowych z 1919 r. (nr 1).

(vi) *Wynagrodzenie:*

- Konwencja MOP dotycząca metod ustalania płac minimalnych z 1970 r. (nr 131),
- Płaca zapewniająca utrzymanie: Wnioskodawca zapewnia, aby wynagrodzenia za normalny tygodniowy czas pracy zawsze spełniały co najmniej wymogi minimalnych norm prawnych lub przemysłowych, były wystarczające do zaspokojenia podstawowych potrzeb pracowników i zapewniały dochód rozporządzalny. Wdrażanie jest badane z zastosowaniem wytycznych SA8000 ⁽¹⁾ dotyczących wynagrodzenia.

(vii) *Bezpieczeństwo i zdrowie:*

- Konwencja MOP dotycząca bezpieczeństwa, zdrowia pracowników i środowiska pracy z 1981 r. (nr 155),
- Konwencja MOP dotycząca bezpieczeństwa przy używaniu substancji i preparatów chemicznych w pracy z 1990 r. (nr 170).

W miejscach, gdzie wolność zrzeszania się i prawo do rokowań zbiorowych są ograniczone na mocy prawa, przedsiębiorstwo uznaje legalne organizacje pracowników, z którymi może nawiązać dialog na temat kwestii związanych z miejscem pracy.

Proces audytu obejmuje konsultacje z zewnętrznymi zainteresowanymi stronami na obszarach wokół miejsc produkcji, w tym związkami zawodowymi, organizacjami społecznymi, organizacjami pozarządowymi i ekspertami z dziedziny pracy. Wnioskodawca publikuje zbiorcze wyniki i główne wnioski z audytów w internecie w celu udokumentowania działań dostawcy zainteresowanym konsumentom.

Ocena i weryfikacja: Wnioskodawca dokumentuje zgodność z tymi wymogami przez dostarczenie kopii certyfikatów zgodności i sprawozdań z audytu w odniesieniu do każdego zakładu końcowego montażu produktu dla modeli, które mają zostać objęte oznakowaniem ekologicznym oraz podaje link do publikacji wyników w internecie.

Audyty na miejscu prowadzone przez osoby trzecie są przeprowadzane przez wykwalifikowanych audytorów w celu oceny, czy łańcuch dostaw w przemyśle elektronicznym spełnia normy społeczne i określone w kodeksach postępowania lub – w państwach gdzie ratyfikowano Konwencję nr 81 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącą inspekcji pracy w przemyśle i handlu z 1947 r., a nadzór MOP wykazuje, że krajowy system inspekcji pracy jest skuteczny i zakres systemu inspekcji obejmuje obszary wymienione powyżej ⁽²⁾ – przez inspektorów pracy wyznaczanych przez organ publiczny.

Akceptuje się obowiązujące poświadczenia z systemów lub inspekcji stron trzecich, które, łącznie lub częściowo, przeprowadzają audyt zgodności z mającymi zastosowanie zasadami wymienionych podstawowych konwencji MOP wraz z dodatkowymi przepisami dotyczącymi godzin pracy, wynagrodzenia oraz zdrowia i bezpieczeństwa. Poświadczenia te nie są starsze niż 12 miesięcy.

⁽¹⁾ Social Accountability International, *Social Accountability 8000 International Standard*, <http://www.sa-intl.org>.

⁽²⁾ Zob. ILO NORMLEX (<http://www.ilo.org/dyn/normlex/en>) oraz wytyczne w podręczniku użytkownika.

Kryterium 6. Informacje dla użytkowników**6a) Instrukcje dla użytkowników**

Komputer jest sprzedawany wraz z odpowiednimi informacjami dla użytkownika zawierającymi zalecenia dotyczące ekologiczności produktu. Informacje te znajdują się w jednym, łatwym do znalezienia miejscu w instrukcji dla użytkownika oraz na stronie internetowej producenta. Informacje te obejmują co najmniej:

- (i) Zużycie energii: Wartość TEC zgodnie z Energy Star v6.1 oraz maksymalne zapotrzebowanie mocy pobieranej w każdym trybie pracy. Ponadto należy dostarczyć instrukcje na temat sposobu używania trybu oszczędności energii urządzenia oraz informacje, że efektywność energetyczna powoduje zmniejszenie zużycia energii, tym samym przyczyniając się do oszczędności pieniędzy dzięki zmniejszeniu wysokości rachunków za energię elektryczną.
- (ii) Następujące wskazówki dotyczące ograniczenia zużycia energii, kiedy komputer nie jest używany:
 - przełączenie w stan wyłączenia ograniczy zużycie energii, jednak komputer będzie nadal pobierał energię,
 - zmniejszenie jasności ekranu pozwoli na zmniejszenie zużycia energii,
 - wygaszacze ekranu mogą uniemożliwić przełączenie wyświetlacza komputera na tryb o niższym poborze mocy, gdy komputer nie jest używany. Upewnienie się, że wygaszacz ekranu nie jest włączony na monitorze komputera może zatem spowodować zmniejszenie zużycia energii,
 - ładowanie tabletów za pomocą połączenia kablem USB z innym komputerem stacjonarnym lub notebookiem może prowadzić do zwiększenia zużycia energii w przypadku pozostawienia komputera stacjonarnego lub notebooka w energochłonnym trybie bezczynności tylko z powodu ładowania tabletu.
- (iii) W przypadku notebooków, tabletów i komputerów dwa w jednym informacja, że zwiększenie trwałości komputera zmniejsza jego ogólne oddziaływanie na środowisko.
- (iv) Następujące wskazówki dotyczące przedłużenia trwałości komputera:
 - informacje dla użytkowników na temat czynników wpływających na trwałość baterii wielokrotnego ładowania, jak również instrukcje ułatwiające przedłużanie trwałości (dotyczy wyłącznie komputerów przenośnych zasilanych bateriami wielokrotnego ładowania),
 - jasne instrukcje demontażu i naprawy, aby umożliwić nieniszczący demontaż produktu w celu wymiany ważnych elementów lub części w celu modernizacji lub naprawy,
 - informacje na temat tego, gdzie zwrócić się o naprawę i serwisowanie komputera, wraz z danymi kontaktowymi. Serwisowanie nie powinno być ograniczone wyłącznie do upoważnionych usługodawców wnioskodawcy.
- (v) Instrukcje dotyczące właściwego unieszkodliwiania komputerów pod koniec cyklu życia, w tym odrębne instrukcje właściwego unieszkodliwiania baterii wielokrotnego ładowania, w punktach zbierania odpadów lub poprzez programy odbierania sprzętu przez sprzedawców, zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/19/UE⁽¹⁾.
- (vi) Informacje o przyznaniu produktowi oznakowania ekologicznego UE z krótkim wyjaśnieniem znaczenia tego faktu wraz ze wskazaniem, że więcej informacji na temat oznakowania ekologicznego można znaleźć na stronie internetowej <http://www.ecolabel.eu>.
- (vii) Instrukcje i podręczniki naprawy należy udostępniać w wersji drukowanej oraz w internecie w formacie elektronicznym przez okres co najmniej pięciu lat.

Ocena i weryfikacja: Wnioskodawca deklaruje zgodność produktu z tymi wymogami i dostarcza mu link do wersji internetowej lub kopię drukowaną instrukcji dla użytkownika oraz podręcznika naprawy.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/19/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE) (Dz.U. L 197 z 24.7.2012, s. 38).

6b) Informacje widniejące na oznakowaniu ekologicznym UE

Fakultatywne oznakowanie z polem tekstowym zawiera trzy z poniższych tekstów:

- Wysoka energooszczędność,
- Zaprojektowany pod kątem dłuższego okresu trwałości (*dotyczy wyłącznie notebooków, notebooków dwa w jednym i tabletów*),
- Ograniczenie substancji niebezpiecznych,
- Zaprojektowany pod kątem łatwej naprawy, modernizacji i recyklingu,
- Kontrolowane warunki pracy w fabryce.

Można zamieścić następujący tekst, jeżeli zawartość tworzyw sztucznych z recyklingu jest wyższa niż 25 %, jako udział procentowy w całości tworzyw sztucznych (wagowo):

- Zawiera xy % poużytkowych tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu.

Wytyczne dotyczące stosowania oznakowania fakultatywnego zawierającego pole tekstowe można znaleźć w dokumencie „Guidelines for the use of the EU Ecolabel Logo” (wytyczne dotyczące stosowania logo oznakowania ekologicznego UE) zamieszczonym na następującej stronie internetowej:

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/logo_guidelines.pdf

Ocena i weryfikacja: Wnioskodawca dostarcza próbkę etykiety produktu lub materiał ilustracyjny ukazujący opakowanie z oznakowaniem ekologicznym UE oraz deklaracją zgodności z tym kryterium.

DODATEK

PROTOKÓŁ BADANIA DEMONTAŻU PRODUKTU*a) Terminy i definicje*

- (i) Części i elementy docelowe: Części lub elementy, które są zaprojektowane z myślą o ich wyjęciu.
- (ii) Etap demontażu: Etap składa się z operacji, która kończy się wraz z wydobyciem części składowej lub części lub zmianą narzędzia.

b) Warunki operacyjne badania

- (i) Personel: Badanie przeprowadza jedna osoba.
- (ii) Próba: Produkt, który ma być stosowany w badaniu, musi być nieuszkodzony.
- (iii) Narzędzia stosowane do wydobywania: Wydobywanie przeprowadza się ręcznie lub mechanicznie z użyciem standardowych dostępnych w handlu narzędzi (tj. szczypiec, wkrętaków, obcinarek, młotów, jak określono w normach ISO 5742, ISO 1174, ISO 15601).
- (iv) Kolejność wydobywania: Kolejność wydobywania jest dokumentowana i w przypadku, gdy badanie jest przeprowadzane przez osobę trzecią, informacje te dostarcza się osobie przeprowadzającej wydobywanie.

c) Dokumentacja i zapisywanie warunków badania i etapów

- (i) Dokumentacja etapów: Należy udokumentować poszczególne etapy wydobywania i określić narzędzia związane z każdym etapem.
 - (ii) Media zapisujące: Należy wykonać zdjęcia i nagrania wideo rejestrujące wydobywanie elementów. Nagrania wideo i zdjęcia umożliwiają jasne określenie kolejności działań.
-

DECYZJA WYKONAWCZA KOMISJI (UE) 2016/1372**z dnia 10 sierpnia 2016 r.****zmieniająca załącznik do decyzji wykonawczej 2014/709/UE w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich, w odniesieniu do wpisów dotyczących Łotwy i Polski***(notyfikowana jako dokument nr C(2016) 5319)***(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając dyrektywę Rady 89/662/EWG z dnia 11 grudnia 1989 r. dotyczącą kontroli weterynaryjnych w handlu wewnątrzwspólnotowym w perspektywie wprowadzenia rynku wewnętrznego ⁽¹⁾, w szczególności jej art. 9 ust. 4,uwzględniając dyrektywę Rady 90/425/EWG z dnia 26 czerwca 1990 r. dotyczącą kontroli weterynaryjnych i zootechnicznych mających zastosowanie w handlu wewnątrzwspólnotowym niektórymi żywymi zwierzętami i produktami w perspektywie wprowadzenia rynku wewnętrznego ⁽²⁾, w szczególności jej art. 10 ust. 4,uwzględniając dyrektywę Rady 2002/99/WE z dnia 16 grudnia 2002 r. ustanawiającą przepisy o wymaganiach zdrowotnych dla zwierząt regulujące produkcję, przetwarzanie, dystrybucję oraz wprowadzanie produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi ⁽³⁾, w szczególności jej art. 4 ust. 3,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Decyzją wykonawczą Komisji 2014/709/UE ⁽⁴⁾ ustanowiono środki kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich. W załączniku do tej decyzji wykonawczej wyznaczono i wymieniono w części I, II, III i IV niektóre obszary tych państw członkowskich rozróżnione w zależności od poziomu ryzyka na podstawie sytuacji epidemiologicznej. Wykaz ten obejmuje niektóre obszary Łotwy i Polski.
- (2) W sierpniu 2016 r. przypadki afrykańskiego pomoru świń w populacjach dziczyźnych świń wystąpiły na obszarze Tukums na Łotwie. Obszar ten jest wymieniony w części I załącznika do decyzji wykonawczej 2014/709/UE oraz leży w pobliżu nieobjętych ograniczeniami obszarów Łotwy. W sierpniu 2016 r. ognisko afrykańskiego pomoru świń u świń domowych wystąpiło w Gulbenes na Łotwie, ujętym w części II załącznika do tej decyzji. Wystąpienie tego drugiego ogniska stanowi wzrost poziomu ryzyka, który musi zostać uwzględniony. W związku z tym niektóre obszary Łotwy wymienione w części I powinny teraz być wymienione w części II, niektóre nowe obszary Łotwy powinny zostać wymienione w wykazie w części I, a niektóre obszary Łotwy wymienione w części II powinny zostać włączone do wykazu w części III załącznika do decyzji wykonawczej 2014/709/UE.
- (3) W sierpniu 2016 r. ognisko afrykańskiego pomoru świń u świń domowych wystąpiło w powiecie wysokomazowieckim w Polsce, na obszarze, który jest obecnie wymieniony w części I załącznika do decyzji wykonawczej 2014/709/UE. Wystąpienie tego ogniska przy braku występowania wirusów tej choroby w populacjach dziczyźnych świń w pobliżu ogniska stanowi wzrost poziomu ryzyka, który musi zostać uwzględniony. W sierpniu 2016 r. kolejne ognisko afrykańskiego pomoru świń u świń domowych wystąpiło w powiecie siemiatyckim w Polsce w pobliżu granicy z Białorusią. Wystąpienie tego drugiego ogniska, w połączeniu z nieznaną sytuacją w tym sąsiadującym państwie trzecim, stanowi wzrost poziomu ryzyka, który musi zostać uwzględniony. W związku z tym niektóre obszary Polski wymienione w części I powinny być teraz wymienione w części III, a niektóre nowe obszary Polski należy włączyć do wykazu w części I załącznika do decyzji wykonawczej 2014/709/UE.
- (4) Przy ocenie ryzyka w zakresie zdrowia zwierząt stwarzanego w odniesieniu do sytuacji tej choroby na Łotwie i w Polsce należy uwzględnić zmiany obecnej sytuacji epidemiologicznej w zakresie afrykańskiego pomoru świń w dotkniętych tą chorobą populacjach dziczyźnych świń w Unii. Aby skoncentrować środki kontroli w zakresie zdrowia zwierząt określone w decyzji wykonawczej 2014/709/UE i zapobiegać dalszemu rozprzestrzenianiu się

⁽¹⁾ Dz.U. L 395 z 30.12.1989, s. 13.⁽²⁾ Dz.U. L 224 z 18.8.1990, s. 29.⁽³⁾ Dz.U. L 18 z 23.1.2003, s. 11.⁽⁴⁾ Decyzja wykonawcza Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylająca decyzję wykonawczą 2014/178/UE (Dz.U. L 295 z 11.10.2014, s. 63).

afrykańskiego pomoru świń, a także aby zapobiegać niepotrzebnym zakłóceniom w handlu wewnątrz Unii oraz unikać nieuzasadnionych barier handlowych ze strony państw trzecich, należy zmienić unijny wykaz obszarów podlegających środkom kontroli w zakresie zdrowia zwierząt określony w załączniku do wspomnianej decyzji wykonawczej, tak aby uwzględnić w nim zmiany w obecnej sytuacji epidemiologicznej w odniesieniu do tej choroby na Łotwie i w Polsce.

- (5) Należy zatem odpowiednio zmienić załącznik do decyzji wykonawczej 2014/709/UE.
- (6) Środki przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią Stałego Komitetu ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Załącznik do decyzji wykonawczej 2014/709/UE zastępuje się tekstem znajdującym się w załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 10 sierpnia 2016 r.

W imieniu Komisji
Vytenis ANDRIUKAITIS
Członek Komisji

ZAŁĄCZNIK

„ZAŁĄCZNIK

CZĘŚĆ I

1. Łotwa

Następujące obszary Łotwy:

- w novads Bauskas – pagasti Īslices, Gailišu, Brunavas i Ceraukstes,
- w novads Dobeles – pagasti Bikstu, Zebrenes, Annenieku, Naudītes, Penkules, Auru i Krimūnu, Dobeles, Berzes, część pagasts Jaunbērzes położona na zachód od drogi P98 i pilsēta Dobele,
- w novads Jelgavas – pagasti Glūdas, Svētes, Platones, Vircavas, Jaunsvirlaukas, Zaļenieku, Vilces, Lielplatones, Elejas i Sesavas,
- w novads Kandavas – pagasti Vānes i Matkules,
- w novads Talsu – pagasti Lubes, Īves, Valdgaļes, Ģibuļu, Lībagu, Laidzes, Ārlavas, Abavas, pilsētas Sabile, Talsi, Stende i Valdemārpils,
- novads Brocēnu,
- novads Dundagas,
- novads Jaunpils,
- novads Rojas,
- novads Rundāles,
- novads Stopiņu,
- novads Tērvetes,
- pilsēta Bauska.
- republikas pilsēta Jelgava,
- republikas pilsēta Jūrmala.

2. Litwa

Następujące obszary Litwy:

- w rajono savivaldybė Jurbarkas – seniūnijos Raudonės, Veliuonos, Seredžiaus i Juodaičių,
- w rajono savivaldybė Pakruojis – seniūnijos Klovainių, Rozalimo i Pakruojo,
- w rajono savivaldybė Panevėžys – część Krekenavos seniūnija położona na zachód od rzeki Nevėžis,
- w rajono savivaldybė Raseiniai – seniūnijos Ariogalos, Ariogalos miestai, Betygalos, Pagojukų i Šiluvos,

- w rajono savivaldybė Šakiai – seniūnijos Plokščių, Kriūkų, Lekėčių, Lukšių, Griškabūdžio, Barzdų, Žvirgždaičių, Sintautų, Kudirkos Naumiesčio, Slavikų, Šakių,
- rajono savivaldybė Pasvalys,
- rajono savivaldybė Vilkaviškis,
- rajono savivaldybė Radviliškis,
- savivaldybė Kalvarija,
- savivaldybė Kazlų Rūda,
- savivaldybė Marijampolė.

3. Polska

Następujące obszary Polski:

w województwie podlaskim:

- gminy Augustów z miastem Augustów, Nowinka, Płaska, Sztabin i Bargłów Kościelny w powiecie augustowskim,
- gminy Brańsk z miastem Brańsk, Boćki, Rudka Wyszki, część gminy Bielsk Podlaski położona na zachód od linii utworzonej przez drogę nr 19 (w kierunku północnym od miasta Bielsk Podlaski) i przedłużonej przez wschodnią granicę miasta Bielsk Podlaski i drogę nr 66 (w kierunku południowym od miasta Bielsk Podlaski), miasto Bielsk Podlaski, część gminy Orla położona na zachód od drogi nr 66 w powiecie bielskim,
- gminy Choroszcz, Juchnowiec Kościelny, Suraż, Turośń Kościelna, Tykocin, Łapy, Poświętne, Zawady i Dobrzyniewo Duże w powiecie białostockim,
- gminy Drohiczyn, Dziadkowice, Grodzisk, Milejczyce i Perlejewo w powiecie siemiatyckim,
- gminy Rutka-Tartak, Szypliszki, Suwałki, Raczki w powiecie suwalskim,
- gminy Suchowola i Korycin w powiecie sokólskim,
- części gmin Kleszczewo i Czeremcha położone na zachód od drogi nr 66 w powiecie hajnowskim,
- powiat łomżyński,
- powiat miasta Białystok,
- powiat miasta Łomża,
- powiat miasta Suwałki,
- powiat moniecki,
- powiat sejneński,
- powiat wysokomazowiecki,
- powiat zambrowski,

w województwie mazowieckim:

- gminy Ceranów, Jabłonna Lacka, Sterdyń i Repki w powiecie sokołowskim,
- gminy Korczew, Przesmyki i Paprotnia w powiecie siedleckim,
- gminy Rzekuń, Troszyn, Czerwin i Goworowo w powiecie ostrołęckim,
- powiat łosicki,
- powiat ostrowski,

w województwie lubelskim:

- gmina Hanna w powiecie włodawskim,
- gminy Konstantynów, Janów Podlaski, Leśna Podlaska, Rokitno, Biała Podlaska, Zalesie, Terespol z miastem Terespol, Piszczac, Kodeń, Tuczna, Sławatycze i Sosnówka w powiecie bialskim,
- powiat miasta Biała Podlaska.

CZĘŚĆ II

1. Estonia

Następujące obszary Estonii:

- linn Kallaste,
- linn Rakvere,
- linn Tartu,
- linn Viljandi,
- maakond Harjumaa (wyluczając część valdu Kuusalu położoną na południe od drogi 1 (E20), vald Aegviidu i vald Anija),
- maakond Ida-Virumaa,
- maakond Läänemaa,
- maakond Pärnumaa,
- maakond Põlvamaa,
- maakond Raplamaa,
- część valdu Kuusalu położona na północ od drogi 1 (E20),
- część valdu Pärsti położona na zachód od drogi 24126,
- część valdu Suure-Jaani położona na zachód od drogi 49,
- część valdu Tamsalu położona na północny wschód od linii kolejowej Tallinn-Tartu,
- część valdu Tartu położona na wschód od linii kolejowej Tallinn-Tartu,
- część valdu Viiratsi położona na zachód od linii wyznaczonej przez zachodnią część drogi 92 do skrzyżowania z drogą 155, następnie wzdłuż drogi 155 do skrzyżowania z drogą 24156, potem wzdłuż drogi 24156 do jej przecięcia z rzeką Verilaske, a następnie wzdłuż rzeki Verilaske do południowej granicy valdu,
- vald Abja,
- vald Alatskivi,
- vald Avanduse,
- vald Haaslava,
- vald Haljala,
- vald Halliste,
- vald Kambja,
- vald Karksi,

- vald Koonga,
- vald Kõpu,
- vald Laekvere,
- vald Luunja,
- vald Mäksa,
- vald Märjamaa,
- vald Meeksi,
- vald Peipsiääre,
- vald Piirissaare,
- vald Rägavere,
- vald Rakvere,
- vald Saksi,
- vald Sõmeru,
- vald Vara,
- vald Vihula,
- vald Võnnu.

2. Łotwa

Następujące obszary Łotwy:

- w novads Balvu – pagsti Viksnas, Bērzkalnes, Vectilžas, Lazdulejas, Briežuciema, Tilžas, Bērzpils i Krišjāņu,
- w novads Bauskas – pagasti Mežotnes, Codes, Dāviņu i Vecsaules,
- w novads Dobeles – część pagasts Jaunbērzes położona na wschód od drogi P98,
- w novads Gulbenes – pagasti Lejasciema, Lizuma, Rankas, Druvienas, Tirzas i Līgo,
- w novads Jelgavas – pagasti Kalnciema, Līvērzes i Valgundes,
- w novads Kandavas – pagasti Cēres, Kandavas, Zemītes i Zantes, pilsēta Kandava,
- w novads Limbažu – pagasti Skultes, Vidrižu, Limbažu i Umurgas,
- w novads Rugāju – pagasts Lazdukalna,
- w novads Salacgrīvas – pagasts Liepupes,
- w novads Talsu – pagasti Ķūļciema, Balgales, Vandzenes, Laucienes, Virbu i Strazdes,
- novads Ādažu,

-
- novads Aizkraukles,
 - novads Aknīstes,
 - novads Alūksnes,
 - novads Amatas,
 - novads Apes,
 - novads Babītes,
 - novads Baldones,
 - novads Baltnavas,
 - novads Carnikavas,
 - novads Cēsu,
 - novads Cesvaines,
 - novads Engures,
 - novads Ērgļu,
 - novads Garkalnes,
 - novads Iecavas,
 - novads Ikšķiles,
 - novads Ilūkstes,
 - novads Inčukalna,
 - novads Jaunjelgavas,
 - novads Jaunpiebalgas,
 - novads Jēkabpils,
 - novads Ķeguma,
 - novads Ķekavas,
 - novads Kocēnu,
 - novads Kokneses,
 - novads Krimuldas,
 - novads Krustpils,
 - novads Lielvārdes,
 - novads Līgatnes,
 - novads Līvānu,
 - novads Lubānas,
 - novads Madonas,

- novads Mālpils,
- novads Mārupes,
- novads Mērsraga,
- novads Neretas,
- novads Ogres,
- novads Olaines,
- novads Ozolnieki,
- novads Pārgaujas,
- novads Pļaviņu,
- novads Priekule,
- novads Raunas,
- novads Ropažu,
- novads Salas,
- novads Salaspils,
- novads Saulkrastu,
- novads Sējas,
- novads Siguldas,
- novads Skrīveru,
- novads Smiltenes,
- novads Tukuma,
- novads Varakļānu,
- novads Vecpiebalgas,
- novads Vecumnieku,
- novads Viesītes,
- novads Viļakas,
- pilsēta Limbaži.
- republikas pilsēta Jēkabpils,
- republikas pilsēta Valmiera.

3. Litwa

Następujące obszary Litwy:

- w rajono savivaldybė Anykščiai – seniūnijos Kavarskas, Kurkliai oraz część Anykščiai położona na południowy zachód od drogi nr 121 i nr 119,
- w rajono savivaldybė Jonava – seniūnijos Šilų, Bukonių oraz w Žeimių seniūnija – wioski Biliušiai, Drobiškiai, Normainiai II, Normainėliai, Juškonys, Pauliukai, Mitėniškiai, Zofijauka, Naujokai,
- w rajono savivaldybė Kaunas – seniūnijos Akademijos, Alšėnų, Babtų, Batniavos, Čekiškės, Domeikavos, Ežerėlio, Garliavos, Garliavos apylinkių, Kačerginės, Kulautuvos, Linksmakalnio, Raudondvario, Ringaudų, Rokų, Samylų, Taurakiemio, Užliedžių, Vilkijs, Vilkijs apylinkių i Zapyškio,

- w rajono savivaldybė Kėdainiai – seniūnijos Josvainių, Pernaravos, Krakių, Dotnuvos, Gudžiūnų, Surviliškio, Vilainių, Truskavos, Šėtos, Kėdainių miesto,
- w rajono savivaldybė Panevėžys – seniūnijos Karsakiškio, Naujamiesčio, Pajstrio, Panevėžio, Ramygalos, Smilgių, Upytės, Vadoklių, Velžio oraz część Krekenavos seniūnija położona na wschód od rzeki Nevėžis,
- w rajono savivaldybė Prienai – seniūnijos Veiverių, Šilavoto, Naujosios Ūtos, Balbieriškio, Ašmintos, Išlaužo, Pakuonių,
- w rajono savivaldybė Šalčininkai – seniūnijos Jašiūnų, Turgelių, Akmenynės, Šalčininkų, Gerviškų, Butrimonių, Eišiškų, Poškonių, Dieveniškų,
- w rajono savivaldybė Varėna – seniūnijos Kaniavos, Marcinkonių, Merkinės,
- w rajono savivaldybė Vilnius – części seniūnija Sudervė i Dūkštai położone na północny wschód od drogi nr 171, seniūnijos Maišiagala, Zujūnų, Avižienių, Riešės, Paberžės, Nemenčinės, Nemenčinės miesto, Sužionių, Buivydžių, Bezdonių, Lavoriškių, Mickūnų, Šatrininkų, Kalvelių, Nemėžių, Rudaminos, Rūkainių, Medininkų, Marijampolio, Pagirių i Juodšilių,
- miesto savivaldybė Alytus,
- w rajono savivaldybė Utena – seniūnijos Sudeikių, Utenos, Utenos miesto, Kuktiškų, Daugailių, Tauragnų, Saldutiškio,
- w miesto savivaldybė Alytus – seniūnijos Pivašiūnų, Punios, Daugų, Alovės, Nemunaičio, Raitininkų, Miroslavo, Krokialaukio, Simno, Alytaus,
- miesto savivaldybė Kaunas,
- miesto savivaldybė Panevėžys,
- miesto savivaldybė Prienai,
- miesto savivaldybė Vilnius,
- rajono savivaldybė Biržai,
- savivaldybė Druskininkai,
- rajono savivaldybė Ignalina,
- rajono savivaldybė Lazdijai,
- rajono savivaldybė Molėtai,
- rajono savivaldybė Rokiškis,
- rajono savivaldybė Širvintos,
- rajono savivaldybė Švenčionys,
- rajono savivaldybė Ukmergė,
- rajono savivaldybė Zarasai,
- savivaldybė Birštonas,
- savivaldybė Visaginas.

4. Polska

Następujące obszary Polski:

w województwie podlaskim:

- gminy Czarna Białostocka, Gródek, Michałowo, Supraśl, Wasilków i Zabłudów w powiecie białostockim,
- gminy Dąbrowa Białostocka, Janów, Krynki, Kuźnica, Nowy Dwór, Sidra, Sokółka i Szudziałowo w powiecie sokólskim,
- gmina Lipsk w powiecie augustowskim,
- gmina Dubicze Cerkiewne, części gmin Kleszczele i Czeremcha położone na wschód od drogi nr 66 w powiecie hajnowskim,
- część gminy Bielsk Podlaski położona na wschód od linii utworzonej przez drogę nr 19 (w kierunku północnym od miasta Bielsk Podlaski) i przedłużonej przez wschodnią granicę miasta Bielsk Podlaski i drogę nr 66 (w kierunku południowym od miasta Bielsk Podlaski), część gminy Orla położona na wschód od drogi nr 66 w powiecie bielskim.

CZĘŚĆ III

1. Estonia

Następujące obszary Estonii:

- linn Elva,
- linn Võhma,
- maakond Jõgevamaa,
- maakond Järvamaa,
- maakond Valgamaa,
- maakond Võrumaa,
- część valdu Kuusalu położona na południe od drogi 1 (E20),
- część valdu Pärsti położona na wschód od drogi 24126,
- część valdu Suure-Jaani położona na wschód od drogi 49,
- część valdu Tamsalu położona na południowy zachód od linii kolejowej Tallinn-Tartu,
- część valdu Tartu położona na zachód od linii kolejowej Tallinn-Tartu,
- część valdu Viiratsi położona na wschód od linii wyznaczonej przez zachodnią część drogi 92 do skrzyżowania z drogą 155, następnie wzdłuż drogi 155 do skrzyżowania z drogą 24156, potem wzdłuż drogi 24156 do jej przecięcia z rzeką Verilaske, a następnie wzdłuż rzeki Verilaske do południowej granicy valdu,
- vald Aegviidu,
- vald Anija,
- vald Kadrina,
- vald Kolga-Jaani,
- vald Konguta,
- vald Kõo,
- vald Laeva,

- vald Nõo,
- vald Paistu,
- vald Puhja,
- vald Rakke,
- vald Rannu,
- vald Rõngu,
- vald Saarepeedi,
- vald Tapa,
- vald Tähtvere,
- vald Tarvastu,
- vald Ülenurme,
- vald Väike-Maarja.

2. Łotwa

Następujące obszary Łotwy:

- w novads Balvu – pagasti Kubuļu i Balvu,
- w novads Gulbenes – pagasti Beļavas, Galgauskas, Jaungulbenes, Daukstu, Stradu, Litenes i Stāmerienas,
- w novads Limbažu – pagasti Viļķenes, Pāles i Katvaru,
- w novads Rugāju – pagasts Rugāju,
- w novads Salacgrīvas – pagasti Ainažu i Salacgrīvas,
- novads Aglonas,
- novads Alojas,
- novads Beverīnas,
- novads Burtnieku,
- novads Ciblas,
- novads Dagdas,
- novads Daugavpils,
- novads Kārsavas,
- novads Krāslavas,
- novads Ludzas,
- novads Mazsalacas,
- novads Naukšēnu,
- novads Preiļu,
- novads Rēzeknes,
- novads Riebiņu,

- novads Rūjienas,
- novads Strenču,
- novads Valkas,
- novads Vārkavas,
- novads Viļānu,
- novads Zilupes,
- pilsēta Ainaži,
- pilsēta Salacgrīva,
- republikas pilsēta Daugavpils,
- republikas pilsēta Rēzekne.

3. Litwa

Następujące obszary Litwy:

- w rajono savivaldybė Anykščiai – seniūnijos Debeikių, Skiemonių, Viešintų, Andrioniškio, Svėdasų, Troškūnų, Traupio oraz część seniūnija Anykščiai położona na północny wschód od drogi nr 121 i nr 119,
- w rajono savivaldybė Alytus – seniūnija Butrimonių,
- w rajono savivaldybė Jonava – seniūnijos Upninkų, Ruklos, Dumsių, Užusalių, Kulvos oraz, w seniūnija Žeimiai – wioski Akliai, Akmeniai, Barsukinė, Blauzdžiai, Gireliai, Jagėlava, Juljanava, Kuigaliai, Liepkalniai, Martyniškiai, Milašiškiai, Mimaliai, Naujasodis, Normainiai I, Paduobiai, Palankesiai, Pamelnytėlė, Pėdžiai, Skrynės, Svalkeniai, Terespolis, Varpėnai, Žeimių gst., Žieveliškiai i Žeimių miestelis,
- rajono savivaldybė Kaišiadorys,
- w rajono savivaldybė Kaunas – seniūnijos Vandžiogalos, Lapių, Karmėlavos i Neveronių,
- w rajono savivaldybė Kėdainiai – seniūnija Pelėdnagių,
- w rajono savivaldybė Prienai – seniūnijos Jiezno i Stakliškių,
- w rajono savivaldybė Panevėžys – seniūnijos Miežiškių i Raguvos,
- w rajono savivaldybė Šalčininkai – seniūnijos Baltosios Vokės, Pabarės, Dainavos i Kalesninkų,
- w rajono savivaldybė Varėna – seniūnijos Valkininkų, Jakėnų, Matuizų, Varėnos i Vydenių,
- w rajono savivaldybė Vilnius – części seniūnija Sudervė i Dūkštai położone na południowy zachód od drogi nr 171,
- w rajono savivaldybė Utena – seniūnijos Užpalių, Vyžuonų i Leliūnų,
- savivaldybė Elektrėnai,
- miesto savivaldybė Jonava,
- miesto savivaldybė Kaišiadorys,
- rajono savivaldybė Kupiškis,
- rajono savivaldybė Trakai.

4. Polska

Następujące obszary Polski:

- gminy Czyże, Białowieża, Hajnówka z miastem Hajnówka, Narew i Narewka w powiecie hajnowskim,
- gminy Mielnik, Nurzec-Stacja, Siemiatycze z miastem Siemiatycze w powiecie siemiatyckim.

CZĘŚĆ IV

Włochy

Następujące obszary Włoch:

— wszystkie regiony Sardynii.”

DECYZJA WYKONAWCZA KOMISJI (UE) 2016/1373**z dnia 11 sierpnia 2016 r.****w sprawie zatwierdzenia planu skuteczności działania sieci na drugi okres odniesienia w ramach systemu skuteczności działania jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej (2015–2019)****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 549/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 marca 2004 r. ustanawiające ramy tworzenia jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej (rozporządzenie ramowe) ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 11 ust. 1;

uwzględniając rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 390/2013 z dnia 3 maja 2013 r. ustanawiające system skuteczności działania dla służb żeglugi powietrznej i funkcji sieciowych ⁽²⁾, w szczególności jego art. 6 lit. d);

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 677/2011 ⁽³⁾ obowiązkiem menedżera sieci jest wnoszenie wkładu we wdrażanie systemu skuteczności działania.
- (2) Zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym (UE) nr 390/2013 menedżer sieci sporządził plan skuteczności działania sieci na drugi okres odniesienia w ramach systemu skuteczności działania jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej (2015–2019) i przedłożył go Komisji.
- (3) Komisja, przy wsparciu organu weryfikującego skuteczność działania, dokonała oceny planu skuteczności działania sieci pod kątem ogólnounijnych docelowych parametrów skuteczności działania oraz, odpowiednio, kryteriów określonych w załączniku IV do rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 390/2013, jak również pozostałych wymogów ustanowionych w tym rozporządzeniu.
- (4) Z oceny tej wynika, że plan skuteczności działania sieci jest zgodny ze wspomnianymi parametrami docelowymi, kryteriami i wymogami. W szczególności, w odniesieniu do kluczowych obszarów skuteczności działania dotyczących bezpieczeństwa, środowiska i przepustowości, parametry docelowe określone w planie są równoważne z odpowiednimi ogólnounijnymi parametrami docelowymi, a zatem są z tymi parametrami zgodne. W odniesieniu do kluczowego obszaru skuteczności działania dotyczącego efektywności kosztowej parametry docelowe określone w planie są również spójne z ogólnounijnymi parametrami docelowymi, zważywszy na fakt, że trend zmniejszania ustalonego kosztu jednostkowego przewyższa ogólnounijny parametr docelowy.
- (5) Stosowne jest zatem, by Komisja zatwierdziła ostateczną wersję planu skuteczności działania sieci, to jest wersję z czerwca 2015 r., opracowaną przez menedżera sieci i przedłożoną Komisji,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Zatwierdza się przedłożony przez menedżera sieci plan skuteczności działania sieci na drugi okres odniesienia w ramach systemu skuteczności działania jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej (2015–2019), w wersji z czerwca 2015 r.

⁽¹⁾ Dz.U. L 96 z 31.3.2004, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 128 z 9.5.2013, s. 1.

⁽³⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 677/2011 z dnia 7 lipca 2011 r. ustanawiające szczegółowe przepisy wykonawcze dotyczące funkcji sieciowych zarządzania ruchem lotniczym (ATM) oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 691/2010 (Dz.U. L 185 z 15.7.2011, s. 1).

Artykuł 2

Niniejsza decyzja wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli dnia 11 sierpnia 2016 r.

W imieniu Komisji
Jean-Claude JUNCKER
Przewodniczący

ZALECENIA

ZALECENIE KOMISJI (UE) 2016/1374

z dnia 27 lipca 2016 r.

w sprawie praworządności w Polsce

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 292,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Unia Europejska opiera się na zbiorze wspólnych wartości, zapisanych w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), które obejmują poszanowanie zasady praworządności. Zadaniem Komisji Europejskiej, która stoi na straży przestrzegania prawa UE, jest również gwarantowanie, wraz z Parlamentem Europejskim, państwami członkowskimi i Radą, poszanowania wspólnych wartości Unii.
- (2) Z tego powodu Komisja, uznając swoje obowiązki określone w Traktatach, przyjęła w dniu 11 marca 2014 r. komunikat zatytułowany „Nowe ramy UE na rzecz umocnienia praworządności” ⁽¹⁾. Wspomniane ramy na rzecz praworządności określają sposób, w jaki Komisja będzie reagować, jeśli w państwie członkowskim Unii zaistnieją wyraźne przesłanki wskazujące na zagrożenie praworządności; zawarto w nich także objaśnienie zasady praworządności.
- (3) Ramy na rzecz praworządności zawierają wskazówki dotyczące dialogu między Komisją a danym państwem członkowskim, który ma zapobiegać nasilaniu się systemowego zagrożenia praworządności.
- (4) Celem tego dialogu jest umożliwienie Komisji znalezienia wraz z danym państwem członkowskim rozwiązania, mającego zapobiec pojawieniu się systemowego zagrożenia praworządności, które to zagrożenie mogłoby się przerodzić w „wyraźne ryzyko poważnego naruszenia”, co z kolei mogłoby spowodować zastosowanie „procedury określonej w art. 7 TUE”. Jeśli istnieją wyraźne oznaki systemowego zagrożenia praworządności w państwie członkowskim, Komisja może nawiązać z takim państwem członkowskim dialog z zastosowaniem wspomnianych ram na rzecz praworządności.
- (5) Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, a także dokumenty sporządzone przez Radę Europy, oparte w szczególności na wiedzy eksperckiej Europejskiej Komisji na rzecz Demokracji przez Prawo („Komisji Weneckiej”), zawierają niewyczerpujący wykaz tych zasad i podają definicję podstawowego znaczenia praworządności jako wspólnej wartości Unii zgodnie z art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej. Zasady te obejmują legalność, co oznacza przejrzysty, odpowiedzialny, demokratyczny i pluralistyczny proces uchwalania prawa; pewność prawa; zakaz arbitralności w działaniu władz wykonawczych; niezależne i bezstronne sądy; skuteczną kontrolę sądową, w tym kontrolę poszanowania praw podstawowych; oraz równość wobec prawa ⁽²⁾. Oprócz poszanowania tych zasad i wartości instytucje państwowe są również zobowiązane do lojalnej współpracy.
- (6) Wspomniane ramy stosuje się w przypadku, gdy władze państwa członkowskiego przyjmują środki lub tolerują sytuacje, które mogą mieć systematyczny i negatywny wpływ na integralność, stabilność lub prawidłowe działanie instytucji i mechanizmów ochronnych ustanowionych na szczeblu krajowym w celu zapewnienia praworządności ⁽³⁾. Chodzi o przeciwdziałanie zagrożeniom praworządności, które mają charakter systemowy ⁽⁴⁾. Zagrożone muszą być porządek polityczny, instytucjonalny lub prawny państwa członkowskiego jako taki, struktura konstytucyjna tego państwa, rozdział władz, niezależność lub bezstronność sądownictwa lub systemu kontroli sądowej, w tym wymiaru sprawiedliwości konstytucyjnej, o ile taki istnieje ⁽⁵⁾. Ramy te powinny znajdować zastosowanie w sytuacji, gdy krajowe „środki ochronne w zakresie praworządności” wydadzą się niesprawne w skutecznym przeciwdziałaniu tym zagrożeniom.

⁽¹⁾ COM(2014) 158 final, zwany dalej „komunikatem”.

⁽²⁾ Zob. COM(2014) 158 final, sekcja 2, załącznik I.

⁽³⁾ Zob. pkt 4.1 komunikatu.

⁽⁴⁾ Ibid.

⁽⁵⁾ Ibid.

- (7) Ramy na rzecz praworządności składają się z trzech etapów. Na pierwszym etapie („ocena Komisji”) Komisja gromadzi i analizuje wszelkie istotne informacje oraz ocenia, czy istnieją wyraźne przesłanki wskazujące na systemowe zagrożenie praworządności. Jeżeli w wyniku tej wstępnej oceny Komisja uzna, że istnieje systemowe zagrożenie praworządności, rozpoczyna dialog z danym państwem członkowskim, wysyłając do niego odpowiednio uzasadnioną „opinię na temat praworządności” i dając mu możliwość udzielenia odpowiedzi. Opinia ta może być wynikiem korespondencji i spotkań z właściwymi organami i po jej wydaniu mogą nastąpić dalsze kontakty. Na drugim etapie („zalecenie Komisji”), o ile sprawa nadal nie została rozwiązana w sposób zadowalający, Komisja może skierować do danego państwa członkowskiego „zalecenie w sprawie praworządności”. Komisja wskazuje w nim, jakie przyczyny leżą u podstaw wyrażonych przez nią obaw, i zaleca, aby państwo członkowskie rozwiązało stwierdzone problemy w wyznaczonym terminie i poinformowało Komisję o działaniach podjętych w tym celu. Na trzecim etapie („działania następcze w stosunku do zalecenia Komisji”) Komisja monitoruje działania podjęte przez dane państwo członkowskie w odpowiedzi na jej zalecenie. Cały proces opiera się na stałym dialogu Komisji z danym państwem członkowskim. W przypadku braku zadowalających działań następczych w wyznaczonym terminie można skorzystać z procedury określonej w art. 7 TUE; procedurę tę można uruchomić na podstawie uzasadnionego wniosku zgłoszonego przez jedną trzecią państw członkowskich, przez Parlament Europejski lub przez Komisję.
- (8) W listopadzie 2015 r. Komisja dowiedziała się o trwającym w Polsce sporze, dotyczącym w szczególności składu Trybunału Konstytucyjnego, jak również skrócenia kadencji obecnego prezesa i wiceprezesa Trybunału. Trybunał Konstytucyjny wydał dwa wyroki w tej sprawie – w dniach 3 i 9 grudnia 2015 r.
- (9) W dniu 22 grudnia 2015 r. Sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, która dotyczy funkcjonowania Trybunału oraz niezawisłości sędziów Trybunału ⁽¹⁾.
- (10) W piśmie do rządu polskiego z dnia 23 grudnia 2015 r. ⁽²⁾ Komisja zwróciła się o udzielenie jej informacji na temat sytuacji dotyczącej konstytucyjności w Polsce, w tym kroków, które władze polskie zamierzają podjąć w związku z wyżej wymienionymi wyrokami Trybunału Konstytucyjnego. Co się tyczy zmian zawartych w ustawie przyjętej w dniu 22 grudnia 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym, Komisja oświadczyła, że oczekuje, iż ustawa ta nie zostanie ostatecznie przyjęta, a przynajmniej nie będzie wprowadzona w życie, dopóki nie zostanie dokonana pełna i gruntowna ocena wszystkich kwestii związanych ze skutkami tej ustawy dla niezależności i funkcjonowania Trybunału Konstytucyjnego. Komisja zaleciła również władzom polskim ścisłą współpracę z Komisją Wenecką Rady Europy.
- (11) W dniu 23 grudnia 2015 r. rząd polski zwrócił się do Komisji Weneckiej o opinię w sprawie ustawy przyjętej w dniu 22 grudnia 2015 r. Polski parlament nie zaczekał jednak na tę opinię przed podjęciem dalszych kroków i w międzyczasie ustawa ta została opublikowana w Dzienniku Ustaw oraz weszła w życie w dniu 28 grudnia 2015 r.
- (12) W dniu 30 grudnia 2015 r. Komisja wystąpiła do rządu polskiego ⁽³⁾ o dodatkowe informacje na temat proponowanych reform zarządzania mediami publicznymi w Polsce. W dniu 31 grudnia 2015 r. Senat uchwalił „małą ustawę medialną” dotyczącą funkcjonowania zarządu i rady nadzorczej polskiej telewizji publicznej i polskiego radia publicznego. W dniu 7 stycznia 2016 r. rząd polski przekazał Komisji odpowiedź na pismo w sprawie ustawy medialnej ⁽⁴⁾, w którym zaprzeczył jej negatywnemu wpływowi na pluralizm mediów. W dniu 11 stycznia Komisja otrzymała odpowiedź polskiego rządu w sprawie reformy Trybunału Konstytucyjnego ⁽⁵⁾. Powyższe odpowiedzi nie rozwiały jednak obaw Komisji.
- (13) W dniu 13 stycznia 2016 r. kolegium komisarzy przeprowadziło pierwszą debatę orientacyjną w celu oceny sytuacji w Polsce. Komisja zdecydowała o zbadaniu sytuacji w świetle ram na rzecz praworządności oraz upoważniła wiceprzewodniczącego Fransa Timmermansa do podjęcia dialogu z instytucjami Rzeczypospolitej Polskiej w celu wyjaśnienia tych kwestii i znalezienia możliwych rozwiązań. Tego samego dnia Komisja skierowała do polskiego rządu pismo ⁽⁶⁾ informujące, że bada sytuację w świetle ram na rzecz praworządności oraz że pragnie podjąć dialog z instytucjami Rzeczypospolitej Polskiej w celu wyjaśnienia tych kwestii i znalezienia

⁽¹⁾ Ustawa o zmianie ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym przyjęta w dniu 22 grudnia 2015 r. Ustawę zmieniającą opublikowano w Dzienniku Ustaw w dniu 28 grudnia, poz. 2217.

⁽²⁾ Pismo wiceprzewodniczącego Fransa Timmermansa do ministra spraw zagranicznych Witolda Waszczykowskiego i ministra sprawiedliwości Zbigniewa Ziobro z dnia 23 grudnia 2015 r.

⁽³⁾ Pismo wiceprzewodniczącego Fransa Timmermansa do ministra spraw zagranicznych Witolda Waszczykowskiego i ministra sprawiedliwości Zbigniewa Ziobro z dnia 30 grudnia 2015 r.

⁽⁴⁾ Pismo podsekretarza stanu Aleksandra Stępkowskiego do wiceprzewodniczącego Fransa Timmermansa z dnia 7 stycznia 2016 r.

⁽⁵⁾ Pismo ministra sprawiedliwości Zbigniewa Ziobro do wiceprzewodniczącego Fransa Timmermansa z dnia 11 stycznia 2016 r.

⁽⁶⁾ Pismo wiceprzewodniczącego Fransa Timmermansa do ministra sprawiedliwości Zbigniewa Ziobro z dnia 13 stycznia 2016 r.

możliwych rozwiązań. W dniu 19 stycznia 2016 r. Komisja wystosowała do rządu polskiego pismo ⁽¹⁾, w którym zaoferowała swoją pomoc w postaci wiedzy fachowej oraz zaproponowała podjęcie dyskusji na temat nowej ustawy medialnej.

- (14) W dniu 19 stycznia 2016 r. rząd polski wystosował do Komisji pismo ⁽²⁾, w którym przedstawił swoje stanowisko na temat sporu dotyczącego mianowania sędziów. Odwołał się on przy tym m.in. do zwyczaju konstytucyjnego związanego z ich mianowaniem. Rząd polski przedstawił szereg pozytywnych skutków, które jego zdaniem wynikają z poprawek naniesionych do ustawy o Trybunale Konstytucyjnym.
- (15) Tego samego dnia w Parlamencie Europejskim odbyła się debata plenarna poświęcona sytuacji w Polsce.
- (16) W swoim piśmie do polskiego rządu z dnia 1 lutego 2016 r. ⁽³⁾ Komisja zauważyła, że wyroki Trybunału Konstytucyjnego w sprawie mianowania sędziów nadal nie zostały wykonane. W piśmie tym podkreślono również potrzebę dogłębniejszej analizy znowelizowanej ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, w szczególności z uwzględnieniem „połączonego wpływu” różnych wprowadzonych do niej zmian, i zwrócono się o bardziej szczegółowe wyjaśnienia. Komisja poprosiła również o informacje na temat innych uchwalonych niedawno ustaw, w szczególności nowej ustawy o służbie cywilnej, ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw, jak również na temat ustawy Prawo o prokuraturze i planowanych reform ustawodawczych, zwłaszcza dalszych reform w zakresie przepisów o mediach.
- (17) W dniu 29 lutego 2016 r. rząd polski przedstawił w swoim piśmie skierowanym do Komisji ⁽⁴⁾ dalsze wyjaśnienia w sprawie kadencji prezesa Trybunału Konstytucyjnego. W piśmie tym wyjaśniono, iż zgodnie z wyrokiem Trybunału z dnia 9 grudnia 2015 r. przepisy przejściowe zawarte w ustawie zmieniającej, które stanowią o zakończeniu kadencji prezesa, zostały uznane za niezgodne z Konstytucją i przestały obowiązywać. W rezultacie obecny prezes Trybunału będzie nadal sprawował funkcję na mocy wcześniejszych przepisów prawa do czasu upłynięcia jego kadencji w dniu 19 grudnia 2016 r. W piśmie tym poinformowano również, że kadencja kolejnego prezesa potrwa 3 lata. Poproszono także Komisję o wskazanie, co miała na myśli, twierdząc, że wiążące i ostateczne wyroki Trybunału Konstytucyjnego wciąż nie zostały wykonane, oraz na jakiej podstawie Komisja uważa, że uchwały o wyborze trzech sędziów Trybunału z dnia 2 grudnia 2015 r. są sprzeczne z późniejszym wyrokiem Trybunału.
- (18) W odpowiedzi na pismo rządu polskiego z dnia 29 lutego 2016 r. w dniu 3 marca 2016 r. Komisja wystosowała do polskiego rządu pismo ⁽⁵⁾ z wyjaśnieniami dotyczącymi kwestii mianowania sędziów. Jeśli chodzi o nowelizację ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, w piśmie tym stwierdzono, iż wyniki wstępnej oceny wskazują na to, że zarówno poszczególne zmiany, jak ich łączne skutki, utrudniają warunki działania Trybunału Konstytucyjnego przy ocenie zgodności z Konstytucją nowo uchwalonych aktów normatywnych. Zwrócono się przy tym o przekazanie bardziej szczegółowych wyjaśnień w tej kwestii. Komisja poprosiła również o informacje o innych uchwalonych niedawno ustawach i o kolejnych planowanych reformach ustawodawczych.
- (19) W dniu 9 marca 2016 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że ustawa przyjęta w dniu 22 grudnia 2015 r. jest niezgodna z Konstytucją. Wyrok ten nie został dotychczas opublikowany przez rząd w Dzienniku Ustaw, co oznacza, że nie wywiera on skutków prawnych.
- (20) W dniu 11 marca 2016 r. Komisja Wenecka przyjęła swoją opinię „dotyczącą nowelizacji polskiej ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym” ⁽⁶⁾. Jeśli chodzi o mianowanie sędziów, w opinii wzywa się polski parlament do poszukiwania rozwiązania zgodnego z zasadą praworządności, w poszanowaniu wyroków Trybunału. W opinii tej stwierdzono również, że wysokie kworum, wymóg wydawania wyroków większością dwóch trzecich głosów oraz surowe zasady uniemożliwiające rozpatrywanie spraw niecierpiących zwłoki, a w szczególności łączne skutki tych zmian, pozbawiłyby Trybunał skuteczności. Uznano w niej również, że odmowa ogłoszenia wyroku z dnia 9 marca 2016 r. doprowadziłaby do dalszego pogłębienia kryzysu konstytucjonalnego w Polsce.

⁽¹⁾ Pismo komisarza Günthera Oettingera do ministra sprawiedliwości Zbigniewa Ziobro z dnia 19 stycznia 2016 r.

⁽²⁾ Pismo ministra sprawiedliwości Zbigniewa Ziobro do wiceprzewodniczącego Fransa Timmermansa z dnia 19 stycznia 2016 r.

⁽³⁾ Pismo wiceprzewodniczącego Fransa Timmermansa do ministra sprawiedliwości Zbigniewa Ziobro z dnia 1 lutego 2016 r.

⁽⁴⁾ Pismo ministra spraw zagranicznych Witolda Waszczykowskiego do wiceprzewodniczącego Fransa Timmermansa z dnia 29 lutego 2016 r.

⁽⁵⁾ Pismo wiceprzewodniczącego Fransa Timmermansa do ministra spraw zagranicznych Witolda Waszczykowskiego z dnia 3 marca 2016 r.

⁽⁶⁾ Opinia nr 833/2015, CDL-AD(2016)001.

- (21) W dniu 21 marca 2016 r. polski rząd wystosował do Komisji pismo, w którym zaprosił wiceprzewodniczącego Fransa Timmermansa do Polski w celu oceny postępów dialogu między polskim rządem a Komisją oraz w celu ustalenia bezstronnego, opartego na faktach i zasadach dobrej współpracy sposobu jego kontynuowania.
- (22) W dniu 31 marca 2016 r. polski rząd wystosował do Komisji pismo, w którym zawarł najnowsze informacje i oceny prawne dotyczące sporu wokół Trybunału Konstytucyjnego w Polsce. W dniu 5 kwietnia 2016 r. odbyły się w Warszawie spotkania między wiceprzewodniczącym Fransem Timmermansem a ministrem spraw zagranicznych Polski, ministrem sprawiedliwości i wicepremierem, a także spotkania z prezesem i wiceprezesem Trybunału Konstytucyjnego. W następstwie tych spotkań miało również miejsce kilka innych spotkań między polskim rządem, reprezentowanym przez Ministerstwo Sprawiedliwości, a Komisją.
- (23) W następstwie wyroku z dnia 9 marca 2016 r. Trybunał Konstytucyjny zaczął ponownie rozpoznawać sprawy. Rząd polski nie brał udziału w rozprawach, a orzeczenia wydawane przez Trybunał od dnia 9 marca 2016 r. nie zostały dotąd opublikowane przez rząd w Dzienniku Ustaw ⁽¹⁾.
- (24) W dniu 13 kwietnia 2016 r. Parlament Europejski przyjął rezolucję w sprawie sytuacji w Polsce, w której między innymi wezwał rząd polski do niezwłocznego przestrzegania, ogłoszenia i pełnego wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 marca 2016 r. oraz wykonania wyroków z dnia 3 i 9 grudnia 2015 r., a także do pełnego wdrożenia zaleceń przedstawionych przez Komisję Wenecką.
- (25) W dniu 20 kwietnia 2016 r. odbyło się spotkanie między Komisją a przedstawicielami Sieci Prezesów Sądów Najwyższych Unii Europejskiej oraz Konferencji Europejskich Sądów Konstytucyjnych w celu omówienia sytuacji w Polsce.
- (26) W dniu 26 kwietnia 2016 r. Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego w Polsce podjęło uchwałę zatwierdzającą ważność orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego pomimo tego, że polski rząd odmawia ich publikacji w Dzienniku Ustaw.
- (27) W dniu 29 kwietnia 2016 r. grupa posłów przedłożyła w Sejmie wniosek ustawodawczy dotyczący nowej ustawy o Trybunale Konstytucyjnym celem zastąpienia obowiązującej obecnie ustawy. Wniosek ten zawierał pewne przepisy, które były już przedmiotem krytyki Komisji Weneckiej w jej opinii z dnia 11 marca 2016 r. i które zostały uznane za niezgodne z Konstytucją w wyroku Trybunału z dnia 9 marca 2016 r. Do przepisów tych należy m.in. zapis o wymaganej większości dwóch trzecich głosów w przypadku tzw. „abstrakcyjnej kontroli” nowo uchwalonych ustaw pod kątem zgodności z Konstytucją. W kwietniu w Sejmie utworzono zespół ekspertów mający pomóc przy opracowywaniu nowej ustawy o Trybunale Konstytucyjnym.
- (28) W dniu 24 maja 2016 r. wiceprzewodniczący Frans Timmermans spotkał się w Warszawie z Prezesem Rady Ministrów RP, z prezesem i wiceprezesem Trybunału Konstytucyjnego, z Rzecznikiem Praw Obywatelskich, z prezydentem miasta stołecznego Warszawy oraz z członkami partii opozycyjnych w Sejmie. W dniu 26 maja 2016 r. wiceprzewodniczący Frans Timmermans spotkał się w Brukseli z wicepremierem RP. Następnie miały miejsce kolejne spotkania i wymiana opinii między Komisją a polskim rządem.
- (29) Jednak pomimo szczegółowego i konstruktywnego charakteru tych kontaktów, w ich wyniku nie udało się rozwiązać obaw Komisji. W dniu 1 czerwca 2016 r. Komisja przyjęła opinię w sprawie praworządności w Polsce. W następstwie dialogu prowadzonego z polskimi władzami od dnia 13 stycznia Komisja uznała za konieczne sformalizowanie dokonanej przez nią oceny bieżącej sytuacji w postaci wspomnianej opinii. W opinii przedstawiono obawy Komisji i położono nacisk na dialog prowadzony w dalszym ciągu z władzami polskimi, mający na celu wypracowanie rozwiązania.
- (30) W dniu 24 czerwca 2016 r. rząd polski wystosował do Komisji pismo, w którym potwierdził otrzymanie opinii Komisji w sprawie praworządności z dnia 1 czerwca ⁽²⁾. W piśmie tym poinformował on Komisję o aktualnym etapie prac parlamentarnych w Polsce, w tym prac nad nową ustawą o Trybunale Konstytucyjnym, a także wyraził przekonanie, że prowadzone przez parlament prace stanowią właściwy sposób służący wypracowaniu konstruktywnego rozwiązania. Następnie kontynuowano dialog między Komisją a polskim rządem.

⁽¹⁾ Od dnia 9 marca 2016 r. Trybunał wydał dwadzieścia orzeczeń, których nie opublikowano.

⁽²⁾ Pismo ministra spraw zagranicznych Witolda Waszczykowskiego do wiceprzewodniczącego Fransa Timmermansa z dnia 24 czerwca 2016 r.

- (31) W dniu 22 lipca 2016 r. Sejm przyjął nową ustawę o Trybunale Konstytucyjnym, która zastępuje ustawę z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym. Jej pierwsze czytanie odbyło się w dniu 10 czerwca 2016 r., drugie czytanie rozpoczęło się w dniu 5 lipca 2016 r., a trzecie czytanie zakończyło się w dniu 7 lipca. Senat przyjął poprawki w dniu 21 lipca 2016 r. Sejm przyjął ustawę z poprawkami Senatu w dniu 22 lipca 2016 r. Aby ustawa mogła wejść w życie, wymagane jest jej podpisanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i opublikowanie w Dzienniku Ustaw. Komisja przedstawiała uwagi i omawiała treść projektu ustawy z polskimi władzami na różnych etapach procesu legislacyjnego,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ZALECENIE:

1. Polska powinna należycie uwzględnić przedstawioną poniżej analizę przeprowadzoną przez Komisję i podjąć działania wskazane w sekcji 6 niniejszego zalecenia, tak aby zidentyfikowane problemy zostały rozwiązane w wyznaczonym terminie.

1. ZAKRES ZALECENIA

2. Celem niniejszego zalecenia jest przedstawienie obaw Komisji dotyczących praworządności w Polsce oraz przekazanie polskim władzom zaleceń dotyczących sposobów rozwiązania tych kwestii. Obawy te dotyczą następujących kwestii:
 - 1) mianowania sędziów Trybunału Konstytucyjnego i niewykonania wyroków Trybunału z dnia 3 i 9 grudnia 2015 r. odnoszących się do tych kwestii;
 - 2) nieopublikowania w Dzienniku Ustaw i niewykonania wyroku z dnia 9 marca 2016 r. oraz wyroków wydanych przez Trybunał Konstytucyjny od dnia 9 marca 2016 r.;
 - 3) skutecznego funkcjonowania Trybunału Konstytucyjnego oraz skuteczności kontroli zgodności z Konstytucją nowych przepisów, w szczególności w świetle ustawy o Trybunale Konstytucyjnym przyjętej przez Sejm w dniu 22 lipca 2016 r.

2. MIANOWANIE SĘDZIÓW TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

3. Przed wyborami parlamentarnymi do Sejmu, które odbyły się dnia 25 października 2015 r., dnia 8 października Sejm poprzedniej kadencji wybrał pięć osób, które miały być następnie mianowane na stanowiska sędziów Trybunału przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Trzech sędziów miało objąć stanowiska zwolnione w trakcie poprzedniej kadencji Sejmu, natomiast dwaj pozostali mieli zastąpić sędziów, których kadencja upływała podczas kolejnej kadencji Sejmu, rozpoczynającej się dnia 12 listopada 2015 r.
4. W dniu 19 listopada 2015 r. Sejm znowelizował, w trybie przyspieszonym, ustawę o Trybunale Konstytucyjnym, umożliwiając stwierdzenie nieważności wyboru sędziów dokonanego w trakcie poprzedniej kadencji Sejmu oraz mianowanie pięciu nowych sędziów. W dniu 25 listopada 2015 r. Sejm przyjął uchwałę o stwierdzeniu nieważności pięciu kandydatur wybranych przez Sejm poprzedniej kadencji i w dniu 2 grudnia powołał pięciu nowych sędziów.
5. Do Trybunału Konstytucyjnego wpłynęły wnioski o zajęcie stanowiska w sprawie decyzji Sejmu zarówno poprzedniej, jak i obecnej kadencji. W związku z tym Trybunał wydał dwa wyroki w dniach 3 i 9 grudnia 2015 r.
6. W swoim wyroku z dnia 3 grudnia ⁽¹⁾ Trybunał Konstytucyjny orzekł między innymi, że Sejm poprzedniej kadencji miał prawo wybrać trzech sędziów w miejsce sędziów, których kadencja upłynęła w dniu 6 listopada 2015 r. Jednocześnie Trybunał wyjaśnił, że Sejm nie miał prawa wybrać sędziów mających zastąpić tych, których kadencja miała upłynąć w grudniu. W wyroku odniesiono się też wyraźnie do spoczywającego na Prezydencie Rzeczypospolitej Polskiej obowiązku niezwłocznego odebrania ślubowania od sędziego Trybunału wybranego przez Sejm.

⁽¹⁾ K 34/15.

7. W dniu 9 grudnia ⁽¹⁾ Trybunał Konstytucyjny unieważnił między innymi podstawę prawną, na której oparł się Sejm nowej kadencji, dokonując wyboru trzech sędziów w miejsce tych, których kadencja wygasła w dniu 6 listopada 2015 r., pomimo faktu, że stanowiska te zostały już zgodnie z prawem obsadzone przez Sejm poprzedniej kadencji.
8. Pomimo tych wyroków trzech sędziów wyznaczonych przez Sejm poprzedniej kadencji nie objęło stanowisk sędziów Trybunału Konstytucyjnego, a Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nie odebrał od nich ślubowania. Mimo braku ważnej podstawy prawnej odebrał on natomiast ślubowanie od trzech sędziów wyznaczonych przez Sejm nowej kadencji.
9. W międzyczasie dwoje sędziów wybranych przez Sejm nowej kadencji, mających zastąpić sędziów, których kadencja upłynęła w grudniu 2015 r., objęło stanowiska sędziów Trybunału Konstytucyjnego.
10. W dniu 28 kwietnia 2016 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej odebrał ślubowanie od nowego sędziego Trybunału Konstytucyjnego, który został wyznaczony przez Sejm nowej kadencji na początku kwietnia i który miał zastąpić innego sędziego w związku z upłynięciem jego kadencji.
11. W dniu 22 lipca 2016 r. Sejm przyjął nową ustawę o Trybunale Konstytucyjnym. Artykuł 90 tej ustawy stanowi, że „Sędziów Trybunału, którzy złożyli ślubowanie wobec Prezydenta Rzeczypospolitej, a do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie podjęli obowiązków sędziego, z dniem jej wejścia w życie prezes Trybunału włącza do składów orzekających i przydziela im sprawy”. Artykuł 6 ust. 7 nowej ustawy stanowi, że „Sędzia po złożeniu ślubowania stawia się w Trybunale w celu podjęcia obowiązków, a prezes Trybunału przydziela mu sprawy i stwarza warunki umożliwiające wypełnianie obowiązków sędziego”.
12. Komisja jest zdania, że jeśli chodzi o mianowanie sędziów, wiążące i ostateczne wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 i 9 grudnia 2015 r. nie zostały w dalszym ciągu wykonane. Wyroki te wymagają lojalnej współpracy ze strony polskich instytucji państwowych, aby zapewnić – zgodnie z zasadą praworządności – objęcie stanowisk sędziów Trybunału Konstytucyjnego przez trzech sędziów wybranych przez Sejm poprzedniej kadencji, a nie przez trzech sędziów wybranych przez Sejm nowej kadencji bez ważnej podstawy prawnej. Fakt, iż wyroki te nie zostały wykonane, budzi poważne obawy co do poszanowania zasady praworządności, gdyż przestrzeganie ostatecznych wyroków sądów jest zasadniczym i nieodłącznym obowiązkiem państwa prawnego.
13. W jednym z pism rząd polski wskazał na istnienie w Polsce zwyczaju konstytucyjnego dotyczącego mianowania sędziów, który jego zdaniem uzasadnia stanowisko przyjęte przez Sejm nowej kadencji. Komisja pragnie jednak zauważyć – podobnie jak uczyniła to Komisja Wenecka ⁽²⁾ – że to właśnie Trybunał Konstytucyjny ma za zadanie interpretować i stosować krajowe przepisy i zwyczaje konstytucyjne, a tymczasem Trybunał nie odniósł się do takiego zwyczaju w swoich wyrokach. Wyrok z dnia 3 grudnia potwierdzający podstawę prawną wyboru przez Sejm poprzedniej kadencji trzech sędziów na stanowiska zwolnione dnia 6 listopada nie może zostać uchylony przez odwołanie się do istniejącego rzekomo zwyczaju konstytucyjnego, którego istnienia Trybunał nie uznał.
14. Co więcej sprowadzanie skutków tych wyroków do zwykłego obowiązku opublikowania ich przez rząd, jak podnoszą polskie władze, zaprzeczałoby istnieniu wszelkich prawnych i operacyjnych skutków wyroków z dnia 3 i 9 grudnia. W szczególności przeczyłoby to obowiązkowi przyjęcia przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ślubowania od tych sędziów, który to obowiązek został potwierdzony przez Trybunał Konstytucyjny.
15. Komisja pragnie ponadto zauważyć, że Komisja Wenecka również jest zdania, iż rozwiązanie obecnego konfliktu w sprawie składu Trybunału Konstytucyjnego musi być oparte na „obowiązku poszanowania i wykonania w całości orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego” i „wzywa zatem wszystkie organy państwowe, a w szczególności Sejm, do pełnego przestrzegania i wykonywania orzeczeń Trybunału” ⁽³⁾.
16. Komisja zauważa wreszcie, że ustawa o Trybunale Konstytucyjnym przyjęta w dniu 22 lipca 2016 r. nie jest zgodna z wyrokami wydanymi dnia 3 i 9 grudnia. Zgodnie z art. 90 i art. 6 ust. 7 prezes Trybunału Konstytucyjnego przydziela sprawy sędziom, którzy złożyli ślubowanie wobec Prezydenta Rzeczypospolitej, ale jeszcze nie podjęli obowiązków sędziego. Przepis ten wydaje się dotyczyć sytuacji niezgodnego z prawem wyboru trzech sędziów dokonanego przez Sejm nowej kadencji w grudniu 2015 r. Umożliwiłoby to tym sędziom objęcie

⁽¹⁾ K 35/15.

⁽²⁾ Pkt 112 opinii.

⁽³⁾ Pkt 136 opinii.

funkcji przy wykorzystaniu wakatów, na które Sejm poprzedniej kadencji powołał już trzech sędziów w sposób zgodny z prawem. Przepisy te są w związku z tym sprzeczne z wyrokami Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 i 9 grudnia 2015 r. oraz z opinią Komisji Weneckiej.

17. W związku z powyższym Komisja stoi na stanowisku, że polskie władze powinny przestrzegać wyroków Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 i 9 grudnia 2015 r. oraz w pełni je wykonać. Wyroki te wymagają lojalnej współpracy ze strony instytucji państwowych, aby zapewnić – zgodnie z zasadą praworządności – objęcie stanowisk sędziów Trybunału Konstytucyjnego przez trzech sędziów wskazanych przez Sejm poprzedniej kadencji, a nie przez trzech sędziów wybranych przez Sejm nowej kadencji bez ważnej podstawy prawnej. Odpowiednie przepisy ustawy o Trybunale Konstytucyjnym przyjętej dnia 22 lipca 2016 r. są sprzeczne z wyrokami Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 i 9 grudnia 2015 r. i z opinią Komisji Weneckiej, a także budzą poważne obawy co do poszanowania zasady praworządności.

3. NIEOGŁOSZENIE I NIWYKONANIE WYROKU TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO Z DNIA 9 MARCA 2016 R. I WYROKÓW WYDANYCH OD DNIA 9 MARCA 2016 R.

18. W dniu 22 grudnia 2015 r. Sejm znowelizował, w trybie przyspieszonym, ustawę o Trybunale Konstytucyjnym⁽¹⁾. Zmiany te przedstawiono szczegółowo poniżej w sekcji 4.1. W wyroku z dnia 9 marca 2016 r. Trybunał Konstytucyjny uznał ustawę przyjętą dnia 22 grudnia 2015 r. za niezgodną z Konstytucją w całości, jak i w odniesieniu do jej konkretnych przepisów. Władze polskie jak dotąd nie opublikowały tego wyroku w Dzienniku Ustaw. Rząd polski kwestionuje legalność tego wyroku z uwagi na to, że Trybunał Konstytucyjny nie zastosował procedury przewidzianej w ustawie przyjętej dnia 22 grudnia 2015 r. Rząd zajmuje to samo stanowisko w odniesieniu do wyroków Trybunału wydanych po 9 marca 2016 r.
19. Komisja jest zdania, że wyrok z dnia 9 marca 2016 r. jest wiążący i musi być przestrzegany. Trybunał Konstytucyjny słusznie nie zastosował procedury przewidzianej w ustawie przyjętej dnia 22 grudnia 2015 r. W tym względzie Komisja zgadza się z Komisją Wenecką, która stwierdziła w tej kwestii, że „prosty akt legislacyjny, który grozi uniemożliwieniem kontroli konstytucyjności prawa, musi zostać oceniony ze względu na zgodność z Konstytucją, zanim będzie mógł być zastosowany przez sąd. [...] Sama koncepcja nadrzędności Konstytucji implikuje, że ustawa, co do której istnieje domniemanie, że zagraża kontroli konstytucyjności prawa przez sądy, musi zostać poddana kontroli – a w razie konieczności uchylona – Trybunału Konstytucyjnego zanim wejdzie w życie”⁽²⁾. Komisja podkreśla ponadto, że ustawa przyjęta 22 grudnia 2015 r. wymagała do orzekania w pełnym składzie kworum wynoszącego 13 sędziów, a ponieważ Trybunał Konstytucyjny liczył wówczas tylko 12 sędziów, nie mógłby on i tak orzekać o zgodności z Konstytucją ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r., jak wnioskowali o to Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Rzecznik Praw Obywatelskich oraz Krajowa Rada Sądownictwa. Byłoby to sprzeczne z Konstytucją RP, która powierza Trybunałowi Konstytucyjnemu zadanie zapewnienia kontroli zgodności ustaw z Konstytucją. Podobnie, Trybunał nie mógł orzekać o konstytucyjności wymogu większości kwalifikowanej, głosując zgodnie z tym właśnie wymogiem, którego konstytucyjność była przedmiotem jego badania.
20. Odmowa opublikowania przez rząd wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 marca 2016 r. budzi poważne obawy co do poszanowania zasady praworządności, gdyż przestrzeganie ostatecznych wyroków jest zasadniczym i nieodłącznym obowiązkiem państwa prawnego. W szczególności w przypadku, gdy opublikowanie wyroku jest warunkiem koniecznym do nabrania przez niego mocy prawnej i gdy obowiązek takiego opublikowania spoczywa na organie państwowym innym niż sąd, który wydał wyrok, kontrola *ex post* zgodności tego wyroku z prawem przez ten organ państwowy jest niezgodna z zasadą praworządności. Odmowa opublikowania wyroku stanowi zaprzeczenie istnienia wszelkich następujących automatycznie prawnych i operacyjnych skutków wiążącego i ostatecznego wyroku i godzi w zasady legalności i rozdziału władz.
21. Odmowa opublikowania wyroku z dnia 9 marca przyczynia się do wytworzenia poziomu niepewności i kontrowersji, który wpływa negatywnie nie tylko na ten wyrok, lecz także na wszystkie kolejne i przyszłe wyroki Trybunału. Ponieważ z uwagi na wyrok z dnia 9 marca 2016 r. wszystkie te wyroki są wydawane zgodnie z zasadami obowiązującymi przed dniem 22 grudnia 2015 r., ryzyko ciągłych kontrowersji wokół każdego przyszłego wyroku podważa prawidłowe funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości konstytucyjnej

⁽¹⁾ Ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym, Dziennik Ustaw z dnia 30 lipca 2015 r., poz. 1064, z późn. zmianami. Ustawę przyjętą dnia 22 grudnia 2015 r. opublikowano w Dzienniku Ustaw w dniu 28 grudnia pod poz. 2217.

⁽²⁾ Pkt 41 opinii.

w Polsce. Ryzyko to już się zresztą urzeczywistniło, gdyż od czasu wyroku z dnia 9 marca 2016 r. Trybunał wydał do tej pory 20 wyroków i żaden z nich nie został opublikowany w Dzienniku Ustaw.

22. Komisja zauważa, że nowa ustawa o Trybunale Konstytucyjnym przyjęta w dniu 22 lipca 2016 r. nie rozwiewa powyższych obaw. Jej art. 80 ust. 4 wymaga skierowania przez prezesa Trybunału Konstytucyjnego „wniosku” o ogłoszenie wyroków do Prezesa Rady Ministrów. Wydaje się to wskazywać na to, że ogłaszanie wyroków będzie uzależnione od decyzji Prezesa Rady Ministrów. Rodzi to w związku z tym poważne obawy dotyczące niezależności Trybunału.
23. Poza tym art. 89 stanowi, że „w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie [niniejszej] ustawy ogłasza się rozstrzygnięcia Trybunału wydane przed dniem 20 lipca 2016 r. z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym, z wyjątkiem rozstrzygnięć dotyczących aktów normatywnych, które utraciły moc obowiązującą”. Przepis ten rodzi obawy, ponieważ ogłaszanie wyroków nie powinno być uzależnione od decyzji podejmowanych przez ustawodawcę. Ponadto wskazanie, że wyroki zostały wydane z naruszeniem przepisów, jest sprzeczne z zasadą rozdziału władz, ponieważ to nie do Sejmu należy orzekanie o zgodności prawa z Konstytucją. Przepis ten jest poza tym niezgodny z wyrokiem z dnia 9 marca 2016 r. i ustaleniami Komisji Weneckiej.
24. Wobec powyższego fakt, że polski rząd jak dotąd odmawiał opublikowania w Dzienniku Ustaw wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 marca 2016 r. oraz wszystkich kolejnych wyroków wydanych po tej dacie, wywołuje niepewność co do podstawy prawnej, w oparciu o którą musi działać Trybunał, oraz skutków prawnych jego wyroków. Niepewność ta osłabia skuteczność kontroli zgodności prawa z Konstytucją i budzi poważne obawy co do praworządności. Ustawa przyjęta w dniu 22 lipca 2016 r. nie rozwiewa tych obaw.

4. PRZEGLĄD USTAWY O TRYBUNALE KONSTYTUCYJNYM I SKUTECZNOŚĆ KONTROLI ZGODNOŚCI NOWYCH PRZEPISÓW Z KONSTYTUCJĄ

25. Komisja zwraca uwagę, że w dniu 22 lipca 2016 r. Sejm przyjął nową ustawę w sprawie funkcjonowania Trybunału Konstytucyjnego, uchylając ustawę z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym. Ustawa ta nastąpiła po ustawie przyjętej w dniu 22 grudnia 2015 r., którą Trybunał Konstytucyjny uznał za niezgodną z Konstytucją. Należy w związku z tym ocenić, czy ustawa ta jest zgodna z zasadą praworządności, biorąc pod uwagę jej wpływ na skuteczność kontroli zgodności prawa z Konstytucją, w tym badania niedawno uchwalonych aktów i w związku z tym stanowi właściwe działanie prowadzące do rozwiania obaw dotyczących praworządności, które Komisja zidentyfikowała w swojej opinii na temat praworządności z dnia 1 czerwca. Przedmiotowe przepisy i ich wpływ będą szczegółowo omówione poniżej, biorąc pod uwagę skutek pojedynczych przepisów, jak i skutek przepisów w ujęciu zbiorczym, a także poprzednie orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego i opinię Komisji Weneckiej.

4.1. Nowelizacja z dnia 22 grudnia 2015 r. ustawy o Trybunale Konstytucyjnym

26. W dniu 22 grudnia 2015 r. Sejm znowelizował, w trybie przyspieszonym, ustawę o Trybunale Konstytucyjnym⁽¹⁾. W wyniku nowelizacji między innymi podwyższono quorum wymagane do rozpoznania spraw⁽²⁾, podniesiono próg większości głosów na potrzeby wyroków Trybunału Konstytucyjnego wydawanych w pełnym składzie⁽³⁾, wprowadzono wymóg rozpatrywania spraw w kolejności ich wpływu⁽⁴⁾ i minimalny okres „spoczywania” wniosku⁽⁵⁾. Niektóre ze zmian⁽⁶⁾ zwiększyły możliwość ingerencji innych instytucji państwowych w postępowanie dyscyplinarne dotyczące sędziów Trybunału.
27. W swoim wyroku z dnia 9 marca 2016 r. Trybunał Konstytucyjny uznał ustawę przyjętą w dniu 22 grudnia 2015 r. za niezgodną z Konstytucją w całości, jak i w odniesieniu do jej konkretnych przepisów, zwłaszcza z tych, o których mowa powyżej. Władze polskie jak dotąd nie ogłosiły tego wyroku w Dzienniku Ustaw (zob. pkt 3 powyżej).

⁽¹⁾ Ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym, ogłoszona w Dzienniku Ustaw z dnia 30 lipca 2015 r., poz. 1064, z późn. zmianami. Ustawę przyjętą w dniu 22 grudnia 2015 r. ogłoszono w Dzienniku Ustaw w dniu 28 grudnia pod poz. 2217.

⁽²⁾ Zob. nowy art. 1 ust. 9 zastępujący art. 44 ust. 1–3.

⁽³⁾ Zob. nowy art. 1 ust. 14 zastępujący art. 99 ust. 1.

⁽⁴⁾ Zob. nowy art. 1 ust. 10 dodający nowy art. 80 ust. 2.

⁽⁵⁾ Zob. nowy art. 1 ust. 12 zastępujący art. 87 ust. 2.

⁽⁶⁾ Zob. nowy art. 1 ust. 5 dodający nowy art. 28a i nowy art. 1 ust. 7 dodający nowy art. 31a.

28. Jak już przedstawiono szczegółowo w opinii z dnia 1 czerwca 2016 r., Komisja stanęła na stanowisku, że zmiany dotyczące podwyższenia kworum, podniesienia progu większości głosów, wymogu rozpatrywania spraw w kolejności ich wpływu i wprowadzenia minimalnego okresu „spoczywania” wniosku, zmniejszają skuteczność działania Trybunału Konstytucyjnego jako gwaranta Konstytucji. Wniosek ten podziela również Komisja Wenecka. Ponieważ ustalenia te mają znaczenie dla oceny ustawy przyjętej w dniu 22 lipca 2016 r., przypomniane są poniżej jej główne konkluzje.

4.1.1. Kworum

29. Zmieniony art. 44 ust. 3 stanowił, że „orzekanie w pełnym składzie wymaga udziału co najmniej 13 sędziów Trybunału”. ⁽¹⁾ Zgodnie ze zmienionym art. 44 ust. 1 Trybunał Konstytucyjny orzeka w pełnym składzie, chyba że ustawa stanowi inaczej. Przepis ten miał zastosowanie w szczególności do tzw. „abstrakcyjnej” kontroli zgodności nowo uchwalonych ustaw z Konstytucją. W zmienionym art. 44 ust. 1 przewidziano wyjątki, przede wszystkim w przypadku indywidualnych skarg lub wniosków złożonych przez sądy powszechne. We wcześniejszej wersji ustawy do orzekania w pełnym składzie wymagany był udział co najmniej *dziwięciu* sędziów (art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy przed nowelizacją).
30. Komisja była zdania, że wymóg udziału 13 z 15 sędziów w przypadku spraw orzekanych w pełnym składzie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (gdy ten rozpatruje sprawy w ramach „abstrakcyjnej” kontroli zgodności nowo uchwalonych ustaw z Konstytucją) znacznie utrudnia proces decyzyjny Trybunału, a nawet grozi zablokowaniem tego procesu. Komisja zauważyła, co zostało potwierdzone przez Komisję Wenecką, że wymóg udziału 13 z 15 sędziów jest nadzwyczaj wysoki w porównaniu z przepisami obowiązującymi w innych państwach członkowskich. Nietrudno bowiem wyobrazić sobie sytuację, w której – z różnych powodów – osiągnięcie kworum składającego się z takiej liczby sędziów będzie niemożliwe, co spowoduje co najmniej tymczasową niemożność orzekania przez Trybunał. Sytuacja taka mogłaby zaistnieć już teraz, jako że Trybunał liczy obecnie tylko 12 sędziów.

4.1.2. Większość głosów

31. Zgodnie ze zmienionym art. 99 ust. 1 orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego wydawane w pełnym składzie (w przypadku „kontroli abstrakcyjnej”) zapadają większością 2/3 głosów. Z uwagi na nowe (wyższe) kworum (zob. powyżej) oznaczało to, że jeżeli Trybunał orzekał w pełnym składzie, wyrok musiał zostać zatwierdzony przez co najmniej *dziwięciu* sędziów ⁽²⁾. Zwykła większość była wymagana tylko wówczas, gdy Trybunał orzekał w składzie siedmiu lub trzech sędziów (w przypadku skarg indywidualnych i wniosków sądów powszechnych). We wcześniejszej wersji ustawy do orzekania w pełnym składzie wymagana była zwykła większość głosów (art. 99 ust. 1 pkt ustawy przed nowelizacją).
32. Poza podwyższeniem wymaganego kworum zasada orzekania większością 2/3 głosów (w przypadku „abstrakcyjnej” kontroli zgodności nowo uchwalonych ustaw z Konstytucją) znacznie zwiększyła ograniczenia istniejące w procesie decyzyjnym Trybunału Konstytucyjnego. Komisja zauważyła, że – jak zresztą potwierdziła to Komisja Wenecka – w przeważającej większości europejskich systemów prawnych wymagana jest tylko zwykła większość głosów. W każdym razie Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że w Konstytucji RP przewidziano głosowanie zwykłą większością głosów i że wymóg większości kwalifikowanej jest zatem niezgodny z Konstytucją.

4.1.3. Rozpatrywanie spraw według kolejności ich wpływu

33. Zgodnie ze zmienionym art. 80 ust. 2 ⁽³⁾ terminy rozpraw albo posiedzeń niejawnych, na których rozpoznawane są wnioski w ramach abstrakcyjnej kontroli zgodności prawa z Konstytucją, „wyznaczane są według kolejności wpływu spraw do Trybunału”. Nie przewidziano żadnych wyjątków od tej zasady i zgodnie ze znowelizowanym brzmieniem ustawy zasada ta miała zastosowanie do wszystkich nierozstrzygniętych spraw, dla których nie wyznaczono jeszcze żadnego terminu rozprawy ⁽⁴⁾. Poprzednia wersja ustawy nie zawierała tej zasady.

⁽¹⁾ Nowe przepisy dotyczące kworum mają również zastosowanie do uchwał Zgromadzenia Ogólnego, chyba że ustawa stanowi inaczej – zob. nowy art. 1 ust. 3 zmieniający art. 10 ust. 1.

⁽²⁾ Według nowelizacji te same przepisy – dotyczące kworum i większości 2/3 głosów – mają również zastosowanie do Zgromadzenia Ogólnego Trybunału.

⁽³⁾ Zob. nowy art. 1 ust. 10 dodający nowy art. 80 ust. 2.

⁽⁴⁾ Zob. nowy art. 2.

34. „Zasada kolejności wpływu”, zgodnie z którą Trybunał Konstytucyjny musiał rozpoznawać sprawy w kolejności, w jakiej zostały one zarejestrowane, miała negatywny wpływ na jego zdolność szybkiego orzekania w sprawie konstytucyjności nowo uchwalonych ustaw, w szczególności mając na uwadze liczbę nierozstrzygniętych spraw. Niemożność uwzględnienia charakteru sprawy (w szczególności gdy dotyczyła ona kwestii związanych z prawami podstawowymi), jej wagi i kontekstu, mogła uniemożliwiać Trybunałowi Konstytucyjnemu spełnienie wymogów dotyczących rozsądnej długości postępowań zapisanej w art. 6 europejskiej konwencji praw człowieka i w art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Jak również zauważyła Komisja Wenecka, zasada rozpatrywania spraw według kolejności ich wpływu mogła także zniechęcać do występowania z pytaniami prejudycjalnymi do Trybunału Sprawiedliwości, w szczególności w przypadku gdy po otrzymaniu orzeczenia prejudycjalnego wymagane jest przesłuchanie w danej sprawie.

4.1.4. Minimalny okres „spoczywania” wniosku

35. Zgodnie ze zmienionym art. 87 ust. 2 ⁽¹⁾ „[r]ozprawa nie może odbyć się wcześniej niż po upływie 3 miesięcy od dnia doręczenia uczestnikom postępowania zawiadomienia o jej terminie, a dla spraw orzekanych w pełnym składzie – po upływie 6 miesięcy”. Poprzednia wersja ustawy stanowiła, że rozprawa nie może odbyć się wcześniej niż po upływie 14 dni od dnia doręczenia uczestnikom postępowania zawiadomienia o jej terminie.
36. Wreszcie kwestię tę należy postrzegać w połączeniu z wymogiem dotyczącym planowania terminów spraw. W szczególności minimalny okres „spoczywania” wniosku (uczestnicy postępowania muszą zostać powiadomieni o rozpatrywaniu sprawy przed Trybunałem Konstytucyjnym co najmniej na trzy miesiące – a w sprawach szczególnie ważnych – sześć miesięcy przed datą rozprawy) niosło ze sobą ryzyko spowalniania postępowań. Jak wyjaśniono powyżej, brak ogólnego przepisu, który umożliwiałby Trybunałowi Konstytucyjnemu skrócenie tych terminów w sprawach niecierpiących zwłoki, jest niezgodny z wymogami dotyczącymi rozsądnej długości postępowań, o których mowa w art. 6 europejskiej konwencji praw człowieka i w art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

4.1.5. Postępowanie dyscyplinarne

37. Zgodnie ze zmienionym art. 28a ⁽²⁾ „Postępowanie dyscyplinarne można wszcząć także na wniosek Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej lub Ministra Sprawiedliwości w ciągu 21 dni od dnia otrzymania wniosku, chyba że prezes Trybunału uzna wniosek za nieuzasadniony”. Ponadto zgodnie ze zmienionym art. 31a ust. 1 ustawy ⁽³⁾ „W szczególnie rażących przypadkach Zgromadzenie Ogólne występuje do Sejmu z wnioskiem o złożenie z urzędu sędziego Trybunału”. Zgromadzenie Ogólne mogło podjąć takie działanie na wniosek Prezydenta RP lub Ministra Sprawiedliwości zgodnie ze zmienionym art. 31a ust. 2, chociaż Trybunał Konstytucyjny mógł nadal swobodnie podejmować decyzje. Ostateczną decyzję podjąłby Sejm. Zgodnie z poprzednią wersją ustawy władza wykonawcza nie była uprawniona do wszczynania postępowania dyscyplinarnego, a Sejm nie miał prawa złożenia z urzędu sędziego Trybunału Konstytucyjnego. Takie prawo miał sam Trybunał.
38. Komisja z zaniepokojeniem odnotowała fakt, że niektóre ze zmian zwiększyły możliwość ingerencji innych instytucji państwowych w postępowanie dyscyplinarne dotyczące sędziów Trybunału. W szczególności Prezydentowi RP lub Ministrowi Sprawiedliwości przyznano uprawnienie do wszczynania postępowania dyscyplinarnego przeciwko sędziom Trybunału Konstytucyjnego ⁽⁴⁾, zaś w szczególnie poważnych przypadkach Sejmowi przyznano uprawnienie do podejmowania ostatecznej decyzji o odwołaniu sędziego na wniosek Trybunału Konstytucyjnego ⁽⁵⁾.
39. Komisja uznała, że fakt, iż jakiś organ polityczny decyduje o sankcji dyscyplinarnej proponowanej przez Trybunał Konstytucyjny (a zatem może też odmówić jej nałożenia), może stanowić problem dotyczący niezależności sądów i niezawisłości sędziów, gdyż można zakładać, że Parlament (jako organ polityczny) mógłby podjąć decyzję na podstawie przesłanek politycznych. Podobnie nie było zrozumiałe, dlaczego instytucje polityczne, takie jak Prezydent RP i Minister Sprawiedliwości, powinny mieć prawo do wszczynania postępowania dyscyplinarnego. Nawet jeśli takie postępowanie wymagało zatwierdzenia przez Trybunał lub jego

⁽¹⁾ Zob. nowy art. 1 ust. 12.

⁽²⁾ Zob. nowy art. 1 ust. 5.

⁽³⁾ Zob. nowy art. 1 ust. 7.

⁽⁴⁾ Zob. nowy art. 1 ust. 5 dodający nowy art. 28a.

⁽⁵⁾ Zob. nowy art. 1 ust. 7 dodający nowy art. 31a.

prezesa, to już sam fakt, że mogło być ono wszczynane przez instytucje polityczne, mogło mieć wpływ na niezależność Trybunału. Budziło to obawy co do rozdziału władz i niezależności Trybunału Konstytucyjnego, gdyż wniosek Trybunału o odwołanie sędziego mógłby zostać odrzucony przez Sejm.

4.2. Ustawa przyjęta w dniu 22 lipca 2016 r. o Trybunale Konstytucyjnym

40. Oprócz przepisów dotyczących mianowania sędziów Trybunału i ogłaszania jego orzeczeń (zob. pkt 2 i 3) ustawa przyjęta w dniu 22 lipca 2016 r. zawiera inne przepisy regulujące funkcjonowanie Trybunału. Ustawa wzoruje się na Ustawie z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym, lecz wprowadza nowe przepisy, m.in. dotyczące kworum niezbędnego do rozpoznawania spraw, większości głosów na potrzeby orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego wydawanych w pełnym składzie, rozpatrywania spraw w kolejności ich wpływu, minimalnego okresu „spoczywania” wniosku, roli Prokuratora Generalnego, odraczania narad, przepisów przejściowych dotyczących nierozstrzygniętych spraw i *vacatio legis*.
41. Komisja jest zdania, że nawet jeśli da się zauważyć pewną poprawę w stosunku do ustawy zmieniającej przyjętej w dniu 22 grudnia 2015 r. i nawet jeśli odniesiono się do niektórych obaw, o czym mowa poniżej, wciąż pozostaje szereg obaw wyrażonych poprzednio w odniesieniu do ustawy przyjętej w dniu 22 grudnia 2015 r., a ponadto wprowadzono szereg nowych przepisów budzących obawy. Ogólnie rzecz ujmując, skutki niektórych przepisów ustawy przyjętej w dniu 22 lipca 2016 r., rozważanych odrębnie lub łącznie, budzą obawy co do skuteczności kontroli zgodności z Konstytucją i co do praworządności.

4.2.1. Kworum

42. Artykuł 26 ust. 2 stanowi, że „Rozpoznanie sprawy w pełnym składzie wymaga udziału co najmniej jedenastu sędziów Trybunału”. Ponadto art. 26 ust. 1 lit. g) stanowi, że „Trybunał orzeka [...] w pełnym składzie w sprawach [...], w których trzech sędziów Trybunału, w terminie 14 dni od otrzymania przez nich odpisów skarg konstytucyjnych, a także odpisów wniosków i pytań prawnych, o których mowa w art. 38 ust. 1, złoży stosowny wniosek w tej sprawie”.
43. Artykuł 26 ust. 2 zwiększa liczbę sędziów, których udział jest wymagany do orzekania w pełnym składzie, z dziewięciu (zgodnie z ustawą z 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym i ustawą z dnia 25 czerwca 2015 r. przed zmianami wprowadzonymi ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r.) do jedenastu. Stanowi to ograniczenie procesu orzekającego Trybunału Konstytucyjnego. Zmniejszono liczbę sędziów w porównaniu z wymaganą liczbą (tj. 13 sędziów) określoną w ustawie zmieniającej z dnia 22 grudnia 2015 r. Jednakże zważywszy, że obecnie Trybunał Konstytucyjny liczy jedynie 12 sędziów do rozpatrywania spraw, uzyskanie wymaganego kworum może być czasami niemożliwe, co spowodowałoby wówczas co najmniej tymczasową niemożność orzekania przez Trybunał.
44. Co więcej, zgodnie z art. 26 ust. 1 lit. g) Trybunał orzeka w pełnym składzie m.in. w sprawach, w których trzech sędziów Trybunału złoży stosowny wniosek w tej sprawie. Sędziowie ci nie muszą być sędziami wyznaczonymi do składu orzekającego w danej sprawie. Ustawa nie stanowi, że ich wniosek musi być uzasadniony lub spełniać jakiegokolwiek szczególne warunki. Taki przepis dopuszcza niemożliwą do przewidzenia liczbę spraw wymagających orzekania w pełnym składzie i może zakłócić sprawne funkcjonowanie Trybunału i w konsekwencji wpłynąć na skuteczność kontroli zgodności prawa z Konstytucją.

4.2.2. Większość głosów

45. Artykuł 69 stanowi: „Orzeczenie zapada zwykłą większością głosów”. Stanowi to poprawę w stosunku do ustawy zmieniającej z dnia 22 grudnia 2015 r., gdyż artykuł ten nie zawiera już niekonstytucyjnego wymogu zakładającego, że orzeczenia Trybunału zapadają większością 2/3 głosów, i tym samym rozwiewa obawy wyrażone uprzednio przez Komisję.

4.2.3. Rozpatrywanie spraw według kolejności ich wpływu

46. Artykuł 38 ust. 3 stanowi, że „Terminy rozpraw, na których rozpoznawane są wnioski, wyznaczane są według kolejności wpływu spraw do Trybunału”. Artykuł 38 ust. 4 wymienia ograniczoną liczbę spraw, których nie dotyczy kolejność wpływu wniosku. Artykuł 38 ust. 5 stanowi, że „Prezes Trybunału może wyznaczyć termin rozprawy z pominięciem wymogu, o którym mowa w ust. 3 [powyżej], jeżeli jest to uzasadnione ochroną wolności lub praw obywatela, bezpieczeństwa państwa lub porządku konstytucyjnego. Na wniosek pięciu sędziów prezes Trybunału może ponownie rozważyć decyzję o wyznaczeniu terminu rozprawy”.
47. „Zasada kolejności wpływu”, zgodnie z którą Trybunał musi rozpatrywać sprawy w kolejności, w jakiej dotyczące ich wnioski zostały zarejestrowane, została wprowadzona w ustawie zmieniającej z dnia 22 grudnia 2015 r. i już uznana w orzeczeniu Trybunału za niezgodną, m.in. z Konstytucją, gdyż – jak uzasadnił Trybunał – przepis ten zakłóca niezależność sądów i niezawisłość sędziów i oddzielenia władzy sądowniczej od władzy ustawodawczej i wykonawczej.
48. Zgodnie z art. 38 ust. 3 zasada kolejności wpływu ma zastosowanie do „wniosków” i nie obejmuje „skarg konstytucyjnych”. Nawet jeśli zasada kolejności wpływu ma zastosowanie wyłącznie do wniosków, będzie ona wpływać na zdolność Trybunału do szybkiego wydawania orzeczeń co do zgodności prawa z Konstytucją na wniosek podmiotów instytucjonalnych.
49. Artykuł 38 ust. 5 de facto przewiduje możliwość odstąpienia przez prezesa Trybunału Konstytucyjnego od zasady kolejności wpływu. Jednakże możliwość ta ogranicza się do szczególnych spraw i może powodować opóźnienia, zważywszy że pięciu sędziów może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie decyzji prezesa Trybunału Konstytucyjnego w sprawie wyznaczenia daty rozprawy. Ponadto nie jest jasne, czy warunki te pozwoliłyby prezesowi Trybunału Konstytucyjnego odstąpić od zasady kolejności wpływu we wszystkich sprawach niecierpiących zwłoki.
50. W związku z powyższym nawet jeśli ustawa przyjęta w dniu 22 lipca 2016 r. stanowi poprawę w stosunku do ustawy przyjętej w dniu 22 grudnia 2015 r., oddziaływanie zasady kolejności wpływu na skuteczność Trybunału wciąż może budzić pewne obawy.

4.2.4. Minimalny okres „spoczywania” wniosku

51. Artykuł 61 ust. 1 stanowi, że „Rozprawa nie może odbyć się wcześniej niż po upływie 30 dni od doręczenia zawiadomienia o jej terminie”. Artykuł 61 ust. 3 stanowi, że „W sprawach pytań prawnych, skarg konstytucyjnych i sporów kompetencyjnych pomiędzy centralnymi konstytucyjnymi organami państwa, prezes Trybunału może zarządzić skrócenie terminu określonego w ust. 1 o połowę, chyba że odpowiednio skarżący, sąd zadający pytanie prawne albo wnioskodawca wyrazi sprzeciw w terminie 7 dni od doręczenia zarządzenia prezesa Trybunału”. Fakt, że prezes Trybunału Konstytucyjnego może zarządzić skrócenie 30-dniowego terminu o połowę stanowi poprawę w stosunku do ustawy przyjętej w dniu 22 grudnia 2015 r., nawet jeśli skarżący, sąd zadający pytanie prawne albo wnioskodawca mogą wyrazić sprzeciw wobec skrócenia tego terminu.

4.2.5. Postępowanie dyscyplinarne

52. Ustawa przyjęta w dniu 22 lipca 2016 r. nie przewiduje ingerencji innych instytucji państwowych w postępowanie dyscyplinarne dotyczące sędziów Trybunału. Stanowi to poprawę w stosunku do ustawy przyjętej w dniu 22 grudnia 2015 r. i dlatego kwestia ta nie budzi już obaw.

4.2.6. Możliwość wstrzymania rozpoznania sprawy przez Prokuratora Generalnego

53. Artykuł 61 ust. 6 stanowi, że „Nieobecność prawidłowo zawiadomionego Prokuratora Generalnego lub jego przedstawiciela na rozprawie nie wstrzymuje rozpoznania sprawy, chyba że z przepisów ustawy wynika obowiązek uczestnictwa w rozprawie”. Artykuł 30 ust. 5 stanowi, że „W sprawach rozpoznawanych przez Trybunał w pełnym składzie uczestniczy Prokurator Generalny lub jego zastępca”.

54. W praktyce połączenie art. 61 ust. 6 i art. 30 ust. 5 wydaje się umożliwiać Prokuratorowi Generalnemu, który jest również Ministrem Sprawiedliwości, odwołanie, a nawet wstrzymanie rozpoznania niektórych spraw, w tym spraw rozpoznawanych przez Trybunał w pełnym składzie, przez podjęcie decyzji o nieuczestniczeniu w rozprawie. Pozwoliłoby to na nadmierną ingerencję w funkcjonowanie Trybunału i naruszałoby niezależność sądów i niezawisłość sędziów, a także zasadę rozdziału władz.

4.2.7. Odraczanie narad

55. Artykuł 68 ust. 5 stanowi, że „W trakcie narady w pełnym składzie co najmniej czterech sędziów może zgłosić sprzeciw wobec proponowanego rozstrzygnięcia, jeśli uzna, że zagadnienie ma szczególnie doniosły charakter ze względów ustrojowych lub ze względu na porządek publiczny i nie zgadzają się oni z kierunkiem rozstrzygnięcia”. Artykuł 68 ust. 6 stanowi, że „W przypadku złożenia sprzeciwu, o którym mowa w ust. 5, narada ulega odroczeniu o 3 miesiące, a sędziowie, którzy złożyli sprzeciw, na kolejnej naradzie zwołanej po upływie tego terminu prezentują wspólną propozycję rozstrzygnięcia”. Artykuł 68 ust. 7 przewiduje, że „Jeżeli w trakcie ponownej narady, o której mowa w ust. 6, ponownie co najmniej czterech sędziów zgłosi sprzeciw, narada ulega odroczeniu o kolejne 3 miesiące. Po upływie tego terminu przeprowadza się kolejną naradę i głosowanie”.
56. W przypadku spraw rozpoznawanych przez Trybunał w pełnym składzie, co może oznaczać znaczną liczbę spraw (zob. powyżej), ustawa przyjęta w dniu 22 lipca 2016 r. zezwala co najmniej czterem sędziom Trybunału na złożenie sprzeciwu wobec proponowanego rozstrzygnięcia. Mogłoby to doprowadzić do odroczenia narad w danej sprawie o co najmniej trzy miesiące i w niektórych przypadkach o sześć miesięcy od momentu przystąpienia przez Trybunał do etapu narad. Ustawa nie przewiduje wyjątku pozwalającego na szybsze rozpoznanie spraw niecierpiących zwłoki.
57. Wpływ tych przepisów na skuteczność kontroli zgodności prawa z Konstytucją jest kwestią budzącą obawy w odniesieniu do praworządności, gdyż sprawia, że Trybunał Konstytucyjny nie jest w stanie zapewnić w pełni skutecznej kontroli zgodności prawa z Konstytucją ani skutecznego i terminowego postępowania przed sądem we wszystkich sprawach.

4.2.8. Przepisy przejściowe w odniesieniu do nierozstrzygniętych spraw

58. Artykuł 83 ust. 1 stanowi, że: „W sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy niniejszej ustawy”. Zgodnie z art. 83 ust. 2 „Trybunał jest zobowiązany do rozstrzygnięcia spraw, o których mowa w ust. 1, w ciągu roku od dnia wejścia w życie ustawy. Termin jednego roku nie dotyczy spraw określonych w art. 84”. Artykuł 84 ust. 1 przewiduje, że: „W przypadku wniosków złożonych przez podmioty, o których mowa w art. 191 ust. 1 pkt 1–5 Konstytucji, nierozstrzygniętych przed dniem wejścia w życie ustawy, Trybunał, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, zawiesza postępowania na 6 miesięcy i wzywa do uzupełnienia wniosków według wymogów określonych w art. 33 ust. 2–5”. Artykuł 84 ust. 2 stanowi, że: „Jeżeli wniosek, o którym mowa w ust. 1, zostanie uzupełniony zgodnie z wymogami określonymi w art. 33 ust. 2–5, po upływie terminu, o którym mowa w ust. 1, Trybunał postanawia o podjęciu zawieszonego postępowania. W przeciwnym razie postępowanie umarza się”.
59. Artykuł 85 ust. 1 przewiduje, że: „Jeżeli przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy został wyznaczony termin rozprawy, rozprawę odracza się, a skład orzekający dostosowuje do przepisów niniejszej ustawy”. Artykuł 85 ust. 2 stanowi, że: „Termin rozprawy wyznacza się na nowo. Rozprawa toczy się według przepisów niniejszej ustawy”. Artykuł 86 stanowi, że: „Jeżeli przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy został wyznaczony termin publicznego ogłoszenia orzeczenia, ogłoszenie orzeczenia odracza się, a skład orzekający oraz wymogi dotyczące orzeczenia dostosowuje do przepisów niniejszej ustawy”.
60. Z jednej strony art. 83 ust. 2 określa termin jednego roku od daty wejścia w życie ustawy na rozstrzygnięcie niezakończonych spraw. Z drugiej strony jednak art. 84 stanowi, w drodze odstępstwa od art. 83 ust. 2, że w przypadku nierozstrzygniętych wniosków (tj. wniosków złożonych przez podmioty instytucjonalne o zbadanie zgodności prawa z Konstytucją) postępowanie zawiesza się na 6 miesięcy. Trybunał wzywa wnioskodawców do uzupełnienia wniosków, by spełniały one nowe wymogi proceduralne, i może podjąć zawieszone postępowanie tylko po upływie terminu sześciu miesięcy (nawet jeśli wnioskodawcy wcześniej uzupełnili swoje wnioski). Ustawa nie przewiduje wyjątku pozwalającego na szybsze rozpoznanie spraw niecierpiących zwłoki.

61. Artykuły 85 i 86 są równoznaczne z ingerencją ustawodawczą w nierozstrzygnięte sprawy, zwłaszcza te, które znajdują się już na zaawansowanym etapie i mogą zakłócać funkcjonowanie Trybunału.
62. Powyższe przepisy przejściowe – wzięte razem – rodzą poważne obawy, gdyż znacznie spowalniają prace Trybunału nad wnioskami i uniemożliwiają mu zapewnienie w pełni skutecznej kontroli zgodności prawa z Konstytucją. Jest to szczególnie istotne w kontekście wszystkich wrażliwych nowych aktów ustawodawczych, o czym mowa w opinii Komisji (zob. pkt 4.3 poniżej).

4.2.9. *Vacatio legis*

63. Artykuł 92 ustawy przyjętej w dniu 22 lipca 2016 r. stanowi, że „Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia”. O ile nie dokona się prewencyjnej kontroli zgodności przepisów przedmiotowej ustawy z Konstytucją, okres *vacatio legis* wynoszący 14 dni jest zbyt krótki, by przeprowadzić skuteczną kontrolę jej zgodności z Konstytucją. Z uwagi na pewność prawa istotne jest, by zapewnić dostateczną ilość czasu umożliwiającą Trybunałowi Konstytucyjnemu przeprowadzenie kontroli zgodności przepisów ustawy z Konstytucją, zanim wejdzie ona w życie.
64. W związku z tym przypomina się, że w swojej opinii z dnia 11 marca 2016 r. Komisja Wenecka podkreśliła, że Trybunał Konstytucyjny musi mieć możliwość zbadania zgodności z Konstytucją ustawy, która reguluje funkcjonowanie Trybunału, zanim ustawa ta wejdzie w życie.

4.3. Konsekwencje braku skuteczności kontroli zgodności nowych przepisów z Konstytucją

65. Sejm przyjął, często z zastosowaniem procedury przyspieszonej, szereg szczególnie wrażliwych nowych aktów ustawodawczych, a mianowicie ustawę medialną ⁽¹⁾, nową ustawę o służbie cywilnej ⁽²⁾, ustawę o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw ⁽³⁾ oraz ustawę o prokuraturze ⁽⁴⁾ i nową ustawę o Rzeczniku Praw Obywatelskich i zmianie niektórych innych ustaw ⁽⁵⁾. Komisja zwróciła się do rządu Rzeczypospolitej Polskiej w swoich pismach z dnia 1 lutego i 3 marca 2016 r. o informacje na temat aktualnej sytuacji i treści tych reform ustawodawczych, lecz jak dotąd takich informacji nie otrzymała. Ponadto Sejm przyjął szereg innych projektów wrażliwych aktów ustawodawczych, takich jak ustawa o Radzie Mediów Narodowych ⁽⁶⁾ oraz nowa ustawa o działaniach antyterrorystycznych ⁽⁷⁾.
66. Komisja jest zdania, że dopóki Trybunał Konstytucyjny nie będzie miał w pełni możliwości zapewnienia skutecznej kontroli konstytucyjności, nie będzie miało miejsca skuteczne badanie zgodności aktów ustawodawczych, takich jak przytoczone powyżej, z Konstytucją, w tym z prawami podstawowymi.
67. Komisja stwierdza przykładowo, że nowe przepisy (jak na przykład ustawy dotyczące mediów ⁽⁸⁾) budzą obawy co do wolności i pluralizmu mediów. Mówiąc bardziej konkretnie, nowa ustawa zmienia zasady dotyczące mianowania zarządu i rady nadzorczej nadawców publicznych, oddając je pod kontrolę rządu (Ministra Skarbu), a nie niezależnego organu. Nowa ustawa przewiduje także natychmiastowe zwolnienie obecnych członków zarządu i rady nadzorczej. W tym względzie Komisja chciałaby w szczególności dowiedzieć się, jakie możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej mają osoby poszkodowane przez tę ustawę.

⁽¹⁾ Ustawa z dnia 30 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji, opublikowana w Dzienniku Ustaw dnia 7 stycznia 2016 r. pod poz. 25.

⁽²⁾ Ustawa z dnia 30 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o służbie cywilnej oraz niektórych innych ustaw, opublikowana w Dzienniku Ustaw dnia 8 stycznia 2016 r. pod poz. 34.

⁽³⁾ Ustawa z dnia 15 stycznia 2016 r. o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw, opublikowana w Dzienniku Ustaw dnia 4 lutego 2016 r. pod poz. 147.

⁽⁴⁾ Ustawa z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze, opublikowana w Dzienniku Ustaw dnia 15 lutego 2016 r. pod poz. 177; Ustawa z dnia 28 stycznia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o prokuraturze, opublikowana w Dzienniku Ustaw dnia 15 lutego 2016 r. pod poz. 178.

⁽⁵⁾ Ustawa z dnia 18 marca 2016 r. o zmianie ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich oraz niektórych innych ustaw. Ustawa ta została podpisana przez Prezydenta RP w dniu 4 maja 2016 r.

⁽⁶⁾ Ustawa z dnia 22 czerwca 2016 r. o Radzie Mediów Narodowych. Ustawa ta została podpisana przez Prezydenta RP w dniu 27 czerwca 2016 r.

⁽⁷⁾ Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych. Ustawa ta została podpisana przez Prezydenta RP w dniu 22 czerwca 2016 r. Komisji jest ponadto wiadome, że w dniu 5 maja 2016 r. Minister Sprawiedliwości przedłożył Rządowemu Centrum Legislacji nową ustawę o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa.

⁽⁸⁾ Ustawa z dnia 30 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji, opublikowana w Dzienniku Ustaw dnia 7 stycznia 2016 r. pod poz. 25, oraz Ustawa z dnia 22 czerwca 2016 r. o Radzie Mediów Narodowych. Ustawa ta została podpisana przez Prezydenta RP w dniu 27 czerwca 2016 r.

68. Ważne z punktu widzenia praworządności i praw podstawowych są również przepisy takie jak nowa ustawa o służbie cywilnej ⁽¹⁾. W odniesieniu do tej kwestii Komisja poprosiła rząd Rzeczypospolitej Polskiej w swoich pismach z dnia 1 lutego i 3 marca 2016 r. ⁽²⁾ o przekazanie informacji na temat możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej przez osoby poszkodowane przez te przepisy. Rząd Rzeczypospolitej Polskiej jak dotąd nie udzielił Komisji informacji na ten temat.
69. Ustawa o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw ⁽³⁾ może także budzić obawy co do zgodności z prawami podstawowymi, w tym z zasadami prywatności i ochrony danych. W dniach 28–29 kwietnia 2016 r. do Warszawy udała się delegacja Komisji Weneckiej w celu omówienia zmian ustawy o Policji oraz innych ustaw i wydała opinię na swoim posiedzeniu w dniach 10–11 czerwca 2016 r. ⁽⁴⁾. W opinii tej stwierdzono, między innymi, że gwarancje procesowe i warunki materialne określone w przedmiotowej ustawie są nadal niewystarczające, aby zapobiec nadużywaniu jej przepisów i nieuzasadnionemu ingerowaniu w prywatność obywateli.
70. Ponadto nowa ustawa o działaniach antyterrorystycznych może budzić wątpliwości co do zgodności z prawami podstawowymi ⁽⁵⁾ i podlega kontroli zgodności prawa z Konstytucją.
71. Podsumowując, Komisja jest zdania, że dopóki Trybunał Konstytucyjny nie będzie miał w pełni możliwości zapewnienia skutecznej kontroli konstytucyjności, nie będzie miało miejsca skuteczne badanie zgodności aktów ustawodawczych z prawami podstawowymi. Budzi to poważne obawy co do praworządności, zwłaszcza w obliczu uchwalenia niedawno przez Sejm szeregu szczególnie wrażliwych aktów ustawodawczych, w przypadku których należałoby umożliwić zbadanie ich konstytucyjności. Obawy te potęguje fakt, że – jak wspomniano powyżej – ustawa przyjęta w dniu 22 lipca 2016 r. przewiduje zawieszenie postępowania w odniesieniu do szeregu spraw będących w toku.

5. SYSTEMOWE ZAGROŻENIE PRAWORZĄDNOŚCI

72. Z przyczyn przedstawionych powyżej Komisja jest zdania, że w Polsce istnieje systemowe zagrożenie praworządności. Fakt, że Trybunałowi Konstytucyjnemu uniemożliwia się zapewnienie w pełni skutecznej kontroli zgodności prawa z Konstytucją ma negatywny wpływ na jego integralność, stabilność i prawidłowe funkcjonowanie, które jest jedną z podstawowych gwarancji praworządności w Polsce. Tam, gdzie w ramach wymiaru sprawiedliwości ustanowiono trybunał konstytucyjny, jego skuteczność jest jednym z podstawowych elementów praworządności.
73. Poszanowanie zasady praworządności jest nie tylko zasadniczym warunkiem ochrony wszystkich podstawowych wartości wymienionych w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej. Jest to także konieczny warunek przestrzegania wszystkich praw i obowiązków wynikających z traktatów i z prawa międzynarodowego oraz zapewnienia zaufania wszystkim obywateli, przedsiębiorstw i organów krajowych do systemów prawnych wszystkich innych państw członkowskich.

6. ZALECENIE

74. Komisja zaleca, aby władze polskie podjęły właściwe działania w celu pilnego wyeliminowania systemowego zagrożenia praworządności. W szczególności Komisja zaleca władzom polskim, co następuje:
- a) pełne wykonanie wyroków Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 i 9 grudnia 2015 r., zgodnie z którymi stanowiska sędziów Trybunału Konstytucyjnego ma objąć trzech sędziów wybranych zgodnie z prawem przez poprzedniego ustawodawcę w październiku 2015 r., a nie trzech sędziów wybranych przez nowego ustawodawcę bez ważnej podstawy prawnej;
 - b) ogłoszenie i pełne wykonanie wyroków Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 marca 2016 r. i jego późniejszych wyroków oraz zagwarantowanie automatycznego ogłaszania przyszłych wyroków niezależnie od decyzji władzy wykonawczej lub ustawodawczej;

⁽¹⁾ Ustawa z dnia 30 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o służbie cywilnej oraz niektórych innych ustaw, opublikowana w Dzienniku Ustaw dnia 8 stycznia 2016 r. pod poz. 34.

⁽²⁾ Pismo wiceprzewodniczącego Fransa Timmermansa do ministra Zbigniewa Ziobro z dnia 1 lutego 2016 r. Pismo wiceprzewodniczącego Fransa Timmermansa do ministra spraw zagranicznych Witolda Waszczykowskiego z dnia 3 marca 2016 r.

⁽³⁾ Ustawa z dnia 15 stycznia 2016 r. o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw, opublikowana w Dzienniku Ustaw dnia 4 lutego 2016 r. pod poz. 147.

⁽⁴⁾ Opinia nr 839/2016.

⁽⁵⁾ Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych. Ustawa ta została podpisana przez Prezydenta RP w dniu 22 czerwca 2016 r.

- c) zagwarantowanie zgodności wszelkich nowelizacji ustawy o Trybunale Konstytucyjnym z wyrokami Trybunału Konstytucyjnego, w tym z wyrokami z dnia 3 i 9 grudnia 2015 r. i 9 marca 2016 r. oraz pełnego uwzględnienia w tych nowelizacjach opinii Komisji Weneckiej; zagwarantowanie, aby skuteczność Trybunału Konstytucyjnego jako gwaranta Konstytucji nie była podważana przez wymogi – czy przez pojedyncze wymogi czy też przez łączne skutki wymogów – jak opisane powyżej wymogi dotyczące kworum, rozpoznawania spraw według kolejności ich wpływu, możliwości wstrzymania przez Prokuratora Generalnego rozpoznania spraw, odraczania narad lub przepisów przejściowych dotyczących niezakończonych spraw oraz zawieszenia postępowania;
 - d) zagwarantowanie, aby Trybunał Konstytucyjny mógł dokonać kontroli zgodności prawa z Konstytucją przyjętej w dniu 22 lipca 2016 r. nowej ustawy o Trybunale Konstytucyjnym przed jej wejściem w życie; opublikowanie i pełne wykonanie wyroku Trybunału w tej sprawie;
 - e) zaniechanie działań i wypowiedzi publicznych, które mogłyby podważyć legitymację i skuteczne działanie Trybunału Konstytucyjnego.
75. Komisja podkreśla, że lojalna współpraca, wymagana między różnymi instytucjami państwowymi w kwestiach związanych z praworządnością, jest niezwykle ważna w celu znalezienia rozwiązania w obecnej sytuacji. Komisja zachęca również władze polskie do zasięgnięcia opinii Komisji Weneckiej na temat przyjętej w dniu 22 lipca 2016 r. nowej ustawy o Trybunale Konstytucyjnym.
76. Komisja wzywa rząd Rzeczypospolitej Polskiej do rozwiązania wyszczególnionych w niniejszym zaleceniu problemów w terminie trzech miesięcy od otrzymania niniejszego zalecenia i do poinformowania Komisji o podjętych w tym celu krokach.
77. Komisja jest gotowa podjąć z rządem Rzeczypospolitej Polskiej konstruktywny dialog w oparciu o niniejsze zalecenie.

Sporządzono w Brukseli dnia 27 lipca 2016 r.

W imieniu Komisji
Frans TIMMERMANS
Wiceprzewodniczący

REGULAMINY WEWNĘTRZNE

ZMIANA REGULAMINU POSTĘPOWANIA PRZED TRYBUNAŁEM SPRAWIEDLIWOŚCI

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 253 akapit szósty,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, w szczególności jego art. 106a ust. 1,

uwzględniając Protokół w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 63,

zważywszy, że w związku z wejściem w życie z dniem 1 lipca 2015 r. regulaminu postępowania przed Sądem należy wprowadzić do regulaminu postępowania przed Trybunałem przepis umożliwiający Trybunałowi, w zawisłych przed nim postępowaniach odwoławczych, właściwe przetwarzanie informacji lub materiałów, które zostały przedstawione przez stronę główną przed Sądem na podstawie art. 105 § 1 lub § 2 regulaminu postępowania przed Sądem i które ze względu na ich poufny charakter nie zostały przekazane przeciwnej stronie głównej,

za zgodą Rady udzieloną w dniu 6 lipca 2016 r.,

PRZYJMUJE ZMIANĘ REGULAMINU POSTĘPOWANIA W NASTĘPUJĄCYM BRZMIENIU:

Artykuł 1

W tytule piątym, rozdziale 8 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości z dnia 25 września 2012 r. ⁽¹⁾ dodaje się następujący artykuł:

„Artykuł 190a

Przetwarzanie informacji lub materiałów przedstawionych Sądowi na podstawie art. 105 jego regulaminu postępowania

1. Jeżeli zostało wniesione odwołanie od orzeczenia Sądu wydanego w postępowaniu, w którym informacje lub materiały zostały przez stronę główną przedstawione na podstawie art. 105 regulaminu postępowania przed Sądem i nie zostały one przekazane przeciwnej stronie głównej, sekretarz Sądu udostępnia te informacje lub materiały Trybunałowi na warunkach określonych w decyzji, o której mowa w § 11 rzeczonego artykułu.
2. Informacje lub materiały, o których mowa w § 1, nie są przekazywane stronom postępowania przed Trybunałem.
3. Trybunał czuwa nad tym, by informacje poufne zawarte w informacjach lub materiałach, o których mowa w § 1, nie zostały ujawnione ani w orzeczeniu kończącym postępowanie, ani, w stosownym wypadku, w opinii rzecznika generalnego.
4. Informacje lub materiały, o których mowa w § 1, zwraca się stronie, która je przedstawiła Sądowi, niezwłocznie po doręczeniu orzeczenia kończącego postępowanie przed Trybunałem, chyba że sprawa zostaje przekazana Sądowi do ponownego rozpoznania. W takim wypadku odnośne informacje lub materiały zostają ponownie udostępnione Sądowi, na warunkach określonych w decyzji, o której mowa w § 5.
5. Trybunał określa w drodze decyzji zasady bezpieczeństwa w celu ochrony informacji lub materiałów, o których mowa w § 1. Decyzja ta podlega opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.[”]

⁽¹⁾ Dz.U. L 265 z 29.9.2012, s. 1 (sprostowanie Dz.U. L 173 z 30.6.2016, s. 108), zmieniony w dniu 18 czerwca 2013 r. (Dz.U. L 173 z 26.6.2013, s. 65).

Artykuł 2

1. Niniejsza zmiana regulaminu postępowania, której tekstami autentycznymi są jej wersje sporządzone w językach określonych w art. 36 rzeczonego regulaminu, zostaje opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* i wchodzi w życie z dniem jej opublikowania.
2. Przepisy art. 190a stosują się od dnia wejścia w życie decyzji, o której mowa w art. 190a § 5.

Przyjęto w Luksemburgu dnia 19 lipca 2016 r.

ZMIANA REGULAMINU POSTĘPOWANIA PRZED SĄDEM

SĄD,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 254 akapit piąty,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, w szczególności jego art. 106a ust. 1,

uwzględniając Protokół w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 63,

mając na uwadze, że rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2424 z dnia 16 grudnia 2015 r. zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 207/2009 w sprawie wspólnotowego znaku towarowego i rozporządzenie Komisji (WE) nr 2868/95 wykonujące rozporządzenie Rady (WE) nr 40/94 w sprawie wspólnotowego znaku towarowego oraz uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 2869/95 w sprawie opłat na rzecz Urzędu Harmonizacji w ramach Rynku Wewnętrznego (znaki towarowe i wzory) ⁽¹⁾ zmienia nazwę Urzędu Harmonizacji w ramach Rynku Wewnętrznego (znaki towarowe i wzory) oraz że w konsekwencji należy zmienić regulamin postępowania w celu wprowadzenia do niego odesłania do Urzędu Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej,

za zgodą Trybunału Sprawiedliwości,

za zgodą Rady udzieloną w dniu 6 lipca 2016 r.,

PRZYJMUJE ZMIANĘ REGULAMINU POSTĘPOWANIA W NASTĘPUJĄCYM BRZMIENIU:

Artykuł 1

W art. 1 § 2 lit. g) regulaminu postępowania przed Sądem ⁽²⁾ odesłanie do „Urzędu Harmonizacji w ramach Rynku Wewnętrznego (znaki towarowe i wzory)” zastępuje się odesłaniem do „Urzędu Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej”.

Artykuł 2

Niniejsza zmiana regulaminu postępowania, której tekstami autentycznymi są jej wersje sporządzone w językach określonych w art. 44 rzeczonego regulaminu, zostaje opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* i wchodzi w życie w dniu jej opublikowania.

Sporządzono w Luksemburgu dnia 13 lipca 2016 r.

E. COULON
Sekretarz

M. JAEGER
Prezes

⁽¹⁾ Dz.U. L 341 z 24.12.2015, s. 21.

⁽²⁾ Regulamin postępowania przed Sądem (Dz.U. L 105 z 23.4.2015, s. 1).

ZMIANA REGULAMINU POSTĘPOWANIA PRZED SĄDEM

SĄD,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 254 akapit piąty,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, w szczególności jego art. 106a ust. 1,

uwzględniając Protokół w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 63,

mając na uwadze, że informacje lub materiały mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sporu i poufne, które zostały przedstawione na podstawie art. 105 regulaminu postępowania przed Sądem i nie zostały zwrócone w toku postępowania, powinny zostać udostępnione Trybunałowi Sprawiedliwości, aby w wypadku zaskarżenia orzeczenia Sądu wydanego w wyniku postępowania, w którym został zastosowany szczególny reżim ustanowiony w art. 105, Trybunał mógł w pełni sprawować funkcję sądu odwoławczego,

mając na uwadze, że informacje lub materiały powinny natomiast zostać zwrócone stronie głównej, która je przedstawiła, jeżeli w terminie określonym w Protokole w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie zostało wniesione odwołanie,

zważywszy, że w związku z powyższym należy zmienić regulamin postępowania przed Sądem,

za zgodą Trybunału Sprawiedliwości,

za zgodą Rady udzieloną w dniu 6 lipca 2016 r.,

PRZYJMUJE NASTĘPUJĄCĄ ZMIANĘ DO SWOJEGO REGULAMINU POSTĘPOWANIA:

Artykuł 1

W art. 105 regulaminu postępowania przed Sądem ⁽¹⁾ § 10 otrzymuje brzmienie:

„§ 10. Informacje lub materiały, o których mowa w § 5, które nie zostały usunięte, na podstawie § 7, przez stronę główną, która je przedstawiła, zwraca się zainteresowanej stronie niezwłocznie po upływie terminu określonego w art. 56 akapit pierwszy statutu, chyba że w tym terminie zostało wniesione odwołanie od orzeczenia Sądu. Jeżeli takie odwołanie zostało wniesione, przedmiotowe informacje lub materiały zostają udostępnione Trybunałowi Sprawiedliwości na warunkach określonych w decyzji, o której mowa w § 11.”.

Artykuł 2

Niniejsza zmiana regulaminu postępowania, której tekstami autentycznymi są jej wersje sporządzone w językach określonych w art. 44 rzeczonego regulaminu, zostaje opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* i wchodzi w życie w dniu jej opublikowania.

Sporządzono w Luksemburgu w dniu 13 lipca 2016 r.

E. COULON
Sekretarz

M. JAEGER
Prezes

⁽¹⁾ Regulamin postępowania przed Sądem (Dz.U. L 105 z 23.4.2015, s. 1).

ZMIANY DO REGULAMINU POSTĘPOWANIA PRZED SĄDEM

SĄD,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 254 akapit piąty,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, w szczególności jego art. 106a ust. 1,

uwzględniając Protokół w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 63,

mając na uwadze, że rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2016/1192 z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie przekazania Sądowi właściwości do rozpoznawania w pierwszej instancji sporów między Unią Europejską a jej pracownikami ⁽¹⁾, które powinno wejść w życie w dniu 1 września 2016 r., przewiduje, iż Sąd jest właściwy do rozpoznawania w pierwszej instancji sporów między Unią a jej pracownikami na mocy art. 270 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w tym sporów między każdą instytucją, każdym organem lub każdą jednostką organizacyjną, z jednej strony, a ich personelem, z drugiej strony, w odniesieniu do których przyznano właściwość Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej,

zważywszy, że w związku z powyższym należy zmienić odpowiednio regulamin postępowania przed Sądem,

za zgodą Trybunału Sprawiedliwości,

za zgodą Rady udzieloną w dniu 6 lipca 2016 r.,

PRZYJMUJE NASTĘPUJĄCE ZMIANY DO SWOJEGO REGULAMINU POSTĘPOWANIA:

Artykuł 1

W regulaminie postępowania przed Sądem ⁽²⁾ wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 § 2:

a) lit. i) otrzymuje brzmienie:

„i) przez »skargi bezpośrednie« rozumie się skargi wniesione na podstawie art. 263 TFUE, 265 TFUE, 268 TFUE, 270 TFUE i 272 TFUE;”;

b) dodaje się następujący tekst jako lit. j):

„j) przez »regulamin pracowniczy« rozumie się rozporządzenie ustanawiające regulamin pracowniczy urzędników Unii Europejskiej i warunki zatrudnienia innych pracowników Unii.”;

2) w art. 29 wprowadza się następujące zmiany:

a) w § 1 lit. b) słowa „sprawy wniesione na podstawie art. 263 akapit czwarty TFUE, art. 265 akapit trzeci TFUE i art. 268 TFUE” zastępuje się słowami „sprawy wniesione na podstawie art. 263 akapit czwarty TFUE, art. 265 akapit trzeci TFUE, art. 268 TFUE i art. 270 TFUE”;

b) dotychczasowy § 2 lit. b) otrzymuje oznaczenie § 2 lit. c);

⁽¹⁾ Dz.U. L 200 z 26.7.2016, s. 137.

⁽²⁾ Regulamin postępowania przed Sądem (Dz.U. L 105 z 23.4.2015, s. 1).

- c) w § 2 dodaje się następujący tekst jako lit. b):
- „b) skarg wniesionych na podstawie art. 270 TFUE, w których wyraźnie podniesiono zarzut nielegalności aktu o charakterze generalnym, chyba że kwestie podniesione w tym zarzucie zostały już rozstrzygnięte przez Trybunał Sprawiedliwości lub Sąd;”;
- 3) w art. 39 § 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
- „Urzędnicy i inni pracownicy, których zadaniem jest bezpośrednie wspieranie prezesa, sędziów i sekretarza, są powoływani zgodnie z regulaminem pracowniczym”;
- 4) w art. 78 wprowadza się następujące zmiany:
- a) dotychczasowe §§ 2–5 otrzymują oznaczenie §§ 3–6;
- b) dodaje się następujący tekst jako § 2:
- „§ 2. Do skargi wniesionej na podstawie art. 270 TFUE załącza się w stosownym przypadku zażalenie w rozumieniu art. 90 ust. 2 regulaminu pracowniczego oraz decyzję w przedmiocie tego zażalenia wraz ze wskazaniem dat, w których zażalenie zostało wniesione, a decyzja podana do wiadomości.”;
- c) w dotychczasowym § 5, który otrzymuje oznaczenie § 6, odesłanie do „§§ 1–4,” zastępuje się odesłaniem do „§§ 1–5,”;
- 5) w art. 80 § 2 słowa „w art. 78 § 5” zastępuje się słowami „w art. 78 § 6”;
- 6) w art. 81 § 2 odesłanie do „art. 78 §§ 3–5.” zastępuje się odesłaniem do „art. 78 §§ 4–6.”;
- 7) w art. 86 wprowadza się następujące zmiany:
- a) dotychczasowe §§ 3–6 otrzymują oznaczenia §§ 4–7;
- b) dodaje się następujący tekst jako § 3:
- „§ 3. W sprawach wniesionych na podstawie art. 270 TFUE dostosowania skargi dokonuje się w odrębnym piśmie i w odstępie od przepisów § 2 w terminie przewidzianym w art. 91 ust. 3 regulaminu pracowniczego, w którym można wystąpić z żądaniem stwierdzenia nieważności aktu uzasadniającego dostosowanie skargi”;
- 8) w art. 110 dodaje się paragraf w brzmieniu:
- „§ 4. W sprawach wniesionych na podstawie art. 270 TFUE członkowie składu orzekającego oraz rzecznik generalny mogą podczas rozprawy wezwać strony do wypowiedzenia się w przedmiocie określonych aspektów sporu”;
- 9) w art. 120 skreśla się słowa „lub Sądowi do spraw Służby Publicznej”;
- 10) w art. 124 § 1 słowa „Jeżeli przed wydaniem przez Sąd orzeczenia strony główne zawrą ugodę” zastępuje się słowami „Jeżeli przed wydaniem przez Sąd orzeczenia strony główne zawrą ugodę pozasądową w przedmiocie rozwiązania kończącego spór”.
- 11) po art. 125 dodaje się następujący rozdział zawierający cztery artykuły:

„Rozdział 11a

POSTĘPOWANIE UGODOWE Z INICJATYWY SĄDU W SPRAWACH WNIESIONYCH NA PODSTAWIE ART. 270 TFUE

Artykuł 125a

Zasady

1. W każdej fazie postępowania Sąd może badać możliwość przeprowadzenia postępowania ugodowego w odniesieniu do całości lub części sporu między stronami głównymi.

2. Sąd powierza sędziemu sprawozdawcy, wspieranemu przez sekretarza, zadanie podjęcia starań o przeprowadzenie postępowania ugodowego.
3. Sędzia sprawozdawca może występować z propozycją rozwiązania lub rozwiązań kładących kres sporowi, podejmować stosowne środki w celu ułatwienia osiągnięcia ugody oraz wykonywać środki, które podjął w tym celu. Sędzia sprawozdawca może w szczególności:
 - a) wezwać strony główne do przedstawienia informacji lub złożenia wyjaśnień;
 - b) wezwać strony główne do przedstawienia dokumentów;
 - c) wezwać na posiedzenia osoby reprezentujące strony główne, same strony główne lub każdego urzędnika lub innego pracownika instytucji umocowanego do prowadzenia negocjacji w przedmiocie ewentualnej ugody;
 - d) utrzymywać, przy okazji posiedzeń, o których mowa w lit. c), odrębne kontakty z każdą ze stron głównych, jeżeli wyrażą one na to zgodę.
4. Paragrafy 1–3 stosuje się również do postępowania w przedmiocie zastosowania środków tymczasowych.

Artykuł 125b

Znaczenie ugody stron głównych

1. Jeżeli strony główne zawrą przed sędzią sprawozdawcą ugodę w przedmiocie rozwiązania kończącego spór, mogą one wnieść o stwierdzenie postanowień tej ugody w dokumencie podpisanym przez sędziego sprawozdawcę oraz sekretarza. Dokument ten doręcza się stronom głównym; stanowi on dokument urzędowy.
2. Sprawa jest wykreślana z rejestru na podstawie wydanego przez prezesa postanowienia z uzasadnieniem. Na wniosek strony głównej za zgodą przeciwnej strony głównej postanowienia ugody zawartej przez strony główne zostają ujęte w treści postanowienia o wykreśleniu sprawy.
3. Prezes rozstrzyga o kosztach zgodnie z ugodą lub, w braku postanowień o kosztach w ugodzie, zgodnie z uznaniem. W stosownym przypadku rozstrzyga on o kosztach interwenienta zgodnie z art. 138.

Artykuł 125c

Specjalny rejestr i odrębne akta

1. Materiały przedłożone w ramach postępowania ugodowego w rozumieniu art. 125a:
 - są wpisywane do specjalnego rejestru, który nie podlega przepisom art. 36 i 37,
 - są przechowywane w aktach odrębnych od akt sprawy.
2. Materiały przedłożone w ramach postępowania ugodowego w rozumieniu art. 125a podaje się do wiadomości stron głównych, z wyjątkiem materiałów, które każda z nich przekazała sędziemu sprawozdawcy w ramach odrębnych kontaktów przewidzianych w art. 125a § 3 lit. d).
3. Strony główne mogą mieć dostęp do materiałów zawartych w aktach odrębnych od akt sprawy, o których mowa w § 1, z wyjątkiem materiałów, które każda ze stron głównych przekazała sędziemu sprawozdawcy w ramach odrębnych kontaktów przewidzianych w art. 125a § 3 lit. d).
4. Materiały zawarte w aktach odrębnych od akt sprawy, o których mowa w § 1, nie mogą zostać udostępnione interwenientowi.

5. Strony mogą przeglądać w sekretariacie specjalny rejestr, o którym mowa w § 1.

Artykuł 125d

Postępowanie ugodowe i postępowanie sądowe

W toku postępowania sądowego ani Sąd, ani strony główne nie mogą posługiwać się wyrażonymi, poczynionymi lub sporządzonymi do celów postępowania ugodowego opiniami, sugestiami, propozycjami i ustępstwami lub dokumentami.”;

- 12) w art. 127 wprowadza się następujące zmiany:

a) tytuł „Przekazanie sprawy do Trybunału Sprawiedliwości lub do Sądu do spraw Służby Publicznej” otrzymuje brzmienie „Przekazanie sprawy do Trybunału Sprawiedliwości”;

b) skreśla się słowa „i art. 8 ust. 2 załącznika I do statutu”;

- 13) w art. 130 § 7 zdanie drugie „Sąd przekazuje sprawę do Trybunału Sprawiedliwości lub do Sądu do spraw Służby Publicznej, jeżeli sprawa należy do ich właściwości.” otrzymuje brzmienie „Sąd przekazuje sprawę do Trybunału Sprawiedliwości, jeżeli sprawa należy do jego właściwości.”;

- 14) w art. 135 § 1 skreśla się słowa „W wyjątkowych przypadkach,”;

- 15) w art. 143 § 4 odesłanie do „art. 78 §§ 3–5” zastępuje się odesłaniem do „art. 78 §§ 4–6”;

- 16) w art. 147 § 5:

a) odesłanie do „art. 78 § 3.” zastępuje się odesłaniem do „art. 78 § 4.”;

b) odesłanie do „art. 78 § 5.” zastępuje się odesłaniem do „art. 78 § 6.”;

- 17) w art. 156 wprowadza się następujące zmiany:

a) dotychczasowe §§ 3 i 4 otrzymują oznaczenia §§ 4 i 5;

b) dodaje się następujący tekst jako § 3:

„§ 3. W sprawach wniesionych na podstawie art. 270 TFUE wnioski, o których mowa w §§ 1 i 2, mogą być składane od chwili wniesienia zażalenia przewidzianego w art. 90 ust. 2 regulaminu pracowniczego, na zasadach określonych w art. 91 ust. 4 regulaminu pracowniczego.”;

- 18) w art. 173 § 5 odesłanie do „art. 78 §§ 3–5” zastępuje się odesłaniem do „art. 78 §§ 4–6”;

- 19) w art. 175 § 4 odesłanie do „art. 78 §§ 3–5” zastępuje się odesłaniem do „art. 78 §§ 4–6”;

- 20) w art. 193 wprowadza się następujące zmiany:

a) w § 1 skreśla się słowa „lub Sądu do spraw Służby Publicznej”;

b) skreśla się § 2;

c) skreśla się oznaczenie „§ 1.” poprzedzające treść pierwszego paragrafu;

- 21) w art. 196 § 2 słowa „Sądu do spraw Służby Publicznej” zastępuje się słowami „Sądu orzekającego jako sąd pierwszej instancji” oraz po słowie „Sąd” dodaje się słowa „orzekający jako sąd odwoławczy”;

- 22) w art. 213 § 3 skreśla się słowa „oraz Sądowi do spraw Służby Publicznej”.

Artykuł 2

Niniejsze zmiany do regulaminu postępowania, których tekstami autentycznymi są ich wersje sporządzone w językach określonych w art. 44 rzeczonego regulaminu, zostają opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* i wchodzi w życie w dniu 1 września 2016 r.

Sporządzono w Luksemburgu dnia 13 lipca 2016 r.

E. COULON
Sekretarz

M. JAEGER
Prezes

ZMIANY DO PRAKTYCZNYCH PRZEPISÓW WYKONAWCZYCH DO REGULAMINU POSTĘPOWANIA PRZED SĄDEM

SĄD,

uwzględniając art. 224 regulaminu postępowania,

uwzględniając Praktyczne przepisy wykonawcze do regulaminu postępowania przed Sądem;

PRZYJMUJE NINIEJSZE ZMIANY DO PRAKTYCZNYCH PRZEPISÓW WYKONAWCZYCH DO REGULAMINU POSTĘPOWANIA PRZED SĄDEM:

Artykuł 1

W Praktycznych przepisach wykonawczych do regulaminu postępowania przed Sądem ⁽¹⁾ wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w pkt 14 słowa: „w przypadkach przewidzianych w art. 54 akapit pierwszy statutu i art. 8 ust. 1 załącznika do tego statutu – datę złożenia pisma procesowego u sekretarza Trybunału Sprawiedliwości lub sekretarza Sądu do spraw Służby Publicznej.” zastępuje się następującymi słowami: „w przypadkach przewidzianych w art. 54 akapit pierwszy statutu – datę złożenia pisma procesowego u sekretarza Trybunału Sprawiedliwości.”;
- 2) po pkt 14 dodaje się następujący tekst jako pkt 14a:

„14a. Zgodnie z art. 125c regulaminu postępowania materiały przedłożone w ramach postępowania ugodowego, o którym mowa w art. 125a–125d regulaminu postępowania, są wpisywane do specjalnego rejestru, który nie podlega przepisom art. 36 i 37 tego regulaminu”;
- 3) po pkt 24 dodaje się następujący tekst jako pkt 24a:

„24a. Materiały przedłożone w ramach postępowania ugodowego w rozumieniu art. 125a regulaminu postępowania są przechowywane w aktach odrębnych od akt sprawy”;
- 4) pkt 26 zdanie pierwsze otrzymuje następujące brzmienie:

„26. Po zakończeniu postępowania przed Sądem sekretariat zamyka i archiwizuje akta sprawy oraz akta, o których mowa w art. 125c § 1 regulaminu postępowania”;
- 5) po pkt 33 dodaje się następujący tekst jako pkt 33a:

„33a. Wymogi określone w pkt 28–33 powyżej nie dotyczą dostępu do akt, o których mowa w art. 125c § 1 regulaminu postępowania. Dostęp do tych szczególnych akt jest uregulowany w tym samym przepisie regulaminu postępowania”;
- 6) w pkt 110 odesłanie do „art. 78 § 5,” zastępuje się odesłaniem do „art. 78 § 6,”;
- 7) punkt 114 otrzymuje następujące brzmienie:

„114. W odniesieniu do skarg bezpośrednich w rozumieniu art. 1 regulaminu postępowania maksymalną liczbę stron pisma procesowego (*) ustala się następująco.

⁽¹⁾ Dz.U. L 152 z 18.6.2015, s. 1.

W odniesieniu do skarg bezpośrednich innych niż skargi wniesione na podstawie art. 270 TFUE:

- dla skargi i odpowiedzi na skargę: 50 stron,
- dla repliki i dupliki: 25 stron,
- dla pisma podnoszącego zarzut niedopuszczalności i uwag w przedmiocie tego zarzutu: 20 stron,
- dla uwag interwenienta: 20 stron, dla uwag w przedmiocie uwag interwenienta: 15 stron.

W odniesieniu do skarg bezpośrednich wniesionych na podstawie art. 270 TFUE:

- dla skargi i odpowiedzi na skargę: 30 stron,
- dla repliki i dupliki: 15 stron,
- dla pisma podnoszącego zarzut niedopuszczalności i uwag w przedmiocie tego zarzutu: 10 stron,
- dla uwag interwenienta: 10 stron, dla uwag w przedmiocie uwag interwenienta: 5 stron

(*) Tekst powinien spełniać wymogi określone w pkt 96 lit. c) niniejszych praktycznych przepisów wykonawczych.”;

8) po pkt 140 dodaje się następujący tekst jako pkt 140a:

„140a. W sprawach wniesionych na podstawie art. 270 TFUE wskazane jest, by instytucje załączyły do odpowiedzi na skargę przytaczane akty o charakterze generalnym, które nie są publikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, wraz z podaniem daty ich przyjęcia, daty ich wejścia w życie oraz, w stosownym przypadku, daty ich uchylenia”;

9) w pkt 243 odesłanie do „art. 78 § 3,” zastępuje się odesłaniem do „art. 78 § 4,”;

10) w pkt 264 odesłanie do „art. 156 § 4,” zastępuje się odesłaniem do „art. 156 § 5,”;

11) w załączniku 1 wprowadza się następujące zmiany:

- a) we wprowadzeniu odesłanie do „art. 78 § 5,” zastępuje się odesłaniem do „art. 78 § 6,”;
- b) w lit. b) odesłanie w pierwszej kolumnie do „art. 78 § 3,” zastępuje się odesłaniem do „art. 78 § 4,”;
- c) dotychczasowe lit. e)–g) otrzymują oznaczenia lit. f)–h);
- d) w pierwszej kolumnie dodaje się następujący tekst jako lit. e):

„e) przedłożenie zażalenia w rozumieniu art. 90 ust. 2 regulaminu pracowniczego oraz decyzji w przedmiocie tego zażalenia (art. 78 § 2 regulaminu postępowania)”;

e) w lit. e), która otrzymuje oznaczenie lit. f), odesłanie w pierwszej kolumnie do „art. 78 § 2,” zastępuje się odesłaniem do „art. 78 § 3,”;

f) w pierwszej kolumnie dodaje się następujący tekst jako lit. h):

„h) wskazanie daty wniesienia zażalenia w rozumieniu art. 90 ust. 2 regulaminu pracowniczego oraz daty podania do wiadomości decyzji w przedmiocie tego zażalenia (art. 78 § 2 regulaminu postępowania)”.

Artykuł 2

Niniejsze zmiany do Praktycznych przepisów wykonawczych do regulaminu postępowania przed Sądem zostają opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Wchodzą one w życie w dniu 1 września 2016 r.

Sporządzono w Luksemburgu w dniu 13 lipca 2016 r.

E. COULON
Sekretarz

M. JAEGER
Prezes

SPROSTOWANIA**Sprostowanie do rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) 2016/466 z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie wykonania art. 21 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2016/44 w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Libii**

(Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 85 z 1 kwietnia 2016 r.)

Strony 4 i 5, załącznik (dotyczący załącznika III do rozporządzenia (UE) 2016/44): numery „16.”, „17.” i „18.” przed wymienionymi osobami zastępuje się numerami „21.”, „22.” i „23.”.

Sprostowanie do rozporządzenia Rady (UE) 2016/363 z dnia 14 marca 2016 r. zmieniającego rozporządzenie Rady (WE) nr 881/2002 wprowadzające niektóre szczególne środki ograniczające skierowane przeciwko niektórym osobom i podmiotom związanym z siecią Al-Kaida

(Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 68 z dnia 15 marca 2016 r.)

Strona 2, art. 1 pkt 1:

- zamiast: „1) tytuł otrzymuje brzmienie: »Rozporządzenie Rady (WE) nr 881/2002 z dnia 27 maja 2002 r. wprowadzające niektóre szczególne środki ograniczające skierowane przeciwko niektórym osobom i podmiotom związanym z ISIL (Daisz) i z organizacjami Al-Kaidy«;”,
- powinno być: „1) tytuł otrzymuje brzmienie: »Rozporządzenie Rady (WE) nr 881/2002 z dnia 27 maja 2002 r. wprowadzające niektóre szczególne środki ograniczające skierowane przeciwko niektórym osobom i podmiotom związanym z organizacjami ISIL (Daisz) i Al-Kaidy«;”.
-

ISSN 1977-0766 (wydanie elektroniczne)
ISSN 1725-5139 (wydanie papierowe)

Urząd Publikacji Unii Europejskiej
2985 Luksemburg
LUKSEMBURG

PL